

મટિક નવગ્રહ સ્તોત્ર.

ગુજરાતી અથ સાથે નવગ્રહ સ્તોત્ર.

અ ગજાર કરનાર રૈક વિપ્ર

કાવે. હપાશંકર વિ. ગંગાશંકર મદતા

ના

શાસ્ત્રી. જિજ્ઞાસામ ઘાપામદે વકપુર નિવાસી.

હપાતી પ્રસિદ્ધ કરનાર.

બુકસેલર. બાત્રાભાઈ નગીનવાસ

વથા

સોની જગજીવન જીવરામ.

આવૃત્તિ ૧ લી. પ્રત. ૧૦૦૦.

અમદાવાદ.

“એન્ગ્લો વર્નાક્યુલર પ્રિન્ટિંગ પ્રેસ”માં છાપ્યું.

સવત ૧૯૪૬ શાકે ૧૮૧૨. સન ૧૯૫૦.

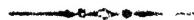
કૌમત બે રૂપીઆ.

(અશ્વનામિત્વના સર્વે હક પ્રસિદ્ધ કર્તાએ રાખ્યાછે.)

॥ श्लोक ॥

॥ उहराज्यं प्रयच्छन्ति । अहमजं द्युतिम् ॥

॥ अहैस्तु व्यापिनं सर्वम् । त्रैलोक्यं सज्जन्तम् ॥

ગ્રન્થાર્પણ પત્રિકા.

સદા રાજ્યમાન રાજેંભી સ્વરાજ્ય મા-
ષાની પાઠશાળાના પ્રમુખ મહેરબાન માદેવ
દેડમાસ્તર શંભરલાલ સંદાવનદામના પ્રતિ.

મનહર છંદ.

જગતમાં જય જય, અહીં સદાય થાય,
મુખ દુઃખ હાય ક્ષેત્ર, હાની ક્લેશ થાય છે;
અન્ન જળ રસ ફળ, ફુલો સુખીજ થાય,
બીજ વરસાદ તાય, ઠંડક ગળાય છે,
રવિ ગ્રાહિ અહો તણાં, મંડળ વિકાસી આશી!
હવા તણાં ફેરફાર, ભૂમિ તણે જાય છે;
પ્રગટ ઇશ્વર તણાં, ચિત્રો વિચિત્ર કરી,
હૃદયી હું ઇશ્વરને, અર્પું જે શોભાય છે.

લી. આપનો આજ્ઞાંત.

ખાલાવળ મંત્રી-દાસ.

શ્રીગણેશાય નમઃ ॥

અથ નવગ્રહસ્તોત્રપ્રારંભઃ

॥ જપાકુસુમસંકાશંકાશ્યપેયંમહાદ્યુ-
તિમ્ ॥ ॥ તમોરિંસર્વપાપઘ્નંપ્રણતો
સ્મિદિવાકરમ્ ॥ ૧ ॥

સૂર્ય મુખી પુલના સરખી કાંતીવાળા અને
કશ્યપ પ્રજા પતિના પુત્ર અને અત્યંત પ્રકાશ
વાળા અને અધિકારને નિવારણ કરનાર પા-
પનો નાશ કરનાર સુર્યનારાયણને નમસ્કાર કર
ધુ ॥ ૧ ॥

॥ દધિશંખંતુષારામંક્ષીરોદાર્ણવસં-
ભવમ્ ॥ નમામિશશિનંસોમંશંભૌ
ર્મુકુટભૂષણમ્ ॥ ૨ ॥

દહીના તથા શંખના, હીમના (બરફના) સરખા કાંતીમાન અને ક્ષીર સમુદ્રમાંથી ઉત્પન્ન થએલા અને મહાદેવજીના મુગટને શોભાવનાર સસલાના ચિન્હવાળા ચંદ્રમાને નમસ્કાર કર્ણધ્વં. ॥ ૨. ॥

॥ ધરણીગર્ભસંભૂતંવિદ્યુત્કાંતિસમ-
પ્રભમ્ ॥ કુમારંશક્તિહસ્તંતંમંગલં
પ્રણમામ્યહમ્ ॥ ૩ ॥

પૃથ્વીના ગર્ભ થકી ઉત્પન્ન થએલા અને વિજળીના સરખા પ્રકાશમાન અને હાથમાં શક્તિ ધારણ કરનારા કુમાર અવસ્થાવાળા મંગળને નમસ્કાર કર્ણધ્વં. ॥ ૩ ॥

॥ પ્રિયંગુકલિકાશ્યામંરુપેણાપ્રતિમં
બુધમ્ ॥ સૌમ્યંસૌમ્યગુણોપેતંતંબુધં
પ્રણમામ્યહમ્ ॥ ૪ ॥

લતીનિ કળીઓના સરખું જેનું રક્ત રયા-
મ વર્ણ છે અને પ્રતિમાએ રહીત અને સારા
ગુણે યુક્ત અને શાંત સ્વભાવવાળા બુદ્ધને હું
નમસ્કાર કરું ॥ ૪ ॥

॥ દેવાનાં ચક્રઘ્નિનાં ચગુરુકાંચનસં-
નિભમ ॥ બુદ્ધિભૂતાં ત્રિલોકેશંતં નમા-
મિદ્વહસ્પતિમ્ ॥ ૫ ॥

દેવતાઓના અને ઋષિઓના ગુરુ અને
સુવર્ણના સરખી કાંતિવાળા અને ત્રણલોકના
ઈશ્વર એવા બુદ્ધિરૂપ બૃહસ્પતિને હું નમસ્કાર
કરું ॥ ૫ ॥

॥ હિમકુંદમૃણાલાભં દૈત્યાનાં પરમંગુ-
રુમ્ ॥ સર્વશાસ્ત્રપ્રવક્તારં માર્ગવં પ્ર-
ણમામ્યહમ્ ॥ ૬ ॥

કમળના પુષ્પની અંદર રહેલા છાયા તંતુ
ના સરખી કાંતિવાળા અને દૈત્યોના મુખ્ય ગુ-

૩ અને સર્વ શાસ્ત્રના કહેનાર શુકને હું નમ-
સ્કાર કરૂં છું ॥ ૬ ॥

॥ નીલાંજનસમાભાસંરવિપુત્રંયમાગ્ર-
જમ્ ॥ છાયામાર્તેડસંભૂતંતંનમામિ-
શનૈશ્વરમ્ ॥ ૭ ॥

શ્યામમસીકાના સરખી કાંતિવાળા અને
સૂર્યના પુત્ર યમરાજના મોહોટા ભાઈ સૂર્યની
છાયાથી ઉત્પન્ન થયેલા શનીશ્વરને નમસ્કાર
કરૂં છું ॥ ૭ ॥

॥ અર્ધકાયંમહાવીર્યચંદ્રાદિત્યવિમ-
ર્દનમ્ ॥ સિંહિકાગર્ભસંભૂતંતંરાહુપ્ર-
ણમામ્યહમ્ ॥ ૮ ॥

અરધા શરીરવાળા અને મહા પરાક્રમી
સૂર્ય ચંદ્રને પીડા કરનાર અને સિંહની સ્ત્રીથી
ઉત્પન્ન થયેલા રાહુને હું નમસ્કાર કરૂં છું ॥ ૮ ॥

॥પલાશપુષ્પશંકાશંતારકાગ્રહમસ્ત-
કં ॥ રૌદ્રંરૌદ્રાત્મકંઘોરંતંકેતુંપ્રણમા
મ્યહમ્ ॥ ૯ ॥

ખાખરાના પુલના સરખી કાંતિવાળા તા-
રાઓના અને ગ્રહના શીરોમણી અને ભયાનક
જેનુ શરીર છે એવા રૂદ્રના પુત્ર કેતુને હું ન-
મસ્કાર કરું છું ॥ ૯ ॥

॥ઇતિવ્યાસમુખોદ્ધિતંયઃપઠેત્સુસમા-
હિતઃ ॥દિવાવાયદિવારાત્રૌવિઘ્નશાં-
તિર્નવિષ્યતિ ॥ ૧૦ ॥

એ પ્રકારે વ્યાસ મુનિના મુખથી કહેલું
સ્તોત્ર તેને રાત્રે વાંદીવસે જે મનુષ્ય ભણશે
તેનાં સર્વ વિઘ્ન નાશ પામી શાંતિથશે ॥ ૧૦ ॥

॥ નરંનારીનૃપાણાંચજવેદુઃસ્વપ્નના-
શનમ્ ॥ એશ્વર્યમતુલંતેષામારોગ્યં

પુષ્ટિવર્ધનમ્ ॥ ૧૧ ॥

સ્ત્રી પુરૂષ અને ગળઝોનાં સર્વદુઃખનાશ પામી અત્યંત ઐશ્વર્યપાત્રુ પ્રાપ્ત થશે તથા આયુષ્ય અને પુષ્ટિની વૃદ્ધિ થશે ॥ ૧૧ ॥

॥ ગ્રહનક્ષત્રજાઃપિડાસ્તસ્કરાગ્નિસ-
મુદ્રવાઃ ॥ તાઃસર્વાઃપ્રશમંયાંતિવ્યા-
સોબ્રૂતેનસંશયઃ ॥ ૧૨ ॥

ગ્રહ નક્ષત્ર ચોર અગ્નિ તે થકી ઉત્પન્ન થતી સર્વ પીડાઓ વ્યાસ મુનિના કહેવાથી નાશ પામશે એમાં સંશય નહીં ॥ ૧૨ ॥ ઈતિ

॥ ઇતિશ્રીવ્યાસવિરચિતંઆદિત્યા-
દિનવગ્રહસ્તોત્રંસંપૂર્ણમ્ ॥

॥ શ્રીજાસ્કરાયનમઃ ॥ શતાંનોક
ઉવાચ ॥ ॥ કથમાદિત્યમુચંતમુપ-

તિષ્ઠેદ્વિજોત્તમ ॥ એતન્મેબ્રૂહિવિપ્રેન્દ-
પ્રપદ્યેશરણંતવ ॥ ૧ ॥

શતાતીકઝવાચ ॥ હે બ્રાહ્મણો!માં શ્રેષ્ઠ ઉદય
પામતા સૂર્યનારાયણનું આરાધન શી રીતે
થાય તે તમે મને કહો કેમજે હું તમારે શરણે
આવેતો છું ॥ ૧ ॥

॥ સુમંતુરુવાચ ॥ इदमेवपुरापृष्ठःशं-
खचक्रगदाधरः ॥ प्रणम्यशिरसादे
वमर्जुनेनमहात्मना ॥ २ ॥

સુમંતુરુવાચ ॥ આજે તમે પ્રશ્ન પુછો છો તે-
જે પ્રશ્ન પ્રથમ મહાત્મા અર્જુને શંખ ચક્ર ગ-
દાધારી શ્રી કૃષ્ણ ભગવાનને નમસ્કાર કરીને
પુછેતો હતા તે કહું તે સાંભળો ॥ ૨ ॥

॥ कुरुक्षेत्रेमहाराजनिवृत्तेचारतेरणे॥

॥ कृष्णनाथंसमासाद्यप्रार्थयित्वाब्र-

વીદિદમ્ ॥ ૩ ॥

હે મહારાજ જ્યારે કુરુક્ષેત્રનું યુદ્ધ નિવૃત્તિ
પામ્યુ અને શ્રી કૃષ્ણને પોતાના સ્વામી જા-
ણ્યા ત્યારે પ્રાર્થના કરી આ પ્રમાણે કહેતા હ-
વા ॥ ૩ ॥

॥ અર્જુનઽવાચ ॥ જ્ઞાનંચધર્મશાસ્ત્રા-
ણાંગુહ્યાદુહ્યતરંતથા ॥ મયાકૃષ્ણપ-
રિજ્ઞાતંવાઙ્મયંસચરાચરમ્ ॥ ૪ ॥

અર્જુનઽવાચ ॥ ધર્મ શાસ્ત્રોમાં રહેલા જ્ઞાનનું
જે રહસ્ય જ્ઞાન તે વાણીમય સદ્રણ જ્ઞાન હે
શ્રી કૃષ્ણ તમારી કૃપાથી મેં જાણ્યું ॥ ૪ ॥

॥ સૂર્યસ્તુતિમયંન્યાસંવક્તુમર્હાસિમા-
ધવ ॥ જત્તયાપૃચ્છામિદેવેશકથય
સ્વપ્રસાદત ॥ ૫ ॥

હે માધવ પરંતુ સૂર્યની સ્તુતિ તથા ન્યાસ

તેને હું જાણવાને ઈચ્છુ છું માટે હે ભગવાન
હું તમને ભક્તિવડે કરીને પુછુ છું તો મારા
ઉપર કૃપા કરીને મને કહેા ॥ ૫ ॥

સૂર્યભક્તિકરિષ્યામિકથંસૂર્યપ્રપૂ-
જयेत् ॥ तदहंश्रोतुमिच्छामित्वत्प्र-
सादेनयादव ॥ ६ ॥

હે યાદવ સૂર્યની સ્તુતિ તથા પુજા શીરીતે
કરવી તે તમારા અનુગ્રહથી સાંભળવાને ઈચ્છુ
છું ॥ ૬ ॥

॥ श्रीभगवानुवाच ॥ रुद्रादिदैव-
तैःसर्वैःपृष्टेनकथितंमया ॥ वक्ष्येहं-
सूर्यविन्यासंशृणुपांडवयत्नतः ॥७॥

શ્રી.કૃષ્ણ કહે છે કે હે પાંડુ રાજના પુત્ર રુ-
દ્રાદી દેવતાઓએ જ્યારે મને આ પ્રશ્ન પુછ્યો
હતો ત્યારે મેં જે ઉત્તર કહેલો છે તે સૂર્યના

ન્યાસને કહુ છું તે હે પાંડવ પ્રયત્નથી ચિત્ત
દધને સાંભળ ॥ ૭ ॥

અસ્માકંચત્ત્વયાપૃષ્ઠમેકચિત્તોભ-
વાર્જુન ॥ તદહંસંપ્રવક્ષ્યામિઆદિમ-
ધ્યાવસાનકં ॥ ૮ ॥

હે અર્જુન તું એક ચિત્તથી અને તેં મને
જે પ્રશ્ન પુછ્યો છે તેનો આદિ મધ્ય અને અંત
તને કહુ છું તે તું સાંભળ ॥ ૮ ॥

॥ અર્જુનઽવાચ ॥ નારાયણસુરશ્રે-
ષ્ઠપૃચ્છામિત્વાંમહાયશઃ ॥ કથમાદિ-
ત્યમુદ્યંતમુપતિષ્ઠેત્સનાતનમ્ ॥ ૯ ॥

અર્જુન કહે છે કે હે નારાયણ હે દેવતા-
ઓમાં શ્રેષ્ઠ અને માહા યશસ્વી હું તમને
પુછુ છું જે સનાતન ગતી કરતા સૂર્યની પુત્ર
કેવી રીતથી થાય તે કહે ॥ ૯ ॥

॥ શ્રીભગવાનુવાચ ॥ સાધુપાર્થમ-
 હાવાહોબુદ્ધિમાનસિપાંડવ ॥ યન્માં-
 પૃચ્છસ્યુપસ્થાનંતત્પવિત્રંવિજ્ઞાવસોઃ
 ॥ ૧૦ ॥

શ્રી કૃષ્ણ કહે છે કે હું મોટા હાથવાળા
 એટલે બાહુ બળવાળા પાંડુ રાજના પુત્ર તું
 બુદ્ધિમાન છે તેથી શ્રી સૂર્ય નારાયણની પવિત્ર
 પુજા વિધિને પુછે છે ॥ ૧૦ ॥

સર્વમંગલમાંગલ્યંસર્વપાપપ્રણાશ-
 નમ્ ॥ સર્વરોગપ્રશમનમાયુર્વર્ધનમુ-
 ત્તમમ્ ॥ ૧૧ ॥

તે સર્વ મંગલકારી પદાર્થમાં વિશેષ માં-
 ગલીક છે સર્વ રોગનો નાશ કરનાર સર્વ પાપને
 નાશ કરનાર અને આયુશ્યને વધારનાર છે
 ॥ ૧૧ ॥

અમિત્રદહનંપાર્થસંગ્રામેજયવર્ધ-
નમ્ ॥ વર્ધનંધનપુત્રાણામાદિત્યહૃદ-
યંશ્રુણુ ॥ ૧૨ ॥

હે અર્જુન! સંગ્રામમાં શત્રુને બાળનાર
અને પોતાના જયને વધારનાર અને લક્ષ્મી
તથા પુત્રની વૃદ્ધિ કરનાર આદિત્ય -હૃદય તું
સાંભળ ॥ ૧૨ ॥

યચ્છૃત્વાસર્વપાપેભ્યોમુચ્યતેનાત્ર-
સંશયઃ ॥ ત્રિષ્લોકેષુવિસ્ત્યાતાંનિઃશ્રે-
યસકરંપરમ્ ॥ ૧૩ ॥

ત્રણ લોકમાં પ્રસિદ્ધ અને શ્રેય કરનાર આ-
દિત્ય -હૃદય સાંભળવાથી મનુષ્ય માત્ર પાપથી
મુકાય છે એમાં સંશય નથી ॥ ૧૩ ॥

દેવદેવંનમસ્કૃત્યપ્રાતરુત્થાયચા-
ર્જુન ॥ વિઘ્નાન્યનેકરૂપાણિનશ્યંતિ-

સ્મરણાદપિ ॥ ૧૪ ॥

હે અર્જુન સર્વ દેવના દેવ સૂર્ય નારાયણને
પ્રાતઃકાળમાં ઉઠીને જે નમસ્કાર કરેછે તથા તે-
મનુ સ્મરણ કરેછે તેા અનેક પ્રકારનાં વિધ્ન
નાશ પામેછે ॥ ૧૪ ॥

તસ્માત્સર્વપ્રયત્નેન સૂર્યમારા-
ધયેત્સદા ॥ આદિત્યહૃદયં નિત્યં જા-
પ્યંતચ્છ્રણુપાંડવ ॥ ૧૫ ॥

તેટલા માટે હે પાંડવ અનેક પ્રયત્ન વડે
કરીને પણ નિરંતર સૂર્યનું આરાધન કરવું
અને નિત્ય આદિત્ય હૃદયનો પાઠ કરવો તે
તું સાંભળ ॥ ૧૫ ॥ .

યજ્ઞપાન્મુચ્યતે જંતુર્દારિદ્રાદા-
શુદુસ્તરાત્ ॥ લજ્જતે ચ મહાસિદ્ધિ-
ષ્ઠવ્યાધિવિનાશિનીમ્ ॥ ૧૬ ॥

જે પાઠ જપવાથી મનુષ્ય જીવ દરિદ્રતા-
ના સંકષ્ટથી તત્કાળ મુકાય છે અને કોઈ આ-
દી અનેક પ્રકારનાં રોગને મટાડે છે તથા મોટી
સિદ્ધિને પમાડે છે ॥ ૧૬ ॥

અસ્મિન્મંત્રેઋષિશ્ચંદોદેવતાશ-
ક્તિરેવચ ॥ સર્વમેવમહાબાહોકથયા-
મિતવાગ્રસઃ ॥ ૧૭ ॥

આ મંત્રમાં ઋષિછંદ દેવતાશક્તિ એ સર્વે
હે બ્રાહ્મણવાળા અર્જુન તમને કહું છું ॥ ૧૭ ॥

મયાતેગોપિતંન્યાસંસર્વશાસ્ત્રપ્ર
બોધિતમ્ ॥ અથતેકથયિષ્યામિઉત્ત
મંમંત્રમેવચ ॥ ૧૮ ॥

સર્વ શાસ્ત્રમાં ગુહ્યપણે કહેલા ન્યાસ અને
ઉત્તમ એવા જે મંત્ર તે હું તને કહું છું ॥ ૧૮ ॥

ૐઅસ્યશ્રીઆદિત્યહૃદયસ્તોત્ર

मंत्रस्य॥श्रीकृष्णऋषिः॥श्रीसूर्यात्मा
 त्रिभुवनेश्वरोदेवता ॥ अनुष्टुप्छंदः ॥
 हरितहयरथंदिवाकरंघृणिरितिबीज
 म् ॥ ॐ नमोजगवतेजितवैश्वानरजा
 तवेदसेइतिशक्तिः ॥ ॐ नमोजगव
 तेआदित्यायनमःइतिकीलकम् ॥ ॐ
 अग्निगर्भदेवताइतिमंत्रः ॥ ॐ नमो
 भगवतेतुभ्यमादित्यायनमोनमःश्री
 सूर्यनारायणप्रीत्यर्थेजपेविनियोगः॥

॥ अथन्यासः ॥ ॥ ॐ हांअंगुष्ठा
 भ्यांनमः ॥ ॐ हींतर्जनीभ्यांनमः ॥
 ॐ हूंमध्यमाभ्यांनमः ॥ ॐ हैंअ
 नामिकाभ्यांनमः ॥ ॐ हेंकनिष्ठिका

१५५॥ ॐ हः करतलकरपृष्ठा
 १५६॥ ॐ हः हृदयाय नमः ॥
 ॐ ह्रीं शिरसे स्वाहा ॥ ॐ हं शिखा
 येवषट् ॥ ॐ हें कवचाय हुम् ॥ ॐ
 हौं नेत्रत्रयाय वौषट् ॥ ॐ हः अस्त्राय
 फट् ॥ ॐ हः ह्रीं हूं हैं हौं हः इति
 दिग्बधः ॥

॥ अथ ध्यानम् ॥ नास्वद्रत्नाढ्यमौ
 लिस्फुरदघरुचारंजितंचारुकेशंजा
 स्वंतंदिव्यतेजःकरकमलयुतंस्वर्णव
 र्णप्रनाभिः ॥ विश्वाकाशावकाशग्रह
 पतिशिखरेजातियश्रोदयाद्रौसर्वान
 न्दप्रदाताहरिहरनमितःपातुमांवि
 श्वचक्षुः ॥ १ ॥

ओं अस्येति आदित्य -હૃદય સ્તોત્ર મંત્રના
 શ્રી કૃષ્ણ ઋષિ છે શ્રી સૂર્યાત્મેતિ ત્રણ ભુવનના
 ઇશ્વર અને દેવતા શ્રી સૂર્ય છે અનુષ્ટુપ છંદ
 હરિત હય રથમિતિ બીજ છે ઐનમો ભગવતે इतिશ-
 કિત છે ઐ અગ્નિ ગર્ભ દેવતેતિ મંત્ર છે ઐ નમો મ-
 ભગવતે इति ॥ ઐશ્વર્યવાન સૂર્ય નારાયણ તમને
 નમસ્કાર કરું છું શ્રી સૂર્ય નારાયણેતિ શ્રી સૂર્ય
 નારાયણની પ્રીતિ અને અર્થ જપ કરવાની
 યોજના કરું છું.

ૐ હાં અગુષ્ઠેતિ ડાબા જમણા હાથના અંગુ-
 ઠાનો સ્પર્શ કરી નમસ્કાર કરવો.

ૐ હ્રીં તર્જનીતિ ડાબા જમણા હાથના અં-
 ગુઠાની બેડની પેહલો આંગળીયોનો સ્પર્શ
 કરી નમસ્કાર કરવો.

ૐ હ્રૂં મધ્યમામ્યામિતિ ડાબા જમણા હાથની
 અંગુઠાની બેડની એક મુકી બીજી આંગળીનો
 સ્પર્શ કરી નમસ્કાર કરવો.

ૐ હ્રૈં અનામિકેતિ ડાબા જમણા હાથની

અંગુઠાની જોડની બે આંગળીયો પડતી મુકી
ત્રીજી આંગળીનો સ્પર્શ કરી નમસ્કાર કરવો.

ૐ હ્રૌં કનિષ્ઠિકેતિ ડાબા જમણા હાથની છેક
છેલી આંગળીનો સ્પર્શ કરી નમસ્કાર કરવો.

ૐ જ્ઞઃ કરતલેતિ ડાબા જમણા હાથની પ-
રસ્પર હાથેલીઓનો સ્પર્શ કરી નમસ્કાર કરવો.

ૐ જ્ઞાં જ્ઞદયોતિ છાતીના ખાડામાં જમણા
હાથની આંગળીનાં ટેરવાં અડકાડવાં.

ૐ જ્ઞીં શિરસેતિ માથાના મધ્ય ભાગે જમ-
ણા હસ્તની આંગળીનાં ટેરવાં અડકાડવાં.

ૐ હ્રૂં શિખેતિ ચોટલીના છેડાની ગાંઠે આં-
ગળીનાં ટેરવાં અડકાડવાં.

ૐ જ્ઞૈં કવચાયેતિ ડાબા હાથના કાંડા ઉપર
જમણા હાથનું કાંડું અને જમણા હાથને ડાબા-
નું હાથેલી છતી રાખી મુકવું.

ૐ જ્ઞૌ નેત્રેતિ બે આંખો ને કપાળના મ-
ધ્યમાં આંગળીનું ટેરવું મુકવું.

ૐ હ્રૌં અસ્ત્રાયેતિ માથે જમણા હાથ ફેરવી અંગુ-

મ્ ॥ માયાવીજંદલાષ્ટાગ્રેયંત્રમુદ્ધાર-
યેદિતિ ॥ ૨ ॥

પ્રથમ આઠ પાંખડીયોએ યુક્ત કમળના
સરખુ અષ્ટદળ કહાડતું પછી બધામાં પ્ર-
ણવ (ૐ) પુરવો પછી માયાં જે બીજ છે
તે પુરવાં એ પ્રકારે યંત્ર કાઢવો ॥ ૨ ॥

આદિત્યંનાસ્કરંમાનુંરવિસૂર્યદિ-
વાકરમ્ ॥ માર્તંડંતપનંચેતિદલેષ્વ-
ષ્ટસુયોજયેત્ ॥ ૩ ॥

પછી આદિત્ય ૧ ભાસ્કર ૨ ભાનુ ૩
રવિ ૪ સુર્ય ૫ દિવાકર ૬ માર્તંડ ૭ તપન ૮ એ
આઠ નામને પ્રત્યેક પાંખડીમાં મુકવાં ॥ ૨ ॥

દીપ્તાસૂક્ષ્માજયાભદ્રાવિભૂતિર્વિમ-
લાતથા ॥ અમોઘાવિદ્યુતાચેતિમધ્યે
શ્રીઃ સર્વતોમુખી ॥ ૪ ॥

ત્યારપછી દીપ્તા ૧ સૂક્ષ્મા ૨ જ્યા ૩ બ-
દ્રા ૪ વિભુતિ ૫ વિમલા ૬ અયોધી ૭ વિદ્યુતા
૮ એ આઠ વિભુતીઓનાં નામ પ્રત્યેકમાં પુર-
વાં પછી હૃદયમાં સર્વનો નુશી મુકવું. ॥૪॥

સર્વજ્ઞઃસર્વગશ્ચૈવસર્વકારણદેવતા॥
સર્વેશંસર્વહૃદયંનમામિસર્વસાક્ષિણમ્
॥ ૫ ॥

સર્વને જાણનાર, સર્વમાં ગતિ કરનાર. સ-
ર્વના કારણ સર્વના પ્રકાશ કરનારના ઇશ સર્વ-
ના હૃદયભુત અને સાક્ષી એવાને જે નમે તે-
મને હું નમસ્કાર કરું છું ॥ ૫ ॥

સર્વાત્માસર્વકર્તાચસૃષ્ટિજીવનપા
લકઃ ॥ હિતઃ સ્વર્ગાપવર્ગશ્ચનાસ્કરે
શનમોસ્તુતે ॥ ૬ ॥ ॥ ઇતિપ્રાર્થના ॥

સર્વના અંતર્યામી સૃષ્ટી ઉત્પન્ન કરનાર

પાલન કરનાર અને જીવાડનાર અને સ્વર્ગ
અને મોક્ષના આપનાર સૂર્ય નારાયણને નમ-
સ્કાર કરૂં છું ॥ ૬ ॥

॥ નમોનમસ્તેસ્તુસદાવિભાવસોસ
ર્વાત્મનેસપ્તહયાયજ્ઞાનવે ॥ અનંતશ-
ક્તિર્મણિભૂષણેનદદસ્વભુક્તિમમમુક્તિ
મઘ્યયામ્ ॥ ૭ ॥

એ પ્રકારે પ્રાર્થના, હું નીરંતર સર્વના આ-
ત્મા અને જેના રથને સાત ઘોડા છે અને અ-
પાર શક્તિ જેના મોડે અને મણીમય આભ્રણ
જેના શરીરે છે એવા વિભાવસુને હું નમ-
સ્કાર કરૂં છું અને કહું છું કે નાસનંદી પામના-
રી ભોગમને આપો અને મુક્તિ આપો ॥ ૭ ॥

અર્કંતુમૂર્ધ્નિવિન્યસ્યલલાટેવૈરવિન્ય
સેત્ ॥ વિન્યસેન્નેત્રયોઃ સૂર્યકર્ણયોશ્ચ

દિવાકરમ ॥ ૮ ॥

હાથની આંગળીઓનાં ટેરવાં અડકાડી
માથા ઉપર અર્ધને બેસારવા કપાળે રવિને બે-
સારવા નેત્રો ઉપર સૂર્યને અને બે કાન ઉપર
દિવાકરને બેસારવા ॥ ૮ ॥

નાસિકાયાંન્યસેદ્ધાનુંમુખેવૈનાસ્કરં
ન્યસેત્ ॥ પર્जन्यमोष्ठयोश्चैवतीक्ष्णं
जिह्वांतरेन्यसेत् ॥ ९ ॥

નાક ઉપર સૂર્ય ને મોઢા ઉપર ભાસ્કરને
નીચે હેઠળના હોઠ ઉપર પરજન્ય અને જી-
ભ ઉપર તીક્ષ્ણને બેસારવા ॥ ૯ ॥

सुवर्णरेतसंकंठेस्कंधयोस्तिग्मतेज
सम् ॥ बाह्वोस्तुपूषणंचैवमित्रंवैष्ट
तोन्यसेत् ॥ १० ॥

સૂવર્ણ રેતાને કંઠે તીગ્મ તેજને બંને બા-

બે અને બેઉ હાથનાં બાકુડાં ઉપર ઉધર પુષ-
ણને અને પછવાડે મીત્રને બેસારવા ॥ ૧૦ ॥

वरुणंदक्षिणेहस्तेत्वष्टारंवामतः क
रे ॥ हस्तावुष्णकरः पातुहृदयंपातुजा
नुमान् ॥ ११ ॥

વરુણને જમણા કર ઉપર ત્વષ્ટાને ડાબા
કર ઉપર બે હાથને ઉષ્ણ કર રક્ષણ કરે. હ-
દયનું ભાનું માન રક્ષણ કરે ॥ ૧૧ ॥

उदरेतुयमंविद्यादादित्यंनाभिमंड
ले ॥ कट्यांतुविन्यसेद्धंसंरुद्रमूर्वोस्तु
विन्यसेन् ॥ १२ ॥

પેટનું યમ રક્ષણ કરે. નાભિમંડનું આદિ-
ત્ય રક્ષણ કરે. કેહેડોનના ઉપર હંસને બેસારવા
અને ઉર ઉપર રુદ્રને બેસારવા ॥ ૧૨ ॥

जान्वोस्तुगोपतिंन्यस्यसवितारंतु

જંઘયોઃ ॥ પાદયોશ્ચવિવસ્વંતંગુલ્ફ
યોશ્ચદિવાકરમ્ ॥ ૧૩ ॥

જનુ ઉપર ગોપતીને બેસારવા જંઘાઓ
ઉપર સવિતાને બેસારવા પગ ઉપર વિવસ્વા-
નને બેસારવા ધુટાં ઉપર દિવાકરને બેસારવા
॥ ૧૩ ॥

બાહ્યતસ્તુતમોધ્વંસંભગમખ્યંતરે
ન્યસેત્ ॥ સર્વાંગેષુસહસ્રાંશુંદિગ્વિદિ
ક્ષુજગંન્યસેત્ ॥ ૧૪ ॥ इतिदिग्बंधः॥

શરીરના બહારના ભાગમાં તમોધ્વંસને
બેસારવા અને માંહેના ભાગમાં ભગને બેસા-
રવા સર્વ અંગ ઉપર સહસ્રાંશુને મુકવા અને
દીશાઓમાં ભગને મુકવા ॥ ૧૪ ॥

एषआदित्यविन्यासोदेवानामपिदुर्ल
भः ॥ इमंभक्त्यान्यसेत्पार्थसयाति

પરમાંગતિમ્ ॥ ૧૫ ॥

એ પ્રકારે દીશાઓ બાંધવી આ જે સૂર્ય
નાન્યાસ દેવતાઓને જાણવાને પણ કઢીન છે
મોટે જે મનુષ્ય ભક્તિ વડે કરીને ભણે છે તે
મનુષ્ય ઉત્તમ ગતીને પામે છે ॥ ૧૫ ॥

કામક્રોધકૃતાત્પાપાન્મુચ્યતેનાત્ર
સંશયઃ ॥ સર્પાદપિન્નયનૈવસંગ્રામેષુ
પથિષ્વપિ ॥ ૧૬ ॥

કામ ક્રોધ અને પાપથી મુકાય છે તેમાં સં-
શય નથી સર્પનો ભય લાગુ થતો નથી રણ
સંગ્રામમાં શત્રુ છતી શકતો નથી અને માર્ગમાં
કશી આપત્તિ આવતી નથી ॥ ૧૬ ॥

રિપુસંઘટ્ટકાલેષુ તથા ચોરસમાગ
મે ॥ ત્રિસંધ્યં જપતો ન્યાસં મહાપાતક
નાશનમ્ ॥ ૧૭ ॥

શત્રુના ટોળામાં દુકાલમાં અને ચોર લો-
કના સમાગમમાં ત્રણવાર આન્યાસને ભણે છે
તો સર્વ પ્રાચીન નાશ થાય છે ॥ ૧૭ ॥

વિસ્ફોટકસમુત્પન્નંતીવ્રજ્વરસમું
દ્ભવમ્ ॥ શિરોરોગંનેત્રરોગંસર્વવ્યાધિ
વિનાશનમ્ ॥ ૧૮ ॥

વિસ્ફોટકનો વ્યાધિ તથા બળાત્કારી તા-
વની પીડા માથાનો રોગ આંખોના રોગ અ-
ને સર્વ રોગને નાશ પમાડે છે ॥ ૧૮ ॥

કુષ્ટવ્યાધિસ્તથાદદ્ધુરોગાશ્ચવિવિ
ધાશ્ચયે ॥ જપમાનસ્યનશ્યંતિશ્રૃણુ
નક્ત્યાતદર્જુન ॥ ૧૯ ॥

હું અર્જુન જપ કરનાર મનુષ્યના કોડ ત-
થા દાદર તથા બીજા બુદ્ધ પ્રકારના રોગોનો
નાશ કરનાર જે આદિત્ય -હૃદય તેને તું સક્તિ
વડે કરીને સાંભળ ॥ ૧૯ ॥

આદિત્યોમંત્રસંયુક્તઆદિત્યોભુવ
 નેશ્વરઃ ॥ આદિત્યાન્નાપરોદેવોહ્યાદિ
 ત્યઃ પરમેશ્વરઃ ॥ ૨૦ ॥

સર્વ ભુવનના મેશ સૂર્ય નારાયણના મંત્રે
 યુક્ત છે સૂર્યથી મોટો દેવ નથી ॥ ૨૦ ॥

આદિત્યમર્ચતેબ્રહ્માશિવઆદિત્ય
 મર્ચતે ॥ યદાદિત્યમયંતેજોમમતેજ
 સ્તદર્જુન ॥ ૨૧ ॥

હું અર્જુન એ આદિત્ય માફ તેજ છે માટે
 બ્રાહ્મણ અને મનુષ્યો તેનું પુજન કરે છે ॥ ૨૧ ॥

આદિત્યમંત્રસંયુક્તમાદિત્યંભુવને
 શ્વરમ્ ॥ આદિત્યંયેપ્રપશ્યંતિમાંપશ્યં
 તિનસંશયઃ ॥ ૨૨ ॥

સર્વ ભુવનના ઈશ સૂર્યને મંત્રે યુક્ત જે

મનુષ્ય પુજે છે તે મારીજ પુજ કરે છે એમાં
સશય નથી ॥ ૨૨ ॥

ત્રિસંધ્યમર્ચयेत्सूर्यं स्मरेद्भक्त्यातु
यो नरः ॥ न स पश्यति दारिद्र्यं जन्मज
न्मनि चार्जुन ॥ २३ ॥

જે મનુષ્ય ત્રણકાલ ભક્તિવડે કરીને સૂ-
ર્યની પુજ કરે છે તથા સ્મરણ કરે છે તો હે
અર્જુન તે મનુષ્ય જન્માંતરમાં દરિદ્રપણું પા-
મતો નથી ॥ ૨૩ ॥

एतत्ते कथितं पार्थ आदित्यहृदयं म
या ॥ मुच्यते सर्वपापेभ्यः सूर्यलोके म
हीयते ॥ २४ ॥

એ પ્રકારે મેં તને હે અર્જુન આદિત્ય
-હૃદય-કહ્યો તે આદિત્ય -હૃદય સંવં પાપથી મુ-
કાવી સૂર્યના લોકની ગતીને પમાડેછે ॥ ૨૪ ॥

नमोऽनगवतेतुभ्यमादित्यायनमो
नमः ॥ आदित्यः सवितासूर्यः खगः पू
षागभस्तिमान् ॥ २५ ॥

भाटे अश्वर्यवान् आदित्य, सविता, अग,
पुषा, गभस्तिमान्, तमने नमस्कार कर्तुं,
॥ २५ ॥

सुवर्णः स्फटिको भानुः स्फुरितो वि
श्वतापनः ॥ रविर्विश्वो महातेजाः सु
वर्णः सुप्रबोधकः ॥ २६ ॥

सुवर्णं स्फटिकं भानुस्फुरितं विश्वतापनं
रविं विश्वं महातेजं सुवर्णं सुबोधकं ॥ २६ ॥

हिरण्यगर्जस्त्रिशिरास्तपनोऽनास्क
रो रविः ॥ मार्तण्डो गोपतिः श्रीमान्
कृतज्ञश्च प्रतापवान् ॥ २७ ॥

हिरण्यगर्भं त्रिशिर, तपन, भास्कर, र-
वि, भार्तिष्ठ गोपति श्रीमान् कृतज्ञ प्रतापवान्
॥ २७ ॥

तमिस्रहाभगोहंसोनासत्यश्चत
मोनुदः ॥ शुद्धोविरोचनःकेशीसह
स्रांशुर्महाप्रभुः ॥ २८ ॥

तमिस्रहा, भगहंस, नासत्य, तमोनुद,
शुद्ध, विरोचन, केशी सहस्रांशु महाप्रभु
॥ २८ ॥

विवस्वान्पूषणोमृत्युर्मिहिरोजाम
दग्न्यजित् ॥ घर्मरश्मिःपतंगश्चाश
रण्योमित्रहातपः ॥ २९ ॥

विवस्वान्, पूषण, मृत्यु, मिहिर, अभद-
ग्न्य जित धर्म रश्मि पतंग शरण्य, अभि-
त्रहा, तप ॥ २९ ॥

दुर्विज्ञेयगतिः शूरस्तेजोराशिर्महा
यशाः ॥ शंभुश्चित्रांगदः सौम्यो हव्य
कव्यप्रदायकः ॥ ३० ॥

दुर्विज्ञेयगतीः शूर, तेजोराशीः महायशाः
शंभु चित्रांगदः सौम्यः हव्य उव्य प्रदायकः
॥ ३० ॥

अंशुमानुत्तमो देवऋग्यजुःसाम ए
व च ॥ हरिदश्चस्तमोदारः सप्तसप्ति
र्मरीचिमान् ॥ ३१ ॥

अंशुमान उत्तम देव, ऋग्यजुः, साम,
हरिदश्च, तमोदार सप्तसप्ति मरीचिमान्, ॥ ३१ ॥

अग्निगर्भो दिते पुत्रः शंभुस्तिमिरना
शनः ॥ पूषा विश्वं भरो मित्रः सुवर्णः सु
प्रतापवान् ॥ ३२ ॥

અગ્નિ ગર્ભ, દિતિના પુત્ર શંભુ તિમિર
નાસત્ય પુષ્ટા વિશ્વંભર મિત્ર સુવર્ણ સુપ્રતાપ-
વાન ॥ ૩૨ ॥

આતપીમણ્ડલીનાસ્વાંસ્તપનઃસર્વ
તાપનઃ ॥ કૃતવિશ્વોમહાતેજાઃસર્વર
ત્નમયોદ્ભવઃ ॥ ૩૩ ॥

આતપી મંડલી ભાસ્વાન તપનઃ સર્વ-
તાપનઃ કૃતવિશ્વઃ મહાતેજ સર્વ રત્નમયઃ ઉ-
દ્ભવઃ ॥ ૩૩ ॥

અક્ષરશ્ચાક્ષરશ્ચૈવ પ્રજાકરવિજાક
રૌ ॥ ચંદ્રશ્ચંદ્રાંગદઃસૌમ્યોહવ્યકવ્ય
પ્રદાયકઃ ॥ ૩૪ ॥

અક્ષરઃ અક્ષરપ્રભાકર વિભાકર ચંદ્ર ચં-
દ્રાંગદ સૌમ્ય હવ્ય કવ્ય પ્રદાયક ॥ ૩૪ ॥

અંગારકોંગદોહસ્તીરક્તાંગશ્યાંગવ

ધનઃ ॥ બુધોબુદ્ધાસનોબુદ્ધિર્બુદ્ધાત્મા
બુદ્ધિવર્ધનઃ ॥ ૩૫ ॥

અંગારકઃ અંગદઃ હસ્તિ રક્તાંગઃ અંગ-
વર્ધનઃ બુદ્ધઃ બુદ્ધઆસનઃ બુદ્ધિ, બુદ્ધાત્મા
બુદ્ધિવર્ધન ॥ ૩૫ ॥

વૃહદ્ધાનુર્વૃહદ્ધાસોવૃહદ્ધામાવૃહસ્પતિઃ
॥ શુક્લસ્ત્વંશુક્લરેતાસ્ત્વંશુક્લાંગઃશુક્લ
ભૂષણઃ ॥ ૩૬ ॥

બૃહદ્ધાનું બૃહદ્ધાસો બૃહદ્ધામ વૃહસ્પતિ
શુક્લ શુક્લરેતા શુક્લાંગ શુક્લભુષણ ॥ ૩૬ ॥

શનિમાન્શનિરૂપસ્ત્વંશનૈર્ગચ્છસિ
સર્વદા ॥ અનાદિરાદિરાદિત્યસ્તેજો
રાશિર્મહાતપાઃ ॥ ૩૭ ॥

શનિમાન શનિરૂપ તમે છો સર્વદા ધીમી

ગતીથી આલો છો અનાદિ, આદિ આદિત્ય
તે જો રાશી મહાતપ ॥ ૩૭ ॥

અનાદિરાદિરૂપસ્ત્વમાદિત્યોદિ
વપતિર્યમઃ ॥ માનુમાન્જાનુરૂપસ્ત્વં
સ્વર્માનુર્જાનુદીપ્તિમાન્ ॥ ૩૮ ॥

અનાદી આદિરૂપ તમે છો આદિત્ય દિ-
શાઓના પતિ, યમ તમે તો ભાનુરૂપ સ્વર્ભાનુ
ભાનુ દિપ્તિમાન ॥ ૩૮ ॥

ધુમ્રકેતુર્મહાકેતુઃસર્વકેતુરનુત્તમઃ ॥
તિમિરાવરણઃશંભુઃસૃષ્ટામાર્તંડેવચ
॥ ૩૯ ॥

ધુમ્રકેતુ મહાકેતુ સર્વ કેતુ, અનુત્તમ, તિ-
મીરાવરણ શંભુ, સૃષ્ટા માર્તંડ ॥ ૩૯ ॥

નમઃપૂર્વાયગિરયેપશ્ચિમાયનમોન
મઃ ॥ નમોત્તરાયગિરયેદક્ષિણાયન

મોનમઃ ॥ ૪૦ ॥

ઉદયાચલ પર્વતને અસ્તાચલ પર્વતને ઉત્તર પર્વતને અને દક્ષિણ પર્વતને નમસ્કાર કરું છું ॥ ૪૦ ॥

નમોનમઃસહસ્રાંશોહ્યાદિત્યાયનમોનમઃ ॥ નમઃપદ્મપ્રબોધાયનમસ્તેદ્વાદશાત્મને ॥ ૪૧ ॥

સહસ્ર કીરણવાળા સૂર્યને નમસ્કાર કરું છું આદિત્યને નમસ્કાર કરું છું, પદ્મને પ્રકાશ કરનારને નમસ્કાર કરું છું બાર માસના આત્માને નમસ્કાર કરું છું ॥ ૪૧ ॥

નમોવિશ્વપ્રબોધાયનમોભ્રાજિષ્ણુજિષ્ણવે ॥ જ્યોતિષેચનમસ્તુભ્યંજ્ઞાનાર્કાયનમોનમઃ ॥ ૪૨ ॥

વીશ્વને જ્ઞાન આપનાર અને જયકારી

પ્રકાશ કરનાર અને જ્ય આપનાર તેજ પદ
અને જ્ઞાનતા સૂર્ય રૂપી તમને નમસ્કાર કરું છું
॥ ૪૨ ॥

પ્રદીપ્તાય પ્રગલ્ભાય યુગાંતાય નમો
નમઃ ॥ નમસ્તે હોતૃ પતયેષ્ઠિવોપત
યે નમઃ ॥ ૪૩ ॥

અજવાળું કરનાર ઉદારતા ધરાવનાર,
યુગના પારને પામનારા યજ્ઞના પતી તથા પૃ-
થ્વીના પતી તમને નમસ્કાર કરું છું ॥ ૪૩ ॥

નમોંકારવષટકારસર્વયજ્ઞનમોસ્તુ
તે ॥ ઋગ્વેદાદિયજુર્વેદસામવેદનમો
સ્તુતે ॥ ૪૪ ॥

સોનાના જેવો જેનો વર્ણ છે. એવા સૂર્ય-
નારાયણને નમસ્કાર કરું છું. ॥ ૪૪ ॥

નમો હાટકવર્ણાય જ્ઞાસ્કરાય નમો ન

મઃ ॥ જયાયજયભદ્રાયહરિદશ્વાયતે

નમઃ ॥ ૪૫ ॥

જય પ્રવર્તીવનાર કલ્યાણુમાં જય મેળવનાર અને લીલા રંગના ઘોડાવાળા સૂર્યનારાયણને નમસ્કાર કરૂ છુ. ॥ ૪૫ ॥

દિવ્યાયદિવ્યરૂપાયગ્રહાણાંપતયે
નમઃ ॥ નમસ્તેશુચયેનિત્યંનમઃકુરુ
કુલાત્મને ॥ ૪૬ ॥

પ્રકાશમાન અને પ્રકાશવાળુ જેને સ્વરૂપ છે એવા અને ગ્રહોનાપતિ અને કૌરવ કુલના આત્મા અને નિત્ય પવિત્ર સૂર્યનારાયણને નમસ્કાર કરૂં છુ ॥ ૪૬ ॥

નમસ્ત્રૈલોક્યનાથાયભૂતાનાંપતયે
નમઃ ॥ નમઃકૈવલ્યનાથાયનંમસ્તેદિ
વ્યચક્ષુષે ॥ ૪૭ ॥

ત્રણ લોકના સ્વામિ અને પ્રાણી માત્રના
સ્વામિ અને મોક્ષના અધિપતિ અને તેજસ્વી
તેજવાળા સૂર્યનારાયણને હમારો નમસ્કાર હો
॥ ૪૭ ॥

ત્વંજ્યોતિસ્ત્વંદ્યુતિર્બ્રહ્માત્વંવિષ્ણુસ્ત્વં
પ્રજાપતિઃ ॥ ત્વમેવરુદ્રોરુદ્રાત્માવાયુ
રગ્નિસ્ત્વમેવચ ॥ ૪૮ ॥

તેજસ્વ પ્રકાશસ્વ તમે છો તથા બ્રહ્મા વિ-
ષ્ણુ પ્રજાપતિ શિવ વાયુ અગ્નિ અને શત્રુઓના
વધમાં પણ કુશળ તમે છો ॥ ૪૮ ॥

યોજનાનાંસહસ્રેદ્વેદ્વેશતેદ્વેચયોજ
ને ॥ એકેનનિમિષાર્ધેનક્રમમાણનમો
સ્તુતે ॥ ૪૯ ॥

એક નિમિશ માત્રમાં બે હજાર બસોને
બે યોજનમાં ગતિ કરનાર તમને નમસ્કાર હો
॥ ૪૯ ॥

નવયોજનલક્ષાણિસહસ્રદ્વિશતા
 નિચ ॥ યાવદઘટીપ્રમાણેનક્રમમાણ
 નમોસ્તુતે ॥ ૫૦ ॥

જેટલી ઘટી ગતિ કરવાનો પ્રમાણ કાળ
 કલ્પેલો છે તેટલા કાળમાં ૯ નવ લાખ બે
 હજાર અને સો યોજન ચાલતા સૂર્યનારાયણ
 ને નમસ્કાર કરું છું ॥ ૫૦ ॥

અગ્રતશ્ચનમસ્તુભ્યંપૃષ્ઠતશ્ચસદા
 નમઃ ॥ પાર્શ્વતશ્ચનમસ્તુભ્યંનમસ્તે
 ચાસ્તુસર્વદા ॥ ૫૧ ॥

તમારા આગળ તથા પછવાડે તથા બંને
 પડખાઓને ચારે તરફ નમસ્કાર કરું છું ॥ ૫૧ ॥

નમઃસુરારિહંત્રેચસોમસૂર્યાગ્નિચક્ષુ
 ષે ॥ નમોદિવ્યાયવ્યોમાયસંર્વતંત્રમ
 યાવચ ॥ ૫૨ ॥

દેવના શત્રુને મારનાર અને ચંદ્ર સૂર્ય અને
અગ્નિના નેત્રરૂપ અને સ્વર્ગ તથા આકાશમાં
જેનો વાસ છે એવા અને સર્વ કારણમય ત-
મને નમસ્કાર કરૂ છું ॥ ૫૨ ॥

નમોવેદાંતવેદ્યાયસર્વકર્માદિસા
ક્ષિણે ॥ નમોહરિતવર્ણાયસુવર્ણાયન
મોનમઃ ॥ ૫૩ ॥

વેદાંતમાં જણવા યોગ્ય અને સર્વ કર્મના સાક્ષી
અને પીળા વર્ણવાળા અને શોભિતા વર્ણવાળા
તમને નમસ્કાર કરૂ છું ॥ ૫૩ ॥

અરુણોમાઘમાસેતુસૂર્યોવૈફાલ્ગુને
તથા ॥ ચૈત્રમાસેતુવેદાંગોજ્ઞાનુવૈશા
ખતાપનઃ ॥ ૫૪ ॥

માઘ માસમાં અરુણ પ્રાગણમાં સૂર્ય ચૈત્ર-
માં વેદાંગભાનુ વૈશાખમાં તાપન ॥ ૫૪ ॥

જ્યેષ્ઠમાસેતપેર્દિદ્રઆષાઢેતપતેર
 વિઃ ॥ ગભસ્તિઃશ્રાવણેમાસેયમોજા
 દ્રપદેતથા ॥ ૫૫ ॥

જેઠ માસમાં ઈદ્ર તપે છે અશાઢમાં રવિ
 શ્રાવણમાં ગભસ્તી ભાદરવામાં યમ ॥ ૫૫ ॥

इषेसुवर्णरेताश्चकार्तिकेचदिवाक
 रः ॥ मार्गशीर्षेतपेन्मित्रःपौषेविष्णुः
 सनातनः ॥ ५६ ॥

આસોમાં સુવર્ણરેતા કાર્તિકમાં દીવાકર
 માર્ગ શિર્ષમાં મીત્ર તપે છે અને પોસમાં સના-
 તન વિષ્ણુ તપે છે ॥ ૫૬ ॥

पुरुषस्त्वधिकेमासेमासाधिक्येतुक
 लपयेत् ॥ इत्येतेद्वादशादित्याःकाश्य
 पेयाःप्रकीर्तिताः ॥ ५७ ॥

અને અધિકભાસ જે પુરુષોત્તમ ભાસમાં પુ-
રુષ તપે છે એ પ્રકારે કશ્યપ પ્રજાપતિના બાર
સૂર્યનાં નામ કહ્યાં ॥ ૫૭ ॥

उग्ररूपामहात्मानस्तपन्तेविश्वरू-
पिणः ॥ धर्मार्थकाममोक्षाणांप्रस्फुटा
हेतवोऽनृप ॥ ૫૮ ॥

હે અર્જુન ભયાનક શરીરવાળા અને જ
ગત્ સ્વરૂપ અને નીરંતર મોટી ગતીવાળા અને
ધર્મ અર્થ કામ અને મોક્ષ તેમના હેતુ ભુત
છે ॥ ૫૮ ॥

सर्वपापहरंचैवमादित्यंसंप्रपूजये
त् ॥ एकधादशधाचैवशतधाचसह
स्रधा ॥ ૫૯ ॥

સર્વ પાપના નાશ કરનાર સૂર્યની એક પ્ર-
કારે દશ પ્રકારે સો પ્રકારે અને હજાર પ્રકારે
સારી પુજા કરવી ॥ ૫૯ ॥

તપંતેવિશ્વરૂપેણસૃજંતિસંહરંતિચ
 ॥ એષવિષ્ણુઃશિવશ્ચૈવબ્રહ્માચૈવપ્રજા
 પતિઃ ॥ ૬૦ ॥

એજ બ્રહ્મા વિષ્ણુ, શીવ અને પ્રજાપતિ
 તે જગત્ રૂપે થઈ તપે છે પ્રગટ કરે છે ને નાશ
 કરે છે ॥ ૬૦ ॥

મહેન્દ્રશ્ચૈવકાલશ્ચયમોવરુણએવચ ॥
 નક્ષત્રગ્રહતારાણામધિપોવિશ્વતાપનઃ
 ॥ ૬૧ ॥

મેટો ઈન્દ્ર, કાલ યમ, વરુણ નક્ષત્ર તા-
 રાના અધિપતિ અને જગત્ પ્રકાશક પોતેજ
 કરે છે ॥ ૬૧ ॥

વાયુરગ્નિર્ધનાધ્યક્ષોભૂતકર્તાસ્વયં
 પ્રભુઃ ॥ એષદેવોહિદેવાનાંસર્વમાપ્યા

યતેજગત્ ॥ ૬૨ ॥

વાયુ અગ્નિ ધનના સ્વામિ પ્રાણીઓના
ઉત્પન્ન કરનાર સર્વ દેવતાઓને। દેવ અને
સર્વ જાતીનું રક્ષણ કરનાર પોતે સમર્થ છે
॥ ૬૨ ॥

एषकर्त्ताहिभूतानांसंहर्तारक्षकस्त
था ॥ एषलोकानुलोकश्चसप्तद्वीपा
श्चसागराः ॥ ६३ ॥

અને તે પોતેજ સર્વ પ્રાણીઓની ઉત્પત્તિ
પાલણ અને નાશ કરનાર છે લોકા લોક તથા
સાત દ્વિપ અને સાત સમુદ્રમાં પોતેજ રહેલા છે
॥ ૬૩ ॥

एषपातालसप्तस्थोदैत्यदानवराक्ष
साः ॥ एषधाताविधाताचबीजंक्षेत्रं
प्रजापतिः ॥ ६४ ॥

એ સાત પાતાળમાં રહેલા છે દૈત્ય દાનવ
રાક્ષસ ધાતા વિધાતા બીજ ક્ષેત્ર અને પ્રજા પ-
તિ રૂપ છે ॥ ૬૪ ॥

एषएवप्रजानित्यंसंवर्धयतिरश्मि
निः ॥ एषयज्ञःस्वधास्वाहा-ह्रीःश्री
श्रपुरुषोत्तमः ॥ ६५ ॥

અને એજ પોતાના કીર્ણો વડે કરીને પ્ર-
જાને વધારે છે અને યજ્ઞ પિત્રીઓને તથા દે-
વતાઓને તૃપ્ત કરનાર લક્ષ્મી લગ્ન પુરુષોત્તમ
સર્વ રૂપ પોતેજ છે ॥ ૬૫ ॥

एषभूतात्मकोदेवःसूक्ष्मोव्यक्तःस
नातनः ॥ ईश्वरःसर्वभूतानांपरमेष्ठी
प्रजापतिः ॥ ६६ ॥

. સર્વ ભુતનો આત્મા દેવ સૂક્ષ્મ. અને ની-
રંતર સર્વ પ્રાણીઓનો અધિષ્ઠાતા અને પ્રજા-
પતિ પણ પોતેજ છે ॥ ૬૬ ॥

કાલાત્માસર્વભૂતાત્માવેદાત્માવિશ્વ
તોમુખઃ ॥ જન્મમૃત્યુજરાવ્યાધિસંસાર
રમયનાશનઃ ॥ ૬૭ ॥

કાળનો પણ આત્મા, સર્વ મહા ભુતનો આ-
ત્મા અને જગત્ના મોઢા રૂપ પેતોજ છે જન્મ
મૃત્યુ વૃદ્ધાવસ્થાનો રોગ અને સંસારનો ભય
નાશ કરનાર છે ॥ ૬૭ ॥

દારિદ્ર્યવ્યસનધ્વંસીશ્રીમાન્દેવોદિ
વાકરઃ ॥ વિકર્ત્તનોવિતસ્વાંશ્ચમાર્ત
હોન્નાસ્કરોરવિઃ ॥ ૬૮ ॥

દારિદ્ર્ય અને દુઃખનો કાપનાર પ્રતાપી સૂર્ય
છે ઉત્પત્તિ અને પ્રકાશ કરનાર મૂર્તિડ રૂપીનો
પુત્ર વિવસ્વત સૂર્ય છે ॥ ૬૮ ॥

લોકપ્રકાશકઃશ્રીમાંલ્લોકચક્ષુર્ગ્રહે
શ્વરઃ ॥ લોકસાક્ષીત્રિલોકેશઃકર્તા

હર્તાતમિસ્ત્રહા ॥ ૬૯ ॥

લોકને પ્રકાશ કરનાર અને લોકોનો અને
ગ્રહોને પ્રકાશ કરનાર અને લોકનાં કર્મોને જો-
નાર તથા અધિકારને નાશ કરનાર ઉત્પત્તિ ના-
શ કરનાર પણ શોભાય માન સૂર્ય છે ॥ ૬૯ ॥

તપનસ્તાપનશ્ચૈવશુચિઃસપ્તાશ્વવા
હનઃ ॥ ગમસ્તિહસ્તોબ્રહ્મણ્યઃસર્વદે
વનમસ્કૃતઃ ॥ ૭૦ ॥

પ્રકાશીત અને પ્રકાશ કરનાર પવિત્ર અને સાત
ઘોડાના વાહન વાળો અને બ્રાહ્મણોનો ઇષ્ટ ગ-
ભસ્તિ હસ્તી નામે સર્વ દેવતાઓ એ નમસ્કાર
કરેલો પોતે છે ॥ ૭૦ ॥

આયુરારોગ્યમૈશ્વર્યનરાનાર્યશ્ચમંદિ
રે ॥ યસ્યપ્રસાદાત્સંતુષ્ટિરાદિત્યહદ
યંજપેત્ ॥ ૭૧ ॥

આ પુષ્પને તથા કુશળતા તે તથા ઐશ્વર્ય
પણાને આપનાર તથા પ્રસન્ન રાખનાર પોતે છે
વાસ્તે સ્ત્રી પુરુષોએ પોતાના ધરમાં નિત્ય આ-
દિત્ય -હૃદયનો પાઠ કરવો ॥ ૭૧ ॥

इत्येतैर्नामनिःपार्थआदित्यंस्तौति
नित्यशः ॥ प्रातरुत्थायकौतैयतस्य
रोगजनयंनहि ॥ ७२ ॥

ઉપરનાં બધાં નામ વડે કરીને જે મનુષ્ય
નિત્ય આદિત્ય સૂર્યની સવારના પોહારમાં
સ્તુતી કરે છે તો તેને રોગની ખીડા હોતી
નથી ॥ ૭૨ ॥

पातकान्मुच्यतेपार्थव्याधिभ्यश्चन
संशयः ॥ एकसंध्यंद्विसंध्यंवासर्वपा
पैः प्रमुच्यते ॥ ७३ ॥

હું અર્જુન તેથી મનુષ્ય પાપથી અને રો-

ગથી મુકાય છે એમાં શંકાય નથી એક કાળ અ-
થવા બે કાળ પાડ કરવાથી સર્વ પાપથી મુકાય
છે ॥ ૭૩ ॥

ત્રિસંધ્યંજપમાનસ્તુપશ્યેન્નપરમંપ
દમ્ ॥ યદન્હાત્કુરુતેપાપંતદન્હાત્પ્ર
તિમુચ્યતે ॥ ૭૪ ॥

ત્રણે કાળ પાડ કરનાર પુરૂષ સર્વ પાપથી
મુકાય છે જે દીવસે પાપ થયું હોય તે દીવસે
પાડ કરવાથી પાપથી મુકાય છે ॥ ૭૪ ॥

યદ્રાત્ર્યાત્કુરુતેપાપંતદ્રાત્ર્યાત્પ્રતિ
મુચ્યતે ॥ દદ્રુસ્ફોટકકુષ્ઠાનિમંડલા
નિવિષૂચિકા ॥ ૭૫ ॥

જો રાત્રીએ પાપ થયું હોય ને પાડ કરે તો
તે પણ પાપથી મુકાય છે, દાદર વિસ્ફોટકકોડ ઘ-
ચરકા વિકાર અને કોલેરાના રોગથી મુકાય છે
॥ ૭૫ ॥

સર્વવ્યાધિમહારોગાભૂતબાધાસ્તથૈ
વચ ॥ ડાકિનીશાકિનીચૈવમહારોગ
નયંકુતઃ ॥ ૭૬ ॥

એ આદિત્ય -હૃદયના પાડથી સર્વ પ્રકારના
રોગની પીડા ડાકયણી શાકયણી અને ભુતની
પીડાનો તથા મોટા રોગની ધાસ્તીતો ક્યાંથી
હોય ॥ ૭૬ ॥

યેચાન્યેદદ્દુરોગાશ્ચજ્વરાતિસારકા
દયઃ ॥ જપમાનસ્યનશ્યંતિજીવેન્નશ
રદાંશતમ્ ॥ ૭૭ ॥

એ શિવાય તાવના તથા દ્દુના ઝાડાના ઉ
પાધિને પાઠ કરવાથી મટાડે છે અને સો શર-
દૃતુનું આયુષ્ય આપે છે ॥ ૭૭ ॥

સંવત્સરેણમરણંયદાતસ્યધ્રુવંનવેત્
॥ અશીર્ષાંપશ્યતિછાયામહોરાત્રંધનં

જય ॥ ૭૮ ॥

હે અર્જુન જે મનુષ્યને એક ત્રર્ષ પેહેલાં
મરણનો નિશ્ચય થાય છે તે પુરૂષ રાત દીવશ
પોતાની છાયાને માથા વગર જીવે છે ॥ ૭૮ ॥

યસ્તિવદંપઠતેભક્તયાભાનોર્વારેમહા
ત્મનઃ ॥ પ્રાતઃસ્નાનેકૃતેપાર્થેકાગ્રકૃ
તમાનસઃ ॥ ૭૯ ॥

જે મનુષ્ય રવિવારને દીવસે સવારમાં
નાહી ધોઈને એક મન રાખી ભક્તિ યુક્ત થઈ
આ પાઠ ભણે છે ॥ ૭૯ ॥

સુવર્ણચક્ષુર્ભવતિનચાંધસ્તુપ્રજાય
તે ॥ પુત્રવાન્ધનસંપન્નોજાયતેચારુ
જઃસુખી ॥ ૮૦ ॥

તો તેનાં નેત્ર પ્રકાશીત રહે છે અને અં-
ધાપો આવતો નથી અને ધનવાન પુત્રવાન થાય

છે અને શરીરે વ્યાધિ વગરનો થઈ સુખી રહે
છે ॥ ૮૦ ॥

सर्वसिद्धिमवाप्नोतिसर्वत्रविजयी
जवेत् ॥ आदित्यहृदयंपुण्यंसूर्यनामं
विभूषितम् ॥ ८१ ॥

જેમાં શોભાયમાન સૂર્યનું નામ રહેલું છે
એવો આદિત્ય હૃદય મહા પવિત્ર છે તે ભણ-
વાથી સર્વ સિદ્ધિઓને અને સર્વ ઠેકાણે જયને
આપનાર છે ॥ ૮૧ ॥

श्रुत्वाचनिखिलंपार्थसर्वपापैः प्रमु-
च्यते ॥ अतः परतरं नास्ति सिद्धिका-
मस्य पाण्डव ॥ ८२ ॥

હું અર્જુન મનકામના પુરી પાડવામાં
આદિત્ય-હૃદયના જેવું સ્ખીનું કંઈ નથી માટે
તે સઘળો પાડ સાંભળનાર સર્વ પાપથી મુકાય
છે ॥ ૮૨ ॥

एतज्जपस्वकौंतेययेनश्रेयोह्यवा
प्स्यसि ॥ आदित्यहृदयंनित्यंयःपठे
त्सुसमाहितः ॥ ८३ ॥

માટે હે મીત્ર તે આદિત્ય -હૃદયને જપ્યાથી
તું કલ્યાણ પામીશ જે મનુષ્ય રૂડે પ્રકારે તેનું
સેવન કરે છે ॥ ૮૩ ॥

भ्रूणहामुच्यतेपापात्कृतघ्नोब्रह्मघा
तकः ॥ गोघ्नःसुरापोदुर्ज्ञोर्जीदुष्प्रति
ग्रहकारकः ॥ ८४ ॥

તો બાળહત્યા બ્રહ્મહત્યા ગૌહત્યા તથા મ-
દીરા પાન તથા માંસ ભોજન અને ન લેવાનું
દાન લીધાના પાપથી પણ મુકાય છે ॥ ૮૪ ॥

पातकानिचसर्वाणिदहत्येवनसंश
यः ॥ यइदंशृणुयान्नित्यंजपेद्वापिस
माहितः ॥ ८५ ॥

જે મનુષ્ય આ પ્રકારે સાંભળીને રૂંડે પ્ર-
કારે પાઠ કરે છે તો તેનાં સઘળાં પાપ બળી-
જાય છે ॥ ૮૫ ॥

સર્વપાપવિશુદ્ધાત્માસૂર્યલોકેમહી
યતે ॥ અપુત્રોલભતેપુત્રાન્નિર્ધનોધ
નમાપ્નુયાત્ ॥ ૮૬ ॥

સર્વ પાપથી શુદ્ધિથઈ સૂર્ય લોકને પામે છે
પુત્ર વગરનો પુત્ર પામે છે નિર્ધન હોયતો ધન
પામે છે ॥ ૮૬ ॥

કુરોગીમુચ્યતેરોગાદ્ભક્તયાયઃપઠતે
સદા ॥ યસ્ત્વાદિત્યદિનેપાર્થનાન્નિ
માત્રજલેસ્થિતઃ ॥ ૮૭ ॥

રોગી હોય તો રોગથી મુકાય છે જે ભક્તિ-
વડે કરીને નીરંતર પાઠ કરેતો જે મનુષ્ય ર-
વિવારને દીવસ કુંઠીસુધી જળમાં રહી ॥ ૮૭ ॥

હૃદયાચ્ચલમારૂઢંજાસ્કરંપ્રણતસ્થિ
તઃ ॥ જપતેમાનવોભક્તયાશ્રુણુયાદ્વા
પિભક્તિતઃ ॥ ૮૮ ॥

ઉદયાચળ પર્વત ઉપર રહેલા સૂર્યનારાયણને
ભક્તી થકી નમસ્કાર કરે છે અને પાડ કરે છે
અથવા સાંભળે છે તો ॥ ૮૮ ॥

સયાતિપરમંસ્થાનંયત્રદેવોદિવા
કરઃ ॥ અમિત્રદમનંપાર્થયદાકર્તુસ
મારમેત્ ॥ ૮૯ ॥

જ્યાં સૂર્ય નારાયણ છે તે લોકની ગતી પા-
મે છે જ્યારે શત્રુને પીડા કરવી હોય ॥ ૮૯ ॥

તદાપ્રતિકૃતિંકૃત્વાશત્રોશ્ચરણપાં
સુન્નિઃ ॥ આક્રમ્યવામપાદેનઆદિત્ય
હૃદયંજપેત ॥ ૯૦ ॥

ત્યારે શયુના પગની રજવડે પ્રતિમા કરી
તેને ડાબે પગે ડબાવી આદિત્ય -હૃદયનો પાક
કરવો ॥ ૯૦ ॥

एतन्मंत्रं समाहूय सर्वसिद्धिकरं पर
म् ॥ ओं -हीं हिमालीढं स्वाहा ॥ ओं
-हीं निलीढं स्वाहा ॥ ओं -हीं मालीढं स्वा
हा ॥ इति मंत्र ॥ ॥ त्रिनिश्चरोगी
भवति ज्वरी भवति पंचनिः ॥ जपे
स्तु सप्तनिः पार्थराक्षसीं तनुमाविशत्
॥ ९१ ॥

સર્વ સિદ્ધિને આપનાર આ મંત્રનો જપ
કરવા ઐં હિંહિમાલીઢં સ્વાહા ઐં હિં નિલીઢં
સ્વાહા ઐં-હીં માલીઢં સ્વાહા એ મંત્ર છે ॥
ત્રણવાર જપવાથી રોગી થાય છે પાંચવાર
જપવાથી તાવ વાગે થાય છે અને સાત વાર

જપવાથી રાક્ષસી દેહને પાંમે છે ॥ ૯૧ ॥

રાક્ષસેનાભિભૂતસ્યવિકારાનૂશ્રુણુ
પાંડવ ॥ ગીયતેનૃત્યતેનગ્નઆસ્ફોટ
યતિધ્માવતિ ॥ ૯૨ ॥

રાક્ષસેપરાભવ પમાડેલા મનુષ્યના વિકાર-
ને હે અર્જુન સાંભળ, તે મનુષ્ય નાગો થઈને
ગાય, નાચે, ટાબોટા વગાડે અને દોડે છે ॥ ૯૨ ॥

શિવારુતંચકુરુતેહસતેક્રંદતેપુનઃ ॥
एवंसंपीड्यतेपार्थयद्यपिस्यान्महेश्वरः
॥ ९३ ॥

શીયાળની પેઠે રૂવે છે હસે છે બુમ પાડે
છે હે અર્જુન ગમેતેવા ઐશ્વર્યવાળો હોય તોપણ
આવી પીડા પામે છે ॥ ૯૩ ॥

किंपुनर्मानुषःकश्चिच्छौचाचारवि
वर्जितः ॥ पीड्यतेचनसंदेहोज्वरो

ભવતિદારુણઃ ॥ ૯૪ ॥

તો કોઈક મનુષ્યતો આચાર વિચાર વગરનો થાય એમાં શી નવાઈ, મહા દારૂણ તાવની પીડાથી પણ દુઃખ પામે છે ॥ ૯૪ ॥

‘યદાચાનુગ્રહંતસ્ય કર્તુમિચ્છેચ્છુન્નં
કરમ્ ॥ તદાસલિલમાદાયજપેન્મંત્ર
મિમંબુધઃ ॥ ૯૫ ॥ .

જ્યારે તેને તે પીડાથી મુકાવવો હોય ત્યારે પાણી લેઈ આ મંત્ર બોલવો ॥૯૫ ॥

નમોનગવતેતુભ્યમાદિત્યાયનમોન
મઃ ॥ જયાયજયનદ્રાયહરિદશ્વાયતે
નમઃ ॥ ૯૬ ॥

ઐશ્વર્ય સત્તા વાળા અને જયકારી તથા કહ્યાણુમાં જય પ્રવર્તીવનાર અને લીલા ઘોડા વાળા સૂર્ય નારાયણને હું નમસ્કાર કરું છું ॥૯૬॥

સ્નાપયેત્તેનમંત્રેણશુનંન્નવતિનાન્ય
થા ॥ અન્યથાચભવેદ્દોષોનશ્યતેનાત્ર
સંશયઃ ॥ ૧૭ ॥

આ મંત્ર વડે કરીને પેલી પ્રતિમાને ન-
વરાવવી તો સાફ થાય જો આ પ્રકારે ન કરે
અને બીજો પ્રકાર કરેતો ખીડા પામી તે નાશ
પામે એમાં સંશય નથી. ॥ ૬૭ ॥

અતસ્તેનિર્ચિલઃપ્રોક્તપૂજાંચૈવનિ
વોધમે ॥ ઉપલિપ્તેશુચૌદેશેનિયતો
વાગ્યતઃશુચિઃ ॥ ૧૮ ॥

એટલા વાસ્તે છું તને પુજનો વિધી બ-
તાતું છું તે તું સાંભળ પવિત્રભૂમીને લીંપીને
પોતે નીચમ ધારણ કરી મૌન પણુ રાખી પ-
વિત્રતા પાળીને ॥ ૬૮ ॥

વૃત્તંવાચતુરસંવાલિપ્તભૂમૌલિલેખે

ચ્છુચિઃ ॥ ત્રિધાતત્રલિખેત્પદ્મમષ્ટપ
ત્રંસકર્ણિકમ્ ॥ ૯૯ ॥

ગોળ અથવા ચોખંડુ મંડળ લીપેલી જ-
મીનમાં પુરતું પછી મધ્યે ત્રણ પ્રકારે આઠ પાં-
ખડીયો એ યુક્ત કમળ કાઢવું ॥ ૯૯ ॥

અષ્ટપત્રંલિખેત્પદ્મંગોમયાલિપ્તમંડ
લે ॥ પૂર્વપત્રેલિખેત્સૂર્યમાગ્નેય્યાંતુર
વિન્યસેત્ ॥ ૧૦૦ ॥

ગાયના છાંણ વડે કરી લીપેલા મંડળમાં
અષ્ટદળ કાઢી પૂર્વની પાંખડીમાં સૂર્યને સ્થા-
પન કરવા અગ્નિકોણમાં રવિને ॥ ૧૦૦ ॥

યામ્યાયાંચવિવસ્વંતંનૈઋત્યાંતુત્ર
ગંન્યસેત્ ॥ પ્રતીચ્યાંવરુણંવિદ્યાદ્વા
યઠ્યાંમિત્રમેવચ ॥ ૧ ॥

દક્ષિણમાં વિવસ્વાન નૈરત્યમાં ભગનું સ્થા

પન કરવું પાશ્વિમમાં વરુણને અને વાઘ્યમાં
મિત્રનું-સ્થાપન કરવું ॥ ૧ ॥

આદિત્યમુત્તરેપત્રેર્દશાન્યાંવિષ્ણુમે
વચ ॥ મધ્યેતુભાસ્કરંવિદ્યાત્ક્રમેણૈ
વંસમર્ચयेत् ॥ ૨ ॥

ઉત્તરમાં આદિત્યનું ઈશાનમાં વિષ્ણુ નું
અને મધ્યમાં ભાસ્કરનું સ્થાપન કરી એજ પ્ર-
કારે અનુક્રમે પુજ કરવી ॥ ૨ ॥

અતઃપરતરંનાસ્તિસિદ્ધિકામસ્યપાં
ડવ ॥ મહાતેજઃસમુદ્યંતંપ્રણમેત્સકૃ
તાંજલિઃ ॥ ૩ ॥

હું અર્જુન સિદ્ધિ પાંમવાને માટે એથી શ્રે-
ષ્ઠ ખીજે ઉપાય નથી મહા તેજસ્વીને ઉદયપા-
મતા સૂર્યને હાથ જોડીને પગે લાગવું ॥ ૩ ॥

સકેસરાણિપદ્માનિકરવીરાણિચા

ર્જુન ॥ તિલતંડુલયુક્તાનિકુશગંધો
દકેનચ ॥ ૪ ॥

કેસરે સહીત કમળ તથા કરેણનાં ફુલ તથા
હે અર્જુન તલ ચોખા દાભ ચંદન અને જળ
વડે કરીને ॥ ૪ ॥

રક્તચંદનમિશ્રાણિકૃત્વાવૈતામ્રમા
જને ॥ ઘૃત્વાશિરસિતત્પાત્રંજાનુભ્યાં
ધરણીંસ્પૃશેત્ ॥ ૫ ॥

તેમાં રાતુ ચંદન મેળવી તાંબાના અરગી-
યામાં તે જળ લેધને પોતાના બેઢીચણુને ભેં-
ચ ઉપર અડકાડી અર્ધપાત્ર માથા સુધી લા-
વીને ॥ ૫ ॥

મંત્રપૂતંગુડાકેશચાર્ધ્યંદદ્યાદ્ગમસ્ત
યે ॥ સાંયુધંસરથંચૈવસૂર્યમાવાહયા
મ્યહમ્ ॥ ૬ ॥

હંસઃસૂર્યાયનમઃસ્વાહા ॥ ઓંશ્રીંહાં
 હ્રીંહ્રૂંહૈંહૌંહઃસૂર્યમુર્તયેસ્વાહા ॥ ઓં
 શ્રીંહ્રીંશંખઃલોકાયસર્વમૂર્તયેસ્વાહા
 ॥ ઓંહ્રૂંમાર્તંડાયસ્વાહા ॥ નમોસ્તુ
 સૂર્યાયસહસ્રજ્ઞાનવેનમોસ્તુવૈશ્વાનર
 જાતવેદસે ॥ ત્વમેવચાધ્યંપ્રતિગૃણ્હ
 દેવદેવાધિદેવાયનમોનમસ્તે ॥ ૮ ॥

ઐ શ્રીંવિદ્યેતિ સર્વ કલેશના કાપનાર અને
 સર્વ અર્થનું સાધન કરનાર સૂર્યનારાયણને લ-
 ક્ષ્મી અને વિદ્યા અર્પણ કર્યું. ઐ શ્રીંહ્રીંં ઇતિ ॥
 સૂર્યને નમસ્કાર અર્પણ કર્યું ॥ ઐ શ્રીંહ્રાં
 સૂર્ય મુર્તિને આકૃતિ આપુ છું ઐ શ્રીં-હાંંઇતિ
 આ બીજવડે સૂર્યની પ્રતિમાને દાન કરી નમ-
 સ્કાર કર્યું ॥ ઐ શ્રીંહ્રીં ઇતિ લોક સ્વરૂપ સૂ-
 ર્યની પ્રતિમાને નમસ્કાર કર્યું ઐ હ્રૂં માર્તંડ

મુનિના પુત્રને બળીદાન આપુ છું ॥ ૮ ॥

નમોભગવતેતુભ્યંનમસ્તેજાતવેદ
સે ॥ દત્તમર્ઘ્યમયાજ્ઞાનોત્વંગૃહાણન
મોસ્તુતે ॥ ૯ ॥

હજાર પ્રકારે પ્રકાશ કરનાર અગ્નિના સ-
રખા કાંતીમાન અને વેદને પ્રકાશ કરનાર હે
દેવના પણ દેવ તમે મારા અર્ધને ગ્રહણ કરો
હું તમને નમસ્કાર કરૂં છું ॥ ૯ ॥

એહિસૂર્યસહસ્રાંશોતેજોરાશોજગ
ત્પતે ॥ અનુકંપયમાંદેવગૃહાણાર્ઘ્ય
નમોસ્તુતે ॥ ૧૦ ॥

હે સહસ્ર કીરણોવાળા અને તેજના સ-
મૂહ અને જગત્ના પતિ મારા ઉપર દયાલાવી
મારા અર્ધને અંગીકાર કરો, હું તમને નમસ્કાર
કરૂં છું ॥ ૧૦ ॥

નમોઽગવતેતુભ્યંનમસ્તેજાતવેદ
સેમમેદમધ્યંગૃણત્વંદેવદેવનમોસ્તુ
તે ॥ ૧૧ ॥

ઐશ્વર્યવાન વેદ સ્વરૂપ હે દેવ મારા અર્ધને
બ્રહ્મ કરો ને તમને નમસ્કાર રહે ॥ ૧૧ ॥

સર્વદેવાધિદેવાયઆધિવ્યાધિવિના
શિને ॥ ઇદંગૃહાણમેદેવસર્વવ્યાધિ
ર્વિનશ્યતુ ॥ ૧૨ ॥

સર્વ દેવના દેવ અને સર્વ દુઃખ અને રા-
ગના નાશ કરનાર હે સૂર્ય આ અર્ધ અંગીકાર
કરી મારા રોગને નાશકરો ॥ ૧૨ ॥

નમઃસૂર્યાયશાંતાયસર્વરોગવિના
શિને ॥ મમેપ્સિતંફલંદત્વાપ્રસીદપ
રમેશ્વર ॥ ૧૩ ॥

શાંત સ્વરૂપી ને સર્વરોગ નાશક મને ઈ-
ચ્છિત પ્રાપ્તિ આપીને પ્રસન્ન રહેા ॥ ૧૩ ॥

ૐ નમો ભગવતે સૂર્યાય સ્વાહા ॥ ૐ
શિવાય સ્વાહા ॥ ૐ સર્વાત્મને સૂર્યા
ય નમઃ સ્વાહા ॥ ૐ અક્ષય્યતેજસે ન
મઃ સ્વાહા ॥ સર્વસંકષ્ટદારિદ્રં શત્રુના
શયનાશય ॥ સર્વલોકેષુ વિશ્વાત્મા સ
ર્વાત્મા સર્વદર્શકઃ ॥ ૧૪ ॥

ઐશ્વર્ય સત્તાવાળા સૂર્યને અર્પણ કરી ન-
મસ્કાર કરું છું શિવને અર્પણ કરું છું સર્વના
આત્મા સૂર્યને અર્પણ કરું છું જેના તેજનો નાશ
નથી એવાને અર્પણ કરું છું ॥ સર્વ દુઃખ દળ-
દર અને શત્રુ તેનો નાશ કરો નાશ કરો સર્વ લો-
કના આત્મા સર્વના જેનાર તમે છો ॥ ૧૪ ॥

નમો ભગવતે સૂર્યકુષ્ઠરોગાન્ વિવંઢ

ય ॥ આયુરારોગ્યમૈશ્વર્યદેહિદેવનમો
સ્તુતે ॥ ૧૫ ॥

હુ દેવ ઐશ્વર્યતાવાળા સૂર્યને નમસ્કાર
કરું છું તમે કોડ રોગને મટાડો અને આયુષ્ય
કુશળતા ઐશ્વર્ય આપો હું તમને નમસ્કાર કરું
છું ॥ ૧૫ ॥

નમોભગવતેતુભ્યમાદિત્યાયનમો
નમઃ ॥ ઐં અક્ષય્યતેજસેનમઃ ॥
ઐં સૂર્યાયનમઃ ॥ ઐં વિશ્વમૂર્તયેન
મઃ ॥ ॥ આદિત્યંચશિવંવિદ્યાચ્છિ
વમાદિત્યરૂપિણમ્ ॥ ઉચ્ચયોરંતરંના
સ્તિઆદિત્યસ્યશિવસ્યચ ॥ ૧૬ ॥

ભગવાન આદિત્યને નમસ્કાર કરું છું ॥
અક્ષયી તેજવાળાને નમસ્કાર કરું છું ॥ સૂર્યને
વિશ્વ મુર્તિને નમસ્કાર કરું છું ॥ આદિત્યને

શીવ જાણવાને શીવને આદિત્ય રૂપે જાણવા
આદિત્ય અને શિવ એ બેમાં લગાર અંતર નથી
॥ ૧૬ ॥

एतदिच्छाम्यहंश्रोतुंपुरुषोवैदिवा
करः ॥ उदयेब्रह्मणोरूपमध्यान्हेतु
महेश्वरः ॥ १७ ॥

એવા પુરુષરૂપ અને દિવસને પ્રકાશ કરનાર
સૂર્યને સાંભળવા ઇચ્છું છું તે સૂર્ય ઉદય કાળે
બ્રહ્માને રૂપે છે અને મધ્યાન્હે શીવનું સ્વરૂપ
છે. ॥ ૧૭ ॥

अस्तमानेस्वयंविष्णुस्त्रिमूर्तिश्चदि
वाकरः ॥ नमोऽनगवतेतुभ्यंविष्णवे
प्रज्ञविष्णवे ॥ १८ ॥

અને અસ્ત પામતાં વિષ્ણુ સ્વરૂપે રહે છે
એવા પ્રકાશમાન અને ઐશ્વર્યવાળા સૂર્યને ન-
મસ્કાર કરું છું ॥ ૧૮ ॥

મમેદમર્ધ્યપ્રતિગૃહ્ણદેવદેવાધિદેવા
 યનમોનમસ્તે ॥ શ્રીસૂર્યાયસાંગાયસ
 પરિવારાયશ્રીસૂર્યનારાયણાયેદમર્ધ્ય
 મ્ ॥ ૧૯ ॥

હે દેવ ભારે આ અર્ધ્ય તેને ગ્રહણ કરે દે-
 વના દેવને નમસ્કાર કરું છું એમ કહી પરિ-
 વાર અને પાર્શ્વે સહીત સૂર્ય નારાયણને
 આ અર્ધ આપુ છું ॥ ૧૯ ॥

હિમઘ્નાયતમોઘ્નાયરક્ષોઘ્નાયચતેન
 મઃ ॥ કૃતઘ્નઘ્નાયસત્યાયતસ્મૈસૂર્યા
 ત્મનેનમઃ ॥ ૨૦ ॥

ઠાઠને નાશ કરનાર તથા ક્રોધને નાશ ક-
 રનાર રાક્ષસોનો નાશ કરનાર વિશ્વાસ ધાતીને
 હણનાર સત્ય સ્વરૂપી સૂર્ય આત્માને નમસ્કાર
 કરું છું ॥ ૨૦ ॥

જયોજયશ્ચવિજયોજિતપ્રાણોજિત
શ્રમઃ ॥ મનોજયોજિતક્રોધોવાજિ
નઃસપ્તકીર્તિતાઃ ॥ ૨૧ ॥

જયો ૧ જય ૨ વિજય ૩ જિતપ્રાણ ૪
જિતશ્રમ ૫ મનોજય ૬ જિતક્રોધ ૭ આ સાત
ઘોડાવાળા ॥ ૨૧ ॥

હરિતહયરથંદિવાકરંકનકમયાંબુ
જરેણુપિંજરમ્ ॥ પ્રતિદિનમુદયંનવં
શરણમુપમિહિરણ્યરેતસમ્ ॥ ૨૨ ॥

લીલા ઘોડાવાળો અને દિવસના કરનાર
અને સૂવર્ણ પ્રચુર કમળની રજના સરખો પી-
ળો રથ જેને છે એવા અને સોનાના સરખી
કાંતીવાળા અને નિત્યે ઉદય કાળે નથીન એવા
સૂર્યને શરણે આવેલો છું ॥ ૨૨ ॥

નતંવ્યાલાઃપ્રવાધંતેનવ્યાધિભ્યોન

યંજવેત્ ॥ નનાગેઽયોજયંચૈવનભૂત
ભયંઘ્રકચિત્ ॥ ૨૩ ॥

આવી રીતની સ્તુતી કરનારને સર્પની-
રોગની નાગની અને ભુતની પીડાનો ભય
કદી હોતો નથી ॥ ૨૩ ॥

અગ્નિશત્રુભયંનાસ્તિપાર્થિવેઽયસ્ત
થૈવચ ॥ દુર્ગતિંતરતેઘોરાંપ્રજાંચલ
ભતેપશૂન્ ॥ ૨૪ ॥

અગ્નિનો શત્રુનો અને રાજ થકી કશે ભ-
ય હોતો નથી નારકી ગતીથી ઉગરે છે અને
પ્રજાની તેમજ પશુની પ્રાપ્તિ થાય છે. ॥ ૨૪ ॥

સિદ્ધિકામોલજેત્સિદ્ધિકન્યાકામ
સ્તુકન્યકામ્ ॥ એતત્પઠેત્સકૌંતેયજ
ક્તિયુક્તેનચેતસા ॥ ૨૫ ॥

સિદ્ધિની ઇચ્છાથી ભણે તો સિદ્ધિ મળે
કન્યાની ઇચ્છાથી ભણે તો કન્યા મળે પુત્રની
ઇચ્છાથી ભણે તો પુત્ર મળે જો ભક્તિ યુક્ત
ચિત્ત રાખીને ભણે તો ॥ ૨૫ ॥

અશ્વમેઘસહસ્રસ્યવાજપેયશતસ્ય
ચ ॥ કન્યાકોટિસહસ્રસ્યદત્તસ્યફલ
માપ્નુયાત્ ॥ ૨૬ ॥

હજાર અશ્વમેઘ યજ્ઞ કરે તથા સોળખ યજ્ઞ
કરે અને કોટી કન્યા દાન આપવાથી જેટલું
પુન્ય થાય તેટલું આદિત્ય -હૃદયના પાઠથી
થાય છે ॥ ૨૬ ॥

इदमादित्यहृदयंयोधितेसततंन
रः ॥ सर्वपापविशुद्धात्मासूर्यलोकेम
हीयते ॥ २७ ॥

સર્વ પાપથી રહિત જેનો આત્મા છે એ-
વો જે મનુષ્ય નિત્ય આદિત્ય -હૃદયનો પાઠ

કરે છે તો તે સૂર્ય લોકમાં રહે છે ॥ ૨૭ ॥

નાસ્ત્યાદિત્યસમોદેવોનાસ્ત્યાદિ
ત્યસમાગતિઃ ॥ પ્રત્યક્ષોભગવાન્વિ-
ષ્ણુર્યેનવિશ્વંપ્રતિષ્ઠિતમ્ ॥ ૨૮ ॥

સૂર્યના સરખો બીજો દેવ નથી અને સૂર્ય
ના સરખી ગતી નથી જેનાથી આ વિશ્વ રહે
લો છે એવી પ્રત્યક્ષ સત્તાવાન વિષ્ણુ પોતે છે.
॥ ૨૮ ॥

નવતિર્યોજનંલક્ષંસહસ્રાણિશતા
નિચ ॥ યાવદ્વટિપ્રમાણેનતાવચ્ચરતિ
ભાસ્કરઃ ॥ ૨૯ ॥

નવલાખ એક હજાર અને સોયોજન ચાલવા
નું પ્રમાણ જેટલી ઘડીમાં હોય છે તેટલી ઘ-
ડીમાં સૂર્ય ગતી કરે છે ॥ ૨૯ ॥

ગવાંશતસહસ્રસ્યસમ્યગ્દત્તસ્ય

યત્ફલમ્ ॥ તત્ફલંલજ્જતેવિદ્વાન્નાં
તાત્માસ્તૌતિયોરવિમ્ ॥ ૩૦ ॥

જે મનુષ્ય પોતાના આત્માને શાંત રાખી
સૂર્યની સ્તુતી કરે છે તો પુજા વીધીવડે કરીને
આપેલી સો ગાયોના-૫૭ જેટલા પુણ્યને ભો-
ગવે છે ॥ ૩૦ ॥

યોધીતેસૂર્યહૃદયંસકલંસફલંજવે
ત્ ॥ અષ્ટાનાંબ્રાહ્મણાનાંચલેખયિત્વા
સમર્પયેત્ ॥ ૩૧ ॥

બ્રહ્મલોકેઋષીણાંચજાયતેમાનુષો
પિવા ॥ જાતિસ્મરત્વમાપ્નોતિશુદ્ધા
ત્માનાત્રસંશયઃ ॥ ૩૨ ॥

જે મનુષ્ય આદિત્ય -હૃદયનો પાઠ કરે
છે તો તેનો જન્મ સપ્ત થાય છે અને રૂડે પ્ર-

કારે આઠ બ્રહ્મણીની પુજા કરી તે પુસ્તકનું
દાન આપે છે ॥ ૩૧ ॥

તો બ્રહ્મલોકની અથવા ઋષિલોકની ગતી-
ને પામે છે અથવા મનુષ્યલોકની ગતીને પા-
મે છે તો શુદ્ધ ભાવવાળો છતાં જાતીના સ્મ-
રણપણાને પામે છે એમાં સંશય નથી ॥ ૩૨ ॥

અજાયલોકત્રયપાવનાયન્મૂતાત્મ
નેગોપતયેવૃષાય ॥ સૂર્યાયસર્વપ્રલયાં
તકાયનમોમહાકારુણિકોત્તમાય ॥
॥ ૩૩ ॥

વિવસ્વતેજ્ઞાનભૃતાંતરાત્મનેજગ
પ્રદોપાયજગદ્વિતૈષિણે ॥ સ્વર્યન્નુવે
દીપ્તસહસ્રચક્ષુષેસુરોત્તમાયામિતતે
જસેનમઃ ॥ ૩૪ ॥

જન્મવગરના ત્રણ લોકને પવિત્ર કરનાર

પ્રાણીઓના આત્મા આકાશના સ્વામી ધર્મના
નિવાસરૂપ સર્વના પ્રલય કરનાર સદા દયાલુ
ઉત્તમ ॥ ૩૩ ॥

વિવસ્વાન જ્ઞાનવાળાઓના અંતરાત્મા
જગતને દીપાવનાર જગતના હિતેચ્છુ પોતા-
ની મેળે પ્રગટ થનાર પ્રકાશમાન હજાર નેત્ર-
વાળા દેવતાઓમાં ઉત્તમ જેના તેજનું પ્રમાણ
નથી એવાને નમસ્કાર કરું છું ॥ ૩૪ ॥

સુરૈરનેકૈઃ પરિસેવિતાયહિરણ્યગ
ર્જાયહિરણ્મયાય ॥ મહાત્મનેમોક્ષપ
દાયનિત્યં નમોસ્તુતેવાસરકારણાયઃ

॥ ૩૫ ॥

અનેક દેવતાઓએ પુજેલા અને જેના
ગર્ભમાં માયારૂપે જગત રહેલું છે એવા અને
સુવર્ણમય મહાત્મા મોક્ષ સ્થાનના અધિપતી
અને દીવસ કરનારને જે સૂર્ય તેને હું નમસ્કા-
ર કરું છું ॥ ૩૫ ॥

આદિત્યશ્ચાર્ચિતોદેવઆદિત્યઃપ
રમંપદમ્ ॥ આદિત્યોમાતૃકોભૂત્વા
આદિત્યોવાઙ્મયંજગત્ ॥ ૩૬ ॥

પુજેલો દેવ સૂર્ય છે અને સૂર્યનું સ્થાન
મોઢું છે અને તે સૂર્ય માતા૩૫ તથા વાણી
અને જગત૩૫ છે ॥ ૩૬ ॥

આદિત્યંપશ્યતેનક્ત્યામાંપશ્યતિ
ધ્રુવંનરઃ ॥ નાદિત્યંપશ્યતેભક્ત્યાન
સપશ્યંતિમાંનરઃ ॥ ૩૭ ॥

જે મનુષ્ય ભક્તિથી સૂર્યને પુજે છે તે મ-
ને જાણે છે અને જે સૂર્યને ભક્તિવડે ન
થી જાણતો તે મનુષ્ય મને પણ જાણતો નથી
॥ ૩૭ ॥

ત્રિગુણંચત્રિતત્ત્વંચત્રયોદેવાસ્ત્રયો
મયઃ ॥ ત્રયાણાંચત્રિમૂર્તિસ્ત્વંતુરીય

સ્ત્વંનમોસ્તુતે ॥ ૩૮ ॥

ત્રણગુણવાળા ત્રણતત્ત્વવાળા ત્રણ દેવમ-
ય ત્રણ અગ્નિમય ત્રણની મધ્યે ત્રણ મૂર્તિરૂપ
અને તુર્ણરૂપ પણ તમેઓ માટે તમને નમસ્કાર
૨ કરું છું ॥ ૩૮ ॥

નમ સવિત્રેજગદેકચક્ષુષેજગતપ્ર
સૂતિસ્થિતિનાશહેતવે ॥ ત્રયીમયા
યત્રિગુણાત્મધારિણેવિરંચિનારાયણ
શંકરાત્મને ॥ ૩૯ ॥

સવિતા એવા જગતના એક એજ નેત્રરૂપ
જગતની ઉત્પતિ સ્થિતિ અને લયના હેતુ ત્ર-
ણ ગુણમય ત્રણ ગુણના આત્મા બ્રહ્મા વિષ્ણુ
અને શીવરૂપ તમને નમસ્કાર કરું છું ॥ ૩૯ ॥

યસ્યોદયેનેહજગત્પ્રવદ્ધતેપ્રવર્તતે
ચાચિલકર્મસિદ્ધયે ॥ બ્રહ્મેંદ્રનારાય

ળરુદ્રવંદિતઃસનઃ સદાયચ્છતુમંગલં
રવિઃ ॥ ૪૦ ॥

જેના ઉદયથી આ જગત્ સર્વ કામ કર-
વાનો સમય જાણી પ્રવર્તે છે. બ્રહ્મા રૂદ્ર અને
વિષ્ણુએ નમસ્કાર કરેલા એવા હે સૂર્ય તમે
અમને નિરંતર આનંદ આપો. ॥ ૪૦ ॥

નમોસ્તુસૂર્યાયસહસ્રરશ્મયેસહ-
સ્રશાखान्वितसंभवात्मने ॥ सहस्र
योगोद्भवभावभागिनेसहस्रसंख्यायु
ग्धारिणेनमः ॥ ૪૧ ॥

હજાર કીરણવાળા અને હજાર શાખાઓ-
એ યુક્ત ઉત્પત્તિના આત્મા હજાર યોગની
ઉત્પત્તિ થતી શ્રદ્ધાના ભાગવાળા હજાર સંખ્યા-
વાળા યુગને ધારણ કરનારા તમને નમસ્કાર
કરું છું. ॥ ૪૧ ॥

यन्मंडलंदीप्तिकरंविशालंरत्नप्र

મંત્રીવ્રમનાદિરુપં ॥ દારિદ્ર્યદુઃસ્વક્ષય
કારણંચપુનાતુમાંતત્સવિતુર્વરેણ્યમ્ ॥

॥ ૪૨ ॥

જેનું મંડળ પ્રકાશમાન વિસ્તારવાળું ર-
ત્ન સરખી કાંતિવાળું વેગવાળું અને નાશ વ-
ગરનું દરિદ્રતાને અને દુઃખને નાશ કરનાર જે
સૂર્યના તેજથી શોભાયમાન એવું મંડળ મને
સદા પવિત્ર કરે. ॥ ૪૨ ॥

યન્મંડલંદેવગણૈઃ સુપૂજિતંવિપ્રૈઃ
સ્તુતંજાવનમુક્તિકોવિદમ્ ॥ તંદેવદે
વંપ્રણમામિસૂર્યપુનાતુમાંતત્સવિતુર્વ-
રેણ્યમ્ ॥ ૪૩ ॥

જેનું મંડળ દેવતાઓએ પુજેલું છે અને
બ્રાહ્મણોએ સ્તુતિ કરે લું છે ભક્તિ કરનારને
મુક્તિ આપનાર એવા દેવના દેવ સૂર્યને નમ-

સ્કાર કરું છું અને સૂર્યના તેજથી પ્રકાશીત
મંડળ મને સદા પવિત્ર કરે. ॥ ૪૩ ॥

યન્મંડલંજ્ઞાનમયંત્વગમ્યંત્રૈલોક્ય
પૂજ્યંત્રિગુણાત્મરૂપમ્ ॥ સમસ્તતેજો
મયદિવ્યરૂપંપુનાતુમાંતત્સવિતુર્વરે-
ણ્યમ્ ॥ ૪૪ ॥

જેનું મંડળ જ્ઞાનમય કોઈના જાણવામાં
ન આવે તેનું ત્રણ લોકે પુજેલું સમસ્ત તેજ-
સ્વ અને કીરણોથી પ્રકાશીત એવું સૂર્ય મંડળ
મને સદા પવિત્ર કરે. ॥ ૪૪ ॥

યન્મંડલંગૂઢમતિપ્રબોધંધર્મસ્યવૃ
દ્ધિકુરુતેજનાનામ્ ॥ તત્સર્વપાપક્ષય
કારણંચપુનાતુમાંતત્સવિતુર્વરેણ્યમ્
॥ ૪૫ ॥

જેનું મંડળ મુર્ખને બુદ્ધિ આપનાર છે

ધર્મની વૃદ્ધિ કરનાર છે અને મનુષ્યના સર્વ
પાપને નાશ કરનાર છે એવું સૂર્યના તેજથી
પ્રકાશીત મંડળ મને સદા પવિત્ર કરો. ॥૪૫॥

यन्मंडलंव्याधिविनाशदक्षंयद्ग्य
जुःसामसुसंप्रगीतम् ॥ प्रकाशितंये
नचभुजुर्वःस्वःपुनातुमांतत्सवितुर्वरे-
ण्यम् ॥ ४६ ॥

જેનું મંડળ રોગને નાશ કરનાર સ્વભા-
વવાળું છે તથા રૂગ, યજ્ઞ, અને સામ વેદે ગા-
એલું છે ભુલોક ભુવલોક અને સ્વલોકને પ્ર-
કાશ કરનાર સૂર્યનું માહા તેજસ્વી મંડળ મને
પવિત્ર કરો. ॥ ૪૬ ॥

यन्मंडलंवेदविदोवदंतिगायंतिय
च्चारणसिद्धसंघाः ॥ यद्योगिनोयोग
जुषांचसंघाःपुनातुमांतत्सवितुर्वरेण्य
म् ॥ ४७ ॥

જેના મંડળને વેદવક્તાઓ કહે છે અને
આરણ અને સિદ્ધ લોકનાં યુથ ગાય છે જે મં-
ડળને યોગાભ્યાસી યોગીયોનાં યુથ સેવે છે એ-
વું સૂર્યનું તેજસ્વી મંડળ મને પવિત્ર કરો.
॥ ૪૭ ॥

यन्मंडलं सर्वजनेषु पूजितं ज्योति
श्च कुर्यादिह मर्त्यलोके ॥ यत्कालका
लादिमनादिरूपं पुनातु मां तत्सवितु
र्वरेण्यम् ॥ ४८ ॥

જે મંડળને મૃત્યુ લોકમાં પુજેલું છે
તથા કાળનાકાળરૂપ અને આદિરૂપ એવું તે
સૂર્યનું તેજસ્વી મંડળ મને સદા પવિત્ર કરો.
॥ ૪૮ ॥

यन्मंडलं विष्णुचतुर्मुखाख्यं यदक्ष
रं पापहरं जनानां ॥ यत्कालकल्पक्षय

કારણંચપુનાતુમાંતત્સવિતુર્વરેણ્યમ્ ॥

॥ ૪૯ ॥

જે મંડળને વિષ્ણુ લોક બ્રહ્મલોક અથવા
મનુષ્યના પાપને નાશ કરનાર અક્ષર એ નામ
આપેલું છે જ્યાં આગળ કાળ અને યુગના સ-
સમુદ્રનો નાશ છે એવું સૂર્યનું તેજસ્વી મંડળ
મને સદા પવિત્ર કરે. ॥ ૪૯ ॥

યન્મંડલંવિશ્વસૃજાંપ્રસિદ્ધમુત્પત્તિ
રક્ષાપ્રલયપ્રગલ્ભમ્ ॥ યસ્મિન્જગ
ત્સંહરતેશ્ચિલંચપુનાતુમાંતત્સવિતુર્વરે
ણ્યમ્ ॥ ૫૦ ॥

જેનું મંડળ જગતની ઉત્પત્તિઓમાં પ્રસિ-
દ્ધ છે ઉત્પત્તિ સ્થીતિ અને નાશ કરવામાં સ-
મર્થ અને જેમાં સઘળું જગત સંકોચતાથી ર-
હે છે તે સૂર્યનું તેજસ્વી મંડળ મને પવિત્ર ક-
રે. ॥ ૫૦ ॥

યન્મંડલંસર્વગતસ્યવિષ્ણોરાત્મા
 પરંધામવિશુદ્ધતત્ત્વમ્ ॥ સૂક્ષ્માંતરૈર્યો
 ગપથાનુગમ્યંપુનાતુમાંતત્સવિતુર્વરે-
 ણ્યમ્ ॥ ૫૧ ॥

જે મંડળને સર્વવ્યાપી વિષ્ણુનું પરંમ
 ધામ કહે છે તથા શુદ્ધતત્ત્વ કહે છે યોગમાર્ગ
 અણુનારા પુરૂષોએ સૂક્ષ્મ વિચારથી અણેહું
 તે સૂર્યનું તેજસ્વી મંડળ મને પવિત્ર કરે. ॥૫૧॥

યન્મંડલંબ્રહ્મવિદોવદંતિગાયંતિ
 યચ્ચારણસિદ્ધસંધાઃ ॥ યન્મંડલંવેદ
 વિદઃસ્મરંતિપુનાતુમાંતત્સવિતુર્વરેણ્ય
 મ્ ॥ ૫૨ ॥

જે મંડળને બ્રહ્મવેદના પુરૂષો ઉત્પ્રેક્ષા કરી
 નિશ્ચે કરે છે તથા ચારણ અને સિદ્ધ લોકો જે-
 ને ગાય છે અને વેદવેદના જેને સંભારે છે તે

સૂર્યનું તેજસ્વી મંડળ મને સદા પવિત્ર કરે.
॥ ૫૨ ॥

યન્મંડલંવેદવિદોપગીતંયદ્યોગિ
નાંયોગપથાનુગમ્યમ્ ॥ તત્સર્વવેદંપ્ર
ણમામિસૂર્યપુનાતુમાંતત્સવિતુર્વરેણ્ય
મ્ ॥ ૫૩ ॥

જે મંડળને વેદવેત્તાઓએ ગાયેલું છે તથા
યોગીઓના યોગમાર્ગને અનુસરેલું છે તથા સ-
ર્વને જાણનાર સૂર્યને નમસ્કાર કર્યું અને તે
સૂર્યનું તેજસ્વી મંડળ મને સદા પવિત્ર કરે.
॥ ૫૩ ॥

મંગલારવ્યમિદંપુણ્યંયઃપઠેત્સત
તંનરઃ ॥ સર્વપાપવિશુદ્ધાત્માસૂર્યલો
કેમહીયતે ॥ ૫૪ ॥

મંગલાષ્ટક એક જનું નામ એકું સૂર્યનું

આસ્તોત્ર તેને જે મનુષ્ય ભણેછે તો તે મનુષ્ય
સર્વ પાપથી શુદ્ધ થઈ સૂર્ય લોકમાં માહાત્મે છે.

॥ ૫૪ ॥

ધ્યેયઃસદાસવિત્તમંડલમધ્યવર્તિઃ
નારાયણઃસરસિજાસનસન્નિવિષ્ઠઃ ॥

કેયૂરવાન્મકરકુંડલવાન્કિરિટીહા
રીહિરણ્મયવપુર્ધૃતશંખચક્રઃ ॥ ૫૫ ॥

નિરંતર સૂર્યના મંડળમાં રહેનાર અને
કમળના આસન ઉપર બેઠેલા તથા રત્ન જડી-
ત મુગટવાળા તથા મકરાકાર કુંડળવાળા મનને
હરણ કરનાર સોનાના સરખું શરીર જેનું છે
અને શંખ ચક્ર ગદા પદ્મ ધારણ કરેલાં છે
એવા શ્રી સૂર્યનારાયણ ધ્યાન કરવા યોગ્યજ છે

॥ ૫૫ ॥

સશંખચક્રંરવિમંડલેસ્થિતંકુશેશ
યાક્રાંતમનંતમચ્યુતમ્ ॥ મજામિબુ

દ્વચાતપનીયમૂર્તિસુરોત્તમંચિત્રવિભૂ
ષણો જ્જ્વલમ્ ॥ ૫૬ ॥

શંખ ચક્ર સહીત સૂર્ય મંડળમાં રહેલા
અને દર્ભની શય્યા ઉપર પોઢેલા અને તપ ક-
રવા યોગ્ય જેની પ્રતિમા છે એવા અને દેવ-
તાઓમાં શ્રેષ્ઠ અને બુદ્ધાં બુદ્ધાં આભરણ ધા-
રણ કરવાથી પ્રકાશીત શરીર થયેલું છે એવા
અને નાશ વગરના સૂર્યને બુદ્ધિવડે કરી ભ-
બુ છું ॥ ૫૬ ॥

एवंब्रह्मादयोदेवाऋषयश्चतपोध
नाः ॥ कीर्तयंतिसुरश्रष्टंदेवंनारायणं
विभुम् ॥ ५७ ॥

એ પ્રકારે બ્રહ્માદિ દેવતાઓ તથા જેમને
તપ એજ પરમ દેવત છે એ ઋષિઓ દેવતા-
ઓમાં શ્રેષ્ઠ નારાયણ વિભુ સૂર્યની પ્રશંસા ક-
રતા હતા. ॥ ૫૭ ॥

વેદવેદાંગશરીરંદિવ્યદીપ્તિકરંપર
મ્ ॥ રક્ષોઘ્નંરક્તવર્ણંચસૃષ્ટિસંહારકા
રકમ્ ॥ ૫૮ ॥

વેદ તથા વેદના અંગના શરીર ભુત શો-
ભાયમાન પ્રકાશ કરનાર અને રાક્ષસનો નાશ
કરતા સૃષ્ટિનો સંહાર કરનાર અને સર્વથી શ્રેષ્ઠ
રાત્રી કાંતીવાળાને બબ્બે છું ॥ ૫૮ ॥

एकचक्ररथोयस्य दिव्यःकनकभू
षितः ॥ समेभवतुसुप्रीतःपद्महस्ता
दिवाकरः ॥ ५९ ॥

જેના રથને એક પૈડું છે અને તે પ્રકાશીત
મૂવર્ણવર્ણ કરીને શોભાયમાન છે એવા અને
હાથમાં કમળ છે તે સૂર્યનારાયણ મારા ઉપર
સદા પ્રસન્ન હો ॥ ૫૯ ॥

आदित्यःप्रथमंनामद्वितीयंतुदिवा

કરઃ ॥ તૃતીયંનાસ્કરઃપ્રોક્તંચતુર્થંચ
પ્રજાકરઃ ॥ ૬૦ ॥

પેહેલુ નામ આદિત્ય ખીળુ દીવાકર ત્રીળુ
ભાસ્કર ચોથુ પ્રભાકર, ॥ ૬૦ ॥

પંચમંતુસહસ્રાંશુઃષષ્ઠંચૈવત્રિલોચ
નઃ ॥ સપ્તમંહરિદશ્વશ્ચઅષ્ટમંચવિ
ભાવસુઃ ॥ ૬૧ ॥

પાંચમુ સહસ્રાંશુ છઠું ત્રિલોચન સાતમુ
હરિદશ્વ આઠમુ વિભાવસુ ॥ ૬૧ ॥

નવમંદિનકૃત્પ્રોક્તંદશમંત્રિદશાત્મ
કઃ ॥ એકાદશંત્રયીમૂર્તિર્દ્વાદશંસૂર્ય
વચ ॥ ૬૨ ॥

નવમુદીનકર, દસમુ ત્રિદશાત્મક. એકાદ-
સમુ ત્રિમૂર્તિ ખારમુ સૂર્ય ॥ ૬૨ ॥

દ્વાદશાદિત્યનામાનિપ્રાતઃકાલેપ
ઠેન્નરઃ ॥ દુઃસ્વપ્નનાશનંચૈવસર્વદુઃખં
ચનશ્યતિ ॥ ૬૩ ॥

આ બાર સૂર્યનાં નામને જે મનુષ્ય સવા-
રમાં ભણે છે તો તેને નહાર શમળ અને સર્વ
દુઃખ નાશ પામે છે ॥ ૬૩ ॥

દદ્રુકુષ્ઠહરંચૈવદારિદ્યંહરતેધ્રુવમ્ ॥
સર્વતીર્થપ્રદંચૈવસર્વકામપ્રવર્દ્ધનમ્
॥ ૬૪ ॥

દાદર કોડ દરિદ્રતા તે નાશ કરે છે અને
સર્વ તીર્થના પુણ્યને અને સર્વ કામની વૃદ્ધિ
કરે છે ॥ ૬૪ ॥

યઃ પઠેત્પ્રાતરુત્થાયજત્તયાનિત્યમિ
દંનરઃ ॥ સૌખ્યમાયુસ્તથારોગ્યંલભ
તેમોક્ષમેવચ ॥ ૬૫ ॥

જે મનુષ્ય નિત્ય પ્રાતઃકાળમાં ઉઠીને
ભણે છે તે મનુષ્યને સુખ આયુષ્ય કુશળતા
અને મોક્ષ મળે છે ॥ ૬૫ ॥

અગ્નિમીલેનમસ્તુભ્યમિષેત્વોર્જેસ્વ
રૂપિણે ॥ અગ્નઆયાહિવીતિસ્ત્વંનમ
સ્તેજ્યોતિષાંપતે ॥ ૬૬ ॥

અગ્નિમીળં મંત્રરૂપ તથા ઈશ સામર્થ્યવાન
અગ્નિમાં આહુતિના વિસ્તારરૂપ એવા હે તા-
રામંડળના અધિપતિ તમને નમસ્કાર કરું છું
॥ ૬૬ ॥

શન્નોદેવીર્નમસ્તુભ્યંજગચ્ચક્ષુર્નમો
સ્તુતે ॥ પંચમાયોપવેદાયનમસ્તુભ્યં
નમોનમઃ ॥ ૬૭ ॥

શન્નો દેવી મંત્રરૂપી જગતના નેત્રરૂપ અને
પાંચમા ઉપવેદરૂપ તમને નમસ્કાર કરું છું ॥ ૬૭ ॥

પદ્માસનઃપદ્મકરઃપદ્મગર્ભસમદ્યુ
તિઃ ॥ સપ્તાશ્વરથસંયુક્તોદ્વિભુજઃસ્યા
ત્સદારવિઃ ॥ ૬૮ ॥

કમળના બેસણાવાળા જેના હાથમાં કમળ
છે જેના ગર્ભમાં કમળ છે ૩૬૦ રીતે પ્રકાશમાન
સાત ઘોડાના રથ યુક્ત બે હાથવાળા સૂર્ય ની-
રંતર મારા -હાથમાં રહેા ॥ ૬૮ ॥

આદિત્યસ્ય નમસ્કારંયેકુર્વંતિ દિને
દિને ॥ જન્માંતરસહસ્રેષુદારિદ્યં નોપ
જાયંતે ॥ ૬૯ ॥

જે મનુષ્ય દિવસે દિવસે સૂર્યનારાયણને
નમસ્કાર કરે છે તેને હજારો જન્મ પર્યંત દળ-
દર પ્રાપ્ત થતું નથી ॥ ૬૯ ॥

ઉદયગિરિમુપેતંભાસ્કરંપદ્મહસ્તં
નિખિલભુવનનેત્રંનૂત્નરત્નોપમેયમ્ ॥

તિમિરકરિમૃગેંદ્રંબોધકંપદ્મિનીનાંસુ
 રવકરમન્નિવંદેસુંદરંવિશ્વવંદ્યમ્ ૧૭૦

ઉદયાચલ પર્વત ઉપર રહેનાર અને પ્ર-
 કાશ કરનાર જેના હાથમાં કમળ છે સમસ્ત
 પૃથ્વીના નેત્ર રૂપ અને નવિન રત્નના સરખા
 પ્રકાશીત અંધકારરૂપી હારીને સિંહની પેઠે
 ડખાવનાર કમળોને પ્રપ્રલિત કરનાર સુખ ક-
 રનાર રૂઢે પ્રકારે જગતે નમસ્કાર કરેલા એવા
 સૂર્યને હું નમસ્કાર કરું છું ॥ ૧૭૦ ॥

इति श्रीभविष्योत्तरपुराणे श्रीकृष्णा
 र्जुनसंवादे आदित्यहृदयं समाप्तम् ॥

॥ અથવિરુદ્ધચંદ્રસ્યશાંતિર્લિચ્યતે ॥

॥ જન્મકાલેગોચરંચદશાસ્વંતર્દશા
સુચ ॥ ચંદ્રેવિરુદ્ધેલોકાનાંપીડાસ્યા
તદ્વિધાનકં ॥ ૧ ॥

આકાશમાં ગતિ કરનારો ચંદ્ર જન્મ વ-
ખતે તથા મહાદશા અને અંતર દશામાં વિરુદ્ધ
પડ્યો હોય તો પીડા કરે માટે તેનો વિધિ કહ્યું
છું ॥ ૧ ॥

જન્મકાલેષ્ટમેષષ્ટેચંદ્રેમૃત્યુર્નસંશયઃ
॥ પાપયુક્તેમહત્કષ્ટંતચ્છાંતિરન્નિધી
યતે ॥ ૨ ॥

જો પેહેત્રો આકાશમાં અને છઠો ચંદ્ર હોય
તો મૃત્યુ પમાડે એમાં શંકા નહીં તથા મહત્-
કષ્ટ અને પમાડે માટે તેની શાંતિ કહીએ છીએ
॥ ૨ ॥

સુજ્ઞંસુપંડિતંશાંતંવિદ્વાંસંબ્રાહ્મણંક
વિમ્ ॥ તંપૃચ્છેત્સુવિનીતાત્માપીડાચં
દ્રોદ્ભવાયદિ ॥ ૩ ॥

સારા જ્ઞેતિષ્ય શાસ્ત્રોના જ્ઞાનવાળો વિદ્વાન
અને ડાહ્યો બ્રાહ્મણ હોય તેને પગે લાગી
ચંદ્રની પીડા પુછવી ॥ ૩ ॥

જપોદાનંતથાહોમઃપ્રકર્ત્તવ્યોનરૈ
રિહ ॥ બ્રાહ્મણોક્તંચતત્કુર્યાત્જ્યો
તિઃશાસ્ત્રાનુસારતઃ ॥ ૪ ॥

જે ચંદ્રની પીડા હોય તો તે બ્રાહ્મણના
બતાવ્યા પ્રમાણે જ્યોતિષ શાસ્ત્રમાં કહેવા પ્રમા-
ણે જપ, તપ, દાન હોમ મનુષ્યોએ કરવાં ॥ ૪ ॥

જપેચ્ચંદ્રમનુંપૂર્વગાયત્રીલક્ષસંયુત
મ્ ॥ શિવપૂજાથવાકાર્યાદુગ્ધેનચજ
લાદિના ॥ ૫ ॥

તથા ચંદ્રનો જપ કરવો લક્ષ ગાયત્રી જપ કરવો તથા જળવડે કરીને અથવા દુધવડે કરીને મહાદેવજીની પુજા કરવી ॥ ૫ ॥

દાનંસ્વશક્ત્યાકર્સવ્યંવિત્તશાઠ્યં
વિવર્જયેત્ ॥ ચંદ્રદાનંપ્રવક્ષ્યામિલો
કાનાંહિતકામ્યયા ॥ ૬ ॥

છતે પૈસે શક્યથું ન કરતાં પોતાની શક્તિ પ્રમાણે ચંદ્રનું દાન કરવું આ લોકના શ્રેયને અર્થે ચંદ્રનું દાન કહ્યું છે ॥ ૬ ॥

રાજતીદ્વંગુલામૂર્તિઃકાર્યાચંદ્રસ્ય
નિર્મલા ॥ તાંપૂજયેચ્ચંદનાદ્યૈઃકર્પૂરા
ગુરુધૂપકૈઃ ॥ ૭ ॥

રૂપાની બે આંગળ લાંબા પોહોળા માપવાળી ચંદ્રની પ્રતિમા કરાવવી તેને ચંદન કપુર અગર ધુપવડે કરીને પુજા કરવી ॥ ૭ ॥

પુષ્પૈર્નાનાવિધૈશ્ચૈવજલજૈઃકમલૈસ્ત
થા ॥ નીરાજનૈશ્ચનૈવેદ્યૈઃપયોઞિરન્વિ
તૈસ્તથા ॥ ૮ ॥

નાના પ્રકારનાં પુલવડે કરીને આરતી,
નૈવેદ્ય દુધ વગેરે પદાર્થ વડે કરીને પ્રતિમાની
પુજા કરવી ॥ ૮ ॥

અર્ધ્યદદ્યાન્નંદ્રમસેભક્તયાપ્રયતમા
નસઃ ॥ નારિકેરેણપૂંગેનકાલોચિત
ફલેનવા ॥ ૯ ॥

ત્યાર પછી નાલિયર તથા સોપારી અ-
થવા જે પ્રજા મળી આવ્યું હોય તેણે કરી ભ-
ક્તી યુક્ત ચંદ્રમાને અર્ધ આપવો ॥ ૯ ॥

ચંદ્રધ્યાનંપ્રવક્ષ્યામિલોકાનાંપુષ્ટિ
હેતવે ॥ ધ્યાનંતસ્યશશાંકસ્યપીડો
પદ્રવનાશનમ્ ॥ ૧૦ ॥

પીડા અને ઉપદ્રવને નાશ કરનાર ચંદ્ર-
માનુ ધ્યાન લોકની પુષ્ટિને અર્થે કહ્યું ॥ ૧૦ ॥

શ્વેતવર્ણશીતરશ્મિંદ્વિભુજંભુવનાર્ચિ
તમ્ ॥ ગદાવરધરંશાંતમિંદુમંડલસં
સ્થિતં ॥ ૧૧ ॥

મૃગારૂઢંદ્વિજંશાંતંહ્યોષધીશંવરપ્ર
દમ્ ॥ રોહિણીસહિતંધ્યાયેત્સર્વકા
મફલપ્રદમ્ ॥ ૧૨ ॥

ધોળા વર્ણવાળા શીતળ કીરણ વાળા બે
હાથવાળા અને પૃથ્વીના લોકે પુજેલા અને
ગદા ધારણ કરનાર શાંત પ્રકૃતિવાળા અને
ચંદ્રના મંડળમાં મૂખ્ય રહેલા ॥ ૧૧ ॥

હરણના ઉપર બેઠેલા બ્રાહ્મણ રૂપ તથા શાંત
સ્વરૂપ ઔષધીના સ્વામી અને વરદાન આપ-
નાર ચંદ્રમાનુ રોહિણીએ સહવર્તમાન ધ્યાન
કરતું ॥ ૧૨ ॥

સદ્વાગ્વિલાસોઽમલધીઃસકામોન
 ક્તાધિપઃકુંચિતકૃષ્ણકેશઃ ॥ કફાનિ
 લાત્માંબુજપત્રનેત્રોનક્ષત્રનાથઃ સુભ
 ગોતિગૌરઃ ॥ ૧૩ ॥

મધુર વાણીના બોલનાર, નિર્મળ બુદ્ધિ-
 વાળા કામના યુક્ત રાત્રિના સ્વામી અળ-
 કતા માથાના વાળવાળા કપ્પ તથા વાયુની પ્ર-
 કૃતિના આત્મા વાળા તથા કમળના સરખાં ને-
 ત્રવાળા નક્ષત્રના અધિપતિ અને રૂડા પ્રકાશ-
 વાળા અને ગૌર વર્ણવાળા ॥ ૧૩ ॥

एवंध्यानंचंद्रमसःस्तवपूर्वसनातन
 म् ॥ प्रांजलिःप्रयतोभूत्वाजितवाक्का
 यमानसः ॥ १४ ॥

એ પ્રમાણે શરીર વાચ્યા અને મનને જી-
 તિને નિયમમાં રહી હાથ જોડી સનાતન ચંદ્ર-
 માનું ધ્યાન કરવું ॥ ૧૪ ॥

નમશ્ચંદ્રયશશિનેનમસ્તેતારકાધિ
પ ॥ ઔષધીશાયચનમઃશર્વરીપતયે
નમઃ ॥ ૧૫ ॥

ચંદ્રને શશિને તારાઓના અધિપતિને
ઔષધિના સ્વામીને રાત્રિના સ્વામી એવા જે
તમે તે તમને નમસ્કાર કરૂં છું ॥ ૧૫ ॥

અબ્જચંદ્રનમસ્તુભ્યંનમસ્તોશિવરૂ
પિણે ॥ સોમાયસૌમ્યરૂપાયનમસ્તે
મૃતરૂપિણે ॥ ૧૬ ॥

કમળ સ્વરૂપ ચંદ્રને શીવ રૂપીને સુંદર
સ્વરૂપ વાળા સોમને અમૃત રૂપ તમને નમ-
સ્કાર કરૂં છું ॥ ૧૬ ॥

અત્રિપુત્રાયાબ્ધિજાયદ્વિજરાજનમો
સ્તુતે ॥ યામિનીશાયશુદ્ધાયકલાધી
શાયતેનમઃ ૧૭ ॥

અત્રિ રૂપિના પુત્ર સમુદ્રથી ઉત્પન્ન થએલા
અને બ્રાહ્મણોને પ્રકાશ કરનાર તમને નમસ્કાર
કરે છું રાત્રીના સ્વામી શુદ્ધ અને કળાના પણ
સ્વામી એવા તમને નમસ્કાર કરે છું ॥ ૧૭ ॥

કાલાયકાલરૂપાયનમસ્તેકાલસા
ક્ષિણે ॥ કાલાંગાયનમસ્તુભ્યંકાલક
ર્ત્વેનમોનમઃ ॥ ૧૮ ॥

કાળને કાળ સ્વરૂપને કાળના સાક્ષીને કા-
ળના અંગને અને કાળના કરતાને નમસ્કાર
કરે છું ॥ ૧૮ ॥

તમોનુદાયતમસેતમિસ્ત્રાપતયેનમઃ
॥ નમસ્તેદક્ષગુરવેકામમિત્રાયતેનમઃ
॥ ૧૯ ॥

અધિકાર નાશ કરનાર તમો ગુણ વાળા
અધિકાળના પતિ તથા જેના દક્ષ પ્રજાપતિ ગુરૂ

છે તથા કામ દેવના મિત્રને નમસ્કાર કરે
છું ॥ ૧૯ ॥

કુમુદ્વનપ્રબોધાયદક્ષાયચનમોનમઃ
॥ મૃગાંકાયચક્ષેત્રાયક્ષેત્રાધીશાયતે
નમઃ ॥ ૨૦ ॥

પોયણીઓના વનને પ્રકાશ કરનાર, ત-
થા મૃગના ચિન્હ વાળા ક્ષેત્રરૂપ તથા ક્ષેત્રના
સ્વામિ અને દક્ષ એવાને નમસ્કાર કરે છું.
॥ ૨૦ ॥

ક્ષપાચરાયક્ષેમાયક્ષેત્રાધીશાયતેન
મઃ ॥ સાગરાયનમસ્તુભ્યંનમસ્તેસા
ગરાત્મને ॥ ૨૧ ॥

રાત્રિમાં ગતિ કરનાર ક્ષેત્રોના અધિપતિ
સમુદ્ર રૂપ સમુદ્રના પુત્ર તથા કુશળતાના આ-
પનારને નમસ્કાર કરે છું ॥ ૨૧ ॥

एवंकृत्वास्तुतिंभक्त्यादंडवत्प्रणमे
द्भुवि ॥ प्रांजलिःपुनरुत्थायवारंवारं
नमेत्सुधीः ॥ २२ ॥

એ પ્રકારે બુદ્ધિવાન પુરૂષો હાથ જોડી ભ-
ક્તિએ યુક્ત દંડવત પ્રણામ કરી પાછા પ્રરીને
નમસ્કાર કરતા સતા સ્તુતિ કરે છે ॥ ૨૨ ॥

॥ अथमण्डलपूजा ॥ ॥ मण्डलंच
तुरस्त्रंचषोडशांगुलसंमितम् ॥ कार
येद्राजतंशुद्धंतदाभावेचतंडुलैः॥ २३॥

ચારે તરફ સોળ આંગળ લાંબુ પોહાળુ
રૂપાનું શુદ્ધમંડળ કરાવવું જો રૂપ ન મળે તો
ચોખ્ખાનું કરવું ॥ ૨૩. ॥

चतुर्दिक्षुनामनिस्तैःपूजयेच्छशलां
छनम् ॥ मध्येमूर्तिसमालिख्यपूजये
च्चंदनादिभिः ॥ २४ ॥

ચારે દીશાઓમાં તે નામવડે કરીને હર-
ણના ચિન્હવાળા ચંદ્રને પુજવા મધ્યે ચંદ્રની
પ્રતિમાને સ્થાપન કરાવી ચંદ્રનાદિ વડે કરી
પુજવા ॥ ૨૪ ॥

पूर्वषण्णामग्निःपूज्यःपंचभिश्चतत
स्तथा ॥ ओषधीशःक्षपानाथोद्विज
राजोहिमांशुकः ॥ २५ ॥

પ્રથમ છ નામવડે કરીને પુજવા ત્યાર પ-
છી પાંચ નામવડે કરીને પુજવા ઔષધિના
સ્વામી ॥ રાત્રિના પતિ ॥ બ્રાહ્મણોને પ્રકાશ-
નારા ઠંડા કીરણવાળા ॥ ૨૫ ॥

सोमश्चरात्रिनाथश्चतारकेशोहिम
द्युतिः ॥ हरिणांकःशशांकश्चसुधार
श्मिर्निशाकरः ॥ २६ ॥

સોમરાત્રિના અધિપતિ તારાના સ્વામી દિ-

પના સરખા કાંન્તિમાન હરણુના ચિન્હવાળા
 ॥ સસલાના ચિન્હવાળા ॥ જેના કીરણમાં અ-
 મૃત રહેલું છે ॥ રાત્રીના કરનાર ॥ ૨૬ ॥

ઇંદુશ્યાન્નશ્ચનાક્ષત્રકલાનિધિરપાં
 ગતિઃ ॥ કૌમુદીશોત્રિપૂત્રશ્ચલક્ષ્મી
 આતાશશીવિધુઃ ॥ ૨૭ ॥

ઈંદુ અબ્જ નક્ષત્ર કલાનિધિ અપાંગતિ
 કૌમુદીના (પોઈણાના) ઈશ ત્રણ પુત્રવાળા
 લક્ષ્મીના ભાઈ શશીવિધુ ॥ ૨૭ ॥

एतानिसोमनामानिपूर्वादिदिक्षुच
 क्रमात् ॥ तंडुलैःशतपत्रैश्चसौवर्णेरा
 जतैस्ततः ॥ २८ ॥

એ પ્રકારે ચંદ્રનાં નામને પૂર્વ દીશથી માં-
 ડીને ચાર દીશાઓમાં ચોખા, કમળ તથા
 સૌના રૂપાવડે કરી સ્થાપનાં કરવાં ॥ ૨૮ ॥

જ્યેષ્ઠમાસેદ્વિતીયાયામૃગર્ક્ષેસોમવા
સરે ॥ મૃગસંસ્થેરવૌપૂજાસૂર્યપર્વશતા
ધિકા ॥ ૨૯ ॥

જેઠ માસની બીજને દીવશે મૃગશીર ન-
ક્ષત્ર અને સોમવાર યુક્ત તથા મૃગશીર અને
રવિવાર હોયતો તેથી સૂર્યના સો પર્વની તી-
થીઓમાં શ્રેષ્ઠ છે ॥ ૨૯ ॥

સંપૂજયેચ્ચંદ્રમસંહ્યમુનાવિધિનાન
રઃ ॥ સર્વાર્થાસ્તસ્યસિદ્ધ્યંતિધનધા
ન્યાદિસંયુતઃ ॥ ૩૦ ॥

તે દીવશ આ વિધી વડે જે મનુષ્ય પુજા
કરે છે તેની સર્વ વિાધ સિદ્ધ થાય છે અને ધન
ધાન્યને પામે છે ॥ ૩૦ ॥

વિજયીસર્વલોકેષુપુત્રપૌત્રસમન્વિ

તઃ ॥ ઋષિસ્વતંત્રઃસતતમાયુરારોગ્ય
મેવય ॥ ૩૧ ॥

વધારે જય મેળવનાર પુત્ર પૌત્ર નિરંતર
આયુષ્ય આરોગ્યતાને પામે છે ॥ ૩૧ ॥

શ્વેતાંશુકંતંડુલાશ્ચવંશપાત્રાન્વિતં
તથા ॥ મુક્તાફલંચકર્પૂરંકાંસ્યપાત્રં
ચશર્કરા ॥ ૩૨ ॥

ચંદ્રમાને વાંસના પાત્રમાં મોતી ધ્રુવ
કપુર સાકર ચોખ્ખા એ યુક્ત ॥ ૩૨ ॥

ષણ્માસંપૂજયેત્સોમંતથાચવત્સરા
વધિ ॥ બ્રાહ્મણાન્જોજયેદ્ભક્તયાદંપ
તીપરિદાપયેત્ ॥ ૩૩ ॥ .

છ માસ અથવા એક વરસ દીવસ સુધિ ચંદ્ર-
માની પુજ કરી પ્રાદક્ષિણે જમાડી સી પુરૂષે

યુક્ત બંનેજણે ઉપરનું દાન બ્રાહ્મણને આપવું
॥ ૩૩ ॥

ઘૃતંરૌપ્યંચતૃષમંપૂગાનિચઘટસ્ત
થા ॥ સૌવર્ણાદક્ષિણાદેયાવિત્તશાઠ્યં
વિવર્જयेત્ ॥ ૩૪ ॥

છતે પૈસે કસર ન કરતાં પોતાની શક્તી
પ્રમાણે દ્રવ્ય મુકી ધી રૂપુ વાછડો સોપારી
ઘડો દાનમાં આપવો ॥ ૩૪ ॥

દૈવજ્ઞંશાશ્વતંયજ્ઞીક્રયાસુનિપુણંદ્વિ
જમ્ ॥ સુવર્ણેનચવસ્ત્રેણનાનાન્નોગૈઃ
સમર્ચयेત્ ॥ ૩૫ ॥

જોતિષ શાસ્ત્રને જાણનાર વેદને માનનાર
જ્ઞાદિ ક્રિયાઓ જાણનાર બ્રાહ્મણને સોનાવડે
તથા નાના પ્રકારનાં વસ્ત્ર અને ઉપભોગવડે
પુજવો ॥ ૩૫ ॥

एवंसंपूज्यदेवेशंप्रार्थयेच्छशलांछ
नम् ॥ पीडानाशकरंवंदेत्वामहंशर
णंगतः ॥ ३६ ॥

એ પ્રકારે પુજકરી હરણનાલાંછન વાળા
અને પીડા નાશ કરનાર ચંદ્રમાને નમસ્કાર
કરે છું અને હું તમારે ક્ષરણે આવેલો છું
॥ ૩૬ ॥

रोहिणीशसुधामूर्तिसुधाजावसुधा
शन ॥ विषमस्थानसंभूतांपीडांना
शयमेविधो ॥ ३७ ॥

રોહિણીના સ્વામીઅમૃતની મૂર્તિરૂપ અ-
મૃતને જમનાર અને અમત આપનાર હે વિદ્યુ
મને વિસમ સ્થાનથી થતી જે પીડા તેને ના-
શ કરે ॥ ૩૭ ॥

इ० स्कं० उमामहेश्वरसंवादेचंद्र
पूजाविधिः ॥

॥ અથભિન્નપૂજાવિધિઃ ॥ ॥ દ્વિજ
રાજગુરુશ્રેષ્ઠતારાધીશાત્રિનંદન ॥
ઔષધીનાંચરાજાનંસોમમાવાહયામ્ય
હમ્ ॥ ૧ ॥

હે પ્રાહ્મણોના રાજ તથા ગુરુ તથા પ્રાહ્મ-
ણોમાં શ્રેષ્ઠ તથા જેને વ્રણ પુત્ર છે તેવા ઔષ-
ધીના સ્વામી એવા ચંદ્રમાનું હું આવાહન કરું
છું ॥ ૧ ॥

અહોચંદ્રજગત્પ્રાણયમુનાવિષયોદ્ધ
વ ॥ વરપ્રદગદાપ્રાણેશ્વેતવર્ણાત્રિગો
ત્રજ ॥ ૨ ॥

હે જગતના પ્રાણ રૂપ ચંદ્ર અને અત્રી
રૂપિના કુળમાં ઉત્પન્ન થયેલા તથા હાથમાં ગ-
દા ઝાલનાર, તથા વરદાન આપનાર શુક્લ વ-
ર્ણવાળા અને યમુનાના વિષયથી ઉત્પન્ન થ-

એક્ષા ॥ ૨ ॥

દશાશ્વવાહનાગચ્છુડમારૂપસમ
ન્વિત ॥ તદ્વલેદેવમંત્રેણમંત્રેણહ્યગ્નિ
નાર્ચિતઃ ॥ ૩ ॥

દશ ઘોડાના વાહન વાળા હે ચંદ્ર તમે
આવો તમે આવા બળવાન છો તેથી દેવતા-
ઓએ તમા અગ્નિ એ મંત્ર વડે કરીને પુજેલા
છો ॥ ૩ ॥

રોહિણીશઃસુધામૂર્તિઃસુધાગાત્રઃસુ
ધાશનઃ ॥ વિષમસ્થાનસંભૂતાંપીડાં
દહતુમેવિધુઃ ॥ ૪ ॥

હે રોહિણિના સ્વામી તમા અમૃતની મુર્તિ
રૂપ તમા અમૃતમય જેના અવયવ છે અને
જે અમૃતને જમે છે તે ચંદ્રમાવિસમસ્થાનથી
ઉત્પન્ન થએલી મારી પીડાનું હરણુ કરો ॥ ૪ ॥

ગ્રહારાજ્યંપ્રયच्छंतिग्रहाराज्यंहरं
 तिच ॥ ग्रहैश्वव्यापितंसर्वथैलोक्यं
 सचराचरम् ॥ ५ ॥

ગ્રહ રાજ્યને આપે છે ગ્રહ રાજ્યને લઈ
 લે છે અને ગ્રહ વડે કરી સચરાચર જગત રહે
 લું છે માટે જગતમાં ગ્રહનુંજ પ્રાધાન્ય છે.
 ॥ ૫ ॥

इतिश्रीस्कंदपुराणेउमामहेश्वरसं
 वादेचंद्रस्तोत्रंसमाप्तम् ॥ ॥ छ ॥

॥ अथभौमस्तोत्रलिख्यते ॥

॥ युधिष्ठिरउवाच ॥ ॥ कथयस्व
 प्रसादेनऋणघ्नंव्रतमुत्तमम् ॥ पुत्रदं
 सर्वरोगघ्नंसर्वकामफलप्रदम् ॥ १ ॥

યુધિષ્ઠિર પુછે છે કે હે મહારાજ મારા

ઉપર કૃપા કરીને રણુને મટાડનારૂં તથા પુત્રને
આપનાર તથા ઇચ્છેલાં કામને પરિપૂર્ણ કરનારૂં
જે વૃત્ત તે તમે મને કહેા ॥ ૧ ॥

॥ શ્રીકૃષ્ણુઁવાચ ॥ ॥ શ્રૃણુરાજ
ન્પ્રયત્નેનસર્વકામફલપ્રદમ્ ॥ સર્વ
રોગહરંપુણ્યંપુત્રપૌત્રવિવર્ધનમ્ ॥ ૨ ॥

હે રાજન્ સર્વ મનોરથને પરિપૂર્ણ કરનારૂં
અને પ્રાપ્તિને આપનારૂં અને સર્વ રોગને નાશ
કરનારૂં પુત્ર પૌત્રાદિની વૃદ્ધિ કરનારૂં અને મ-
હા પવિત્ર એવું જે વૃત્ત તેને ચિત્ત દેધને સાં-
ભળ ॥ ૨ ॥

મંગલસ્યવ્રતંસાર્થપ્રત્યક્ષંફલદં
નામ્ ॥ ગૌતમેનપુરાષ્ટ્ઠેલોહિતાંગો
મહાગ્રહઃ ॥ ૩ ॥

પોતાની સ્વાર્થ સિદ્ધિમાં મંગળનું વૃત્ત છે તે

પ્રત્યક્ષ ૫૭ આપનાર છે, પૂર્વે ગૌતમ રૂપિએ
મંગળને આપ્રપ્ત પુછ્યો હતો. ॥ ૩ ॥

કથયસ્વપ્રસાદેનવ્રતંપૂજાર્ચનંસ્વ
કમ્ ॥ મંત્રમારાધનંજાપ્યંદાનંચદ્રુવં
નત્રયે ॥ ૪ ॥

ત્રણ ભુવનમાં તમારી આરાધના પાઠ અને
દાન કેવી રીતે થાય છે તે મારા ઉપર પ્રસન્નતા
રાખીને કહેા ॥ ૪ ॥

॥ મંગલુવાચ ॥ ॥ શ્રુણુગૌતમય
ત્નેનમદ્રતસ્યવિધિંશુચમ્ ॥ મંત્રમારા
ધનંદાનંપવિત્રંસર્વદેહિનામ્ ॥ ૫ ॥

હે ગૌતમ મારા વ્રતની શુભ વિધિ સાંભ-
ળો સર્વ મનુષ્યને મારું પુજન પાઠ અને દાન
કરવાની રીત કહુ'છું તે સાંભળો ॥ ૫ ॥

સ્નાત્વાનદ્યાંતડાગેવાપ્રત્યૂષેભૌમવા

સરે ॥ સંતર્પ્યપિતૃદેવાંશ્ચરક્તાંબરધરઃ
શુચિઃ ॥ ૬ ॥

પરોઢમાં મંગળવારને દિવસે વેહેલા ઉ-
ઠી રાતુ વસ્ત્ર પેહેરીને દેવતાઓને અને પિતરી-
ઓને ત્રણ કરી પવિત્ર થવું ॥ ૬ ॥

સુસમેભૂપ્રદેશેચગોમયેનોપલેપિતે
॥ આદાયશુદ્ધકલશંત્રિકોણેમંડલેસ
મમ્ ॥ ૭ ॥

પછી રૂડી રીતે ગાયના છાણુ વડે લીંપી
સુંદર મંડળ કાઢવું પછી ત્રીકોણુ મધ્યે કળશનું
સ્થાપન કરવું ॥ ૭ ॥

તત્રસંસ્થાપયેદ્ભૌમંશૂલશક્તિગદાધ
રમ્ ॥ વરદંમેષમારૂઠંરક્તર્ચદનનિ
ર્મિતં ॥ ૮ ॥

તેના ઉપર બોકડાનું જે વાહન છે અને હા-
થમાં સુલ અને શક્તિ લીધેલાં છે અને શરીરે
રક્ત ચંદન ચરચેલું છે એવા વરદાન આપ-
નાર મંગળનું સ્થાપન કરવું ॥ ૮ ॥

**પૂજાતત્રપ્રકર્તવ્યારક્તપુષ્પૈઃ સુન્ન
ક્તિતઃ ॥ ૯ ॥**

તેના ઉપર રાતા પુલ વડે કરીને પુજા ક-
રવી ॥ ૯ ॥

મંગલાયનમઃ ॥ ૧ ॥

મંગળને નમસ્કાર કરું છું ॥ ૧ ॥

જૂમિપુત્રાયનમઃ ॥ ૨ ॥

પૃથ્વીના પુત્રને નમસ્કાર કરું છું ॥ ૨ ॥

ઋણહર્ત્રેનમઃ ॥ ૩ ॥

રણ નાશ કરનારને નમસ્કાર કરું છું ॥ ૩ ॥

ધનપ્રદાયનમઃ ॥ ૪ ॥

ધન આપનારને નમસ્કાર કૃંધું ॥ ૪

સ્થિરાસનાયનમઃ ॥ ૫ ॥

સ્થિર આસન વાળાને નમસ્કાર કૃંધું
॥ ૫ ॥

મહાકાયાયનમઃ ॥ ૬ ॥

મોટા શરીરવાળાને નમઃ ॥ ૬ ॥

સર્વકામવિરોધકાયનમઃ ॥ ૭ ॥

સર્વ કામને અટકાવ કરનારને નમસ્કાર
કૃંધું ॥ ૭ ॥

લોહિતાયનમઃ ॥ ૮ ॥

રાતા અંગવાળાને નમસ્કાર કૃંધું ॥ ૮ ॥

લોહિતાંગાયનમઃ ॥ ૯ ॥

રક્ત વર્ણવાળાને નમસ્કાર કૃંધું ॥ ૯ ॥

સામગાનકૃપાકરાયનમઃ ॥ ૧૦ ॥

१२१

सामवेदना गाननी दया करनारने नम०

धरात्मजायनमः ॥ ११ ॥

पृथ्वीना पुत्रने नम० ॥ ११ ॥

कुजायनमः ॥ १२ ॥

कुञ्जने नम० ॥ १२ ॥

रक्तायनमः ॥ १३ ॥

रक्तने नम० ॥ १३ ॥

भूमिदायनमः ॥ १४ ॥

पृथ्वीदानआपनारने नमस्कारक३॥ १४॥

भूमिनंदनायनमः ॥ १५ ॥

पृथ्वीने आनंद आपनारने नम० ॥ १५॥

अंगारकायनमः ॥ १६ ॥

अंगारकने नम० ॥ १६ ॥

यमायनमः ॥ १७ ॥

યમને નમઃ ॥ ૧૭ ॥

સર્વરોગપ્રહારિણેનમઃ ॥ ૧૮ ॥

સર્વ રોગના નાશ કરનારને નમઃ ॥ ૧૮ ॥

સૃષ્ટિકર્ત્રેનમઃ ॥ ૧૯ ॥

સૃષ્ટિના કરનારને નમઃ ॥ ૧૯ ॥

પ્રદ્યુમ્નેનમઃ ॥ ૨૦ ॥

પ્રહાર કરનારને નમઃ ॥ ૨૦ ॥

સર્વકામફલપ્રદાયનમઃ ॥ ૨૧ ॥

સર્વ કામના પ્રાપ્તિ આપનારને નમઃ ॥ ૨૧ ॥

અગ્નિર્મૂર્ધાઈતિમંત્રેણપૂજા ॥

એ મંત્ર વડે કરીને પુજા કરવી ॥

ઉજ્જયિન્યાંસમુત્પન્નભૌમેભૌમચતુ
ર્ભુજ ॥ મારહાજકુલેજાતશૂલશક્તિ
ગદાધર ॥ ૨૦ ॥

ઉજ્જયની નગરીમાં ઉત્પન્ન થયેલા એવા

ચારહસ્તવાળા અને ભરદ્વાજ કુળમાં જન્મ ધાર-
 નાર શુભ શક્તિ અને ગદાને ધારણ કરનાર
 ॥ ૧૦ ॥

મેષમારૂઢવરદરકંદપ્રાયપરાક્રમ ॥
 પ્રસીદદેવદેવેશવિઘ્નહારિન્ધરાત્મજ ॥
 ॥ ૧૧ ॥

બોકડાના વાહનવાળા અને સ્વામિકાતંત્રના
 સરખા પરાક્રમી હે દેવના દેવ પૃથ્વીના પુત્ર
 વિઘ્ન નાશ કરનારા મારા ઉપર પ્રસન્ન રહેા
 ॥ ૧૧ ॥

ગૃહાણાર્ઘ્યમયાદત્તંમમશાંતિપ્રદો
 ભવ ॥ ૧૨ ॥

મારો આપેલો અર્ધ ગ્રહણ કરો અને મને
 શાંતિ આપો ॥ ૧૨ ॥

॥ અથમંત્ર ॥ ધરણીગર્ભસંભૂતાંવિ

દ્યુત્કાંતિસમપ્રજમ્ ॥ કુમારંશક્તિહ-
સ્તંચમંગલંપ્રણમામ્યહમ્ ॥ ૧૩ ॥

॥ ઇતિનમસ્કારમંત્રઃ ॥

પૃથિવના ગર્ભથી ઉત્પન્ન થએલા અને
વિજળીના સરખા કાંતિમાન પાંચ વર્ષની
વય વાળા અને શક્તિ ધારણ કરનાર મંગ-
ળને નમસ્કાર કરું છું ॥ ૧૩ ॥

મંગલોભૂમિપુત્રસ્તુઋણહર્તાધન
પ્રદઃ ॥ સ્થિરાત્મજોમહાકાયઃસર્વ
કામવિરોધકૃત્ ॥ ૧૪ ॥

પૃથિવનો પુત્ર રણ મટાડનાર અને ધન
આપનાર સ્થિર આત્માવાળો અને મોટા શ-
રીર વાળો સર્વ કામના નાશ કરનાર ॥ ૧૪ ॥

લોહિતોલોહિતાંગશ્ચસામંગાનાંક
પાકરઃ ॥ ધરાત્મજઃકુજોરક્તોન્નૂમિ

દોનૂમિનંદનઃ ॥ ૧૫ ॥

રાતા વર્ણુવાળો રાતા વર્ણુના શરીર વા-
ળો વેદવાળાઓને કૃપા કરનાર પૃથ્વીનો પુત્ર
પૃથ્વીને આનંદ આપનાર રાતો કુળ ॥ ૧૫ ॥

અંગારકોયમશ્ચૈવસર્વરોગપ્રહારકઃ
॥ સૃષ્ટિકર્તાપ્રહર્તાચિસર્વકામફલ
પ્રદઃ ॥ ૧૬ ॥

અંગારક, યમ, સર્વરોગને ટાળનારા સૃષ્ટિ
કરનાર, પ્રહાર કરનાર સર્વ કામ અને પ્રાપ્તિ
આપનાર, ॥ ૧૬ ॥

एतानिकुजनामानिप्रातरुत्थाययः
पठेत ॥ ऋणंनजायतेतस्यधनमा
प्नोत्यनसंशयः ॥ १७ ॥

આટલાં મંગળનાં નામ જે મનુષ્ય સવા-
રના પોહારમાં ઉઠીને ભણે છે તો તેને કદી

રણુ (દેવું) થતુ નથી અને ઘણું દ્રવ્ય પામે
છે એમાં સંશય નથી ॥ ૧૭ ॥

ઋણરેખાપ્રકર્તવ્યાંગારકસ્કતથા
ઘ્રતઃ ॥ તાંચપ્રમાર્જયેદ્યસ્તુવામપાદે
નનાયુકઃ ॥ ૧૮ ॥

મંગળની પ્રતિમાના આકારમાં જેટલા ર-
ણુનું દેવું હોય તેટલાનો આંકડો કરી ડાબેપગે
ભુસિ નાંખવો ॥ ૧૮ ॥

ઋણંનજાયતેતસ્યઋણહર્તાધનીમ
વેત્ ॥ પૂજિતોયેનદેવેશોમંગલોમંગ
લપ્રદઃ ॥ ૧૯ ॥

તો જેણે મંગળ પુંજ ભક્તી અને શ્રદ્ધા-
વડે કરી છે તો તે પુરૂષને રણુ ન રહેતાં ધન-
વાન થાય છે ॥ ૧૯ ॥

ઉત્પાતાવિલયંયાંતિગ્રહપીડાશ્ચદા

રુણાઃ ॥ નભયંવિદ્યતેતસ્યસદાજૈન
પ્રસાદત ॥ ૨૦ ॥

અને સદા મંગળની કૃપાથી નાના પ્રકારના
ઉત્પાત તથા દારૂણ ગ્રહની પીડાનો ભય નાશ
પામે છે ॥ ૨૦ ॥

આસીત્પૂર્વસુનંદારુચ્યોબ્રાહ્મણોવેદ
પારગઃ ॥ તસ્યજ્ઞાર્યાસુનંદાચવંધ્યા
ચબ્રહ્મશોજના ॥ ૨૧ ॥

પૂર્વ સુનંદ નામનો કોઈ વેદવત્તા બ્રાહ્મણ
હતો તેની સ્ત્રી સુનંદા નામે હતી તે બહુ રૂ-
પવાન હતો પણ વાંઝણી હતી ॥ ૨૧ ॥

તસ્યાઃ સૂનુર્નસંજાતોવંધ્યત્વાદ્વિધિ
યોગતઃ ॥ તેનામનુષ્યાસુતાજાતાઽ
હીતાચૈવયોષિતા ॥ ૨૨ ॥

તેને પુર્વ જન્મના કર્મ વડે કરીને વાંઝી-

આપણું પ્રાપ્ત થવાથી પુત્ર થયો નહીં પણ એક
પુત્રી થઈ ॥ ૨૨ ॥

બ્રાહ્મણસ્યકુલેજાતાસુશીલારૂપસં
યુતા ॥ સર્વલક્ષણસંપૂર્ણાવિધિનોક્તં
નગૌતમ ॥ ૨૩ ॥

વિધિએ બતાવેલાં સઘળાં લક્ષણે યુક્ત
તથા ૩૬ પ્રકારનાં શીલ આચરણ વાળી તે
પુત્રી એ ગૌતમ બ્રાહ્મણના ઘરમાં ઉત્પન્ન થઈ
॥ ૨૩ ॥

તયાચપૂર્વજનનેપૂજિતોનક્તિયો
ગતઃ ॥ સાચપુત્રીગૃહેતસ્યબ્રાહ્મણા
ન્પર્યપાલયત્ ॥ ૨૪ ॥

તે પુત્રી એ પૂર્વ-જન્મમાં ભક્તિ યોગનું
સેવન કરવાથી તેના બાપને ઘેર બ્રાહ્મણોનું
પાલણ પોશણ કરતી હતી ॥ ૨૪ ॥

સદાસુવર્ણપુષ્પાણિતદંગેભ્યઃપતંતિ
વૈ ॥ વિપ્રસ્તેનસુવર્ણેનવલાઢ્યોધનગ
વિતઃ ॥ ૨૫ ॥

નિશ્ચે હમેશાં સોનાનાં ફુલ તેમના શરીર
ઉપરથી પડતાં તે સોના વડે કરીને પેલો
પ્રાહ્મણ બળવાન અનેધનના અભિમાન વાળો
થયો ॥ ૨૫ ॥

કોટિકોટીશ્વરોજાતોરાજાતોભૂમિ
મંડલે ॥ વર્ષેઃકતિપયૈરેવસાકન્યા
યૌવનેસ્થિંતા ॥ ૨૬ ॥

કોટી કોટી લક્ષ્મીનો અધિપતી થયો અને
પૃથ્વી ઉપર પોતે બહુ પ્રસિદ્ધ થયો. એમ
કરતાં કેટલે વરશે તે કન્યા યુવા વસ્થાવાળી
થઈ ॥ ૨૬ ॥

દૃષ્ટ્વાનંદકવિપ્રેણદશવર્ષામનસ્વિ

ની ॥ તેનવિપ્રેણવિપ્રસ્યસદાસોમ
જ્વરસ્યચ ॥ ૨૭ ॥

હસ વરસની બુદ્ધિમાન પોતાની પુત્રીને
જોઈ મુનંદ બ્રાહ્મણે સોમજ્વર બ્રાહ્મણને આ-
પી ॥ ૨૭ ॥

દત્તાબ્રાહ્મણધર્મેણસાકન્યાદ્વિજસ
ત્તમ ॥ વેદોક્તવિધિનાકૃત્વાવિવાહં
શુભવાસરે ॥ ૨૮ ॥

તે સમયે વેદોક્ત માર્ગ વડે કરને શુભ મૂહૂર્ત
જોઈ વિવાહ કરી બ્રાહ્મણના ધર્મે યુક્ત વર ક-
ન્યા પરણાવ્યાં ॥ ૨૮ ॥

સ્વદેશંપ્રતિભૂયોપિસજાર્યોગંતુમુ
ચ્યતઃ ॥ નંદાચપ્રેરયામાસતંવિપ્રંલો
ભજાવતઃ ॥ ૨૯ ॥

પછી સૌમન્વર બ્રાહ્મણ પરણેલી સ્ત્રી
એ સહવર્તમાન પોતાને દેશ જવાને તૈયાર
થતો હવો ॥ તે વખતે સુનંદા પોતાના સ્વામિ
સુનંદને લોભબુદ્ધથી મોકલતી હવી ॥ ૨૯ ॥

તેનાસૌનિહતોવિપ્રશ્ચોરરૂપેણસ
ત્વરમ્ ॥ મૃતંતંશયનેદૃષ્ટાસાનારીશો
કકર્શિતા ॥ ૩૦ ॥

તે પ્રાયશ્ચિત્તથી રાત્રે ચોરે તેને સુતેલો
મારી નાંખ્યો હવે મરી ગયેલો પોતાનો સ્વા-
મી જોઈસુનંદા બહુ ખેદથી દુઃખળી થઈ ॥ ૩૦ ॥

પીડિતાસામવત્કાષ્ટંમધ્યસ્યજ્વલિ
તેનચ ॥ હુતાશનેનવિપ્રસ્ત્રીમરણાય
પ્રકલ્પત્તે ॥ ૩૧ ॥

પીડા પામેલી તે સ્ત્રી બળતા લાકડાની
ચિતા કરી વચે બળી મરવાનો વિચાર કરે
છે ॥ ૩૧ ॥

આત્માનંસંકટેસ્મૃત્વામાંસ્મરંતીપ
 દેપદે ॥ ચિતાંપ્રદક્ષિણીકૃત્યચિતા
 યાસ્તુસમીપતઃ ૩૨ ॥

પોતાનો આત્મા દુઃખમાં આવેલો છે તો-
 પણ માફ સ્મરણ કરતી ચિતા પછવાડે પ્રદ-
 દક્ષીણા કરીને ચિતા પાસે જાય છે ॥ ૩૨ ॥

તસ્મિન્કાલેત્વહંતુષ્ટોયાચસ્વમનસી
 પ્સિતમ્ ॥ તદાબ્રવીન્મહાસાધ્વીવરં
 ત્રિજુવનોત્તમમ્ ॥ ૩૩ ॥

તે વખતે હું તેના ઉપર પ્રસન્ન થયો અને
 કહ્યું જે તું મારી પાસે. વરદાન માગ્ય ત્યારે
 તે પ્રતિવૃત્તા સ્ત્રીએ ત્રણ ભુવનમાં પ્રસિદ્ધ વર-
 દાન માગ્યું ॥ ૩૩ ॥

॥ બ્રાહ્મણ્યુવાચ ॥ ॥ યદિતુષ્ટો
 સિદેવેશંઘ્રહાણામધિપપ્રજો ॥ અજ

રોહ્યમરોવિપ્રોમેપતિશ્ચભવત્વિતિ ॥

॥ ૩૪ ॥

હે દેવ તમે મારા ઉપર પ્રસન્ન હો તો
મારા પતિને વૃદ્ધાવસ્થા વગરનો જીવતો કર-
શે ॥ ૩૪ ॥

येस्मरंतिनराश्चत्वारक्तचंदनचर्चि
तम् ॥ रक्तपुष्पैश्चसंपूज्यप्रत्यूषेनौ
मवावरे ॥ ३५ ॥

જે મનુષ્ય નિત્ય મંગળવારે સવારમાં રા-
તા ચંદન અને પુલે પુજીને તમારૂં સ્મરણ
કરશે ॥ ૩૫ ॥

बंध्यत्वंचक्रुणंतेषांव्याधिराजभयं
तथा ॥ भयंसर्पान्निशत्रुभ्यःकुरुमाभू
मिनंदन ॥ ३६ ॥

તો તેને વાંઝીયાપણું તથા રાજ રોગ
પીડા તથા સર્પ અગ્નિ અને શત્રુનો ભય તેને
હે ભુમિ પુત્ર થવા દેશે નહીં ॥ ૩૬ ॥

॥ મંગલઉવાચ ॥ ॥ એકવિંશતિ
ભૌમાશ્વમદ્ભક્તૈશ્વજિતેન્દ્રિયૈઃ ॥ એકા
હારેશ્વકર્ત્તવ્યાનદીતીરેઘ્નેથવા ॥ ૩૭ ॥

છતેન્દ્રિયપણુ વડે કરીને મારી ભક્તિ
કરનાર પુરૂષોએ એક વખત ભોજન કરી નદી
કાંઠે અથવા પોતાને ઘેર એકવીસ મંગળવાર
કરવા ॥ ૩૭ ॥

આદ્યૈસ્તુસકલૈર્મંત્રૈર્વેદપૌરાણિકૈસ્ત
થા ॥ દત્તવારક્તમનઙ્ગાહંસર્વોપસ્કર
સંયુતમ્ ॥ ૩૮ ॥

પ્રથમ કહેલા વેદોક્ત અને પુરાણોક્ત
મંત્ર વડે કરીને રાતા વર્ણવાળા અને વૃષભ

ઉપર બેસનારા મંગળને સર્વ ઉપસ્કર સામાન
વડે કરીને પુજા કરવી ॥ ૩૮ ॥

સ્વશક્ત્યાન્નોજનંવિપ્રદાતવ્યંચહિ
રણ્યકમ્ ॥ તેષાંપીડાકદાપ્યસ્યગ્રહ
સ્યનન્નવિષ્યતિ ॥ ૩૯ ॥

પોતાની શક્તિપ્રમાણે બ્રાહ્મણ ભોજન
તથા દાન કરવું તે તેને કદાપી મંગળ થઈતી
પીડા નડતી નથી ॥ ૩૯ ॥

ભૂતવૈતાલશાકિન્યઃપ્રભવંતિનહિ
સકાઃ ॥ એવમસ્તુતદાતેષામિત્યુક્તા
ચદિવંચયૌ ॥ ૪૦ ॥

ભુત વૈતાલ શાકિનિની પીડા પણ તેમને
કદી ન હશે એમ કહી પોતે સ્વર્ગમાં ગયા
॥ ૪૦ ॥

इदं व्रतं च यो लोके करोति नुवनत्रये

॥ आपदोविलयंयांतिसुखंतस्यप्रव
र्धते ॥ ४१ ॥

આ વૃત્તને મૃત્યુ લોકમાં અથવા ત્રણ લો-
કમાં જે કરે છે તેની આપત્તિ મટી જાય છે
અને સુખ વધે છે ॥ ૪૧ ॥

यः शृणोतिव्रतमिदंशुचिर्भूत्वाजि
तेंद्रियः ॥ तस्यमासकृतंपापंविलयं
यातितत्क्षणात् ॥ ४२ ॥

જે મનુષ્ય જીતેન્દ્રીય થઈ શુભકારી આ
વૃત્તને સાંભળે છે તે એક ક્ષણવારમાં એક
માસનું કરેલું પાપ નાશ પામે છે ॥ ૪૨ ॥

सदाविनयमारूढः प्रकृत्यासुसमा
हितः ॥ यावज्जीवंव्रतमिदंकरोतिऋ
वनत्रये ॥ ४३ ॥

નિરંતર વિનયવાળો થઈ પ્રકૃતિને વશ
રાખી જીવતાંસુધી આ વૃત્ત કરે છે ॥ ૪૩ ॥

સમૃદ્ધોન્નુવનેવિપ્રપુત્રપૌત્રધનેનચ॥
અંતેચપરમંસ્થાનંયત્રસૂર્યાદયોગ્રહાઃ॥
॥ ૪૪ ॥

તો તે મનુષ્ય હે બ્રાહ્મણ આ લોકમાં પુ-
ત્ર પૌત્ર ધન સમૃદ્ધિવાળો થાય છે અને મુવા
પછી સૂર્યાદિ ગ્રહોનો ગતીને પામે છે ॥ ૪૪ ॥

સૌભાગ્યંચસુખંતસ્યજન્મજન્મસુ-
ખાયવૈ॥દારિદ્યદુઃચનાશશ્ચજૌમદેવ
પ્રસાદતઃ ॥ ૪૫ ॥

જન્મોજન્મ સંગળ દેવની કૃપાથી તેનું
દુઃખ અને દારિદ્ર નાશ પામે છે અને સુખી
રૂડા પ્રકારના ભાગ્યવાળો નિપજે છે ॥ ૪૫ ॥

इतिश्रीस्कंदपुराणेमंगलव्रतंसमाप्तम्॥

॥ ભૂમિપુત્રમહાતેજઃસ્વેદોદ્ભવપિના
કિનઃ ॥ શ્રેયોર્થોત્વાપ્રપન્નોઽહંગૃહા-
ણાધ્યનમોસ્તુતે ॥ ૧ ॥

મહા તેજસ્વી પૃથ્વીના પુત્ર અને મહા-
દેવજના પરસેવાથી ઉત્પન્ન થએલા મારા
શ્રેયને અર્થે હું તમારે શરણે આવેલો છું માટે
અર્ધ ગ્રહણ કરો ॥ ૧ ॥

પ્રસીદદેવદેવેશવિઘ્નહારિન્ધરાત્મ-
જ ॥ ગૃહાણાર્ધ્યમયાદત્તમમશાંતિ
પ્રદોજવ ॥ ૨ ॥

હું પૃથ્વીના પુત્ર અને વિઘ્ન નાશ કર-
નાર મારા આપેલા અર્ધને ગ્રહણ કરો અને
મને શાંતી આપો ॥ ૨ ॥

ધરણીગર્જસંજૂતંવિદ્યુત્કાંતિસમપ્ર
ભમ્ ॥ કુમારંશક્તિહસ્તંચમંગલંપ્ર-
ણમામ્યહમ્ ॥ ૩ ॥

પૃથ્વીના ગર્ભથી ઉત્પન્ન થએલા અને
વીજળીના સરખા કાંતીમાન પાંચ વરસની
અવસ્થાવાળા અને હાથમાં શક્તિ ઝાલનાર
મંગળને હું નમસ્કાર કરું છું ॥ ૧ ॥

પૂગાનિનાગપત્રાણિકર્પૂરસહિતા
નિચ ॥ મયાનીતાનિદેવેશતાંબૂલંપ્ર-
તિગૃહ્યતામ્ ॥ ૪ ॥

સોપારી પાન કપુર તેણે યુક્ત (પાનના
ખીંડાને) તાંબુલને ગ્રહણ કરે ॥ ૪ ॥

વૃત્તમગ્નિચષટ્કોણોલિખેદાદિત્ય
કેદલે ॥ તારસંપુટિતંમંત્રમાતૃકાદિ-
ક્રમંન્યસેત્ ॥ ૫ ॥

અગ્નિને વતને આદિત્ય દળમાં ષટ્કો-
ણમાં માતૃકાદિ અનુક્રમે કરી સંપુટ મંત્ર મુ-
કવા ॥ ૫ ॥

મંગલંદિવ્યમગ્નૌતુષટ્કોણતુધન

પ્રદમ્ ॥ સામગાદિત્યકેચૈવદલેકજ-
ગતોન્યસેત્ ॥ ૬ ॥

પ્રકાશિત મંગળને અગ્નિમાં અને ષટ કો-
ણમાં ધન આપનારને સામગને આદિત્યકમાં
અને દળમાં ક્રમગતને મુકવા ॥ ૬ ॥

પાશાંકુશસમાયુક્તંમાયાવીજસ-
મન્વિતમ્ ॥ લિખેત્સર્વેષુકોણેષુરક્ત
ચંદનપૂર્વકમ્ ॥ ૭ ॥

સર્વ ખાનામાં માયા ખીજેયુક્ત અને રક્ત
ચંદન ધારણ કરનારને લખવા ॥ ૭ ॥

નૃજપત્રેતથાભૂમૌફલકેનસમા-
હિતમ્ ॥ ચંદનાગરુકસ્તુરીકર્પૂરંરક્ત
ચંદનમ્ ॥ ૮ ॥

ભોજનપત્રમાં તથા પૃથ્વી ઉપર ચંદન
કસ્તુર અગર, કપુર રાતુ ચંદન પ્રણ ॥ ૮ ॥

કુંકુમાદ્યૈર્લિખેદ્વિદ્વાન્ગોરોચનસ-
મન્વિતમ્ ॥ મંત્રૈર્મંત્રાધિકોભૂત્વાકા-
રયેદ્વિધિતઃસુધીઃ ॥ ૯ ॥

કંકુ ગોરોચન આદી પુજાપો લેઈને બુદ્ધિ-
માન પુરૂષોએ પુજવા ॥ ૯ ॥

સર્વસિદ્ધિકરંમંત્રંમનુષ્યાણાંકલા-
યુગે ॥ રક્તમાલ્યાંવરધરઃશક્તિશૂ-
લગદાધરઃ ॥ ૧૦ ॥

કલીયુગમાં રાતાં પુષ્પને તથા શક્તિશૂળ
અને ગદા ધરનાર મંગળ તે મંત્રથી પ્રસન્ન
થાય છે અને સિદ્ધિ આપે છે ॥ ૧૦ ॥

ચતુર્ભુજોમંદંગામીમેષગઃસ્યાદ્ધ-
રાત્મજઃ ॥ ધ્યાનમંત્રઃ ॥ મંગલોભૂમિ
પુત્રૈત્યેવપઠિત્વાધ્યાનં । આચમનમ્ ।
ઈદંવસ્ત્રં મયાભૌમલોકલજ્ઞાનિવારક-

મ્ ॥ મયોપાપદિતંતુભ્યંગૃહાણેદંન-
મોસ્તુતે ॥ ૧૧ ॥

ચાર હાથવાગો અને પૃથ્વીનો પુત્ર ઘેટાના
ઉપર બેસનાર મંગળ આ પ્રકારનું સ્મરણ કરી
ધ્યાન કરવું આ ચમનાદિ ક્રિયા કરવી. લોક
લજ્જાને નાશ કરનાર વસ્ત્ર મેં આણ્યું છે તેને
ગ્રહણ કરો અને તમને નમસ્કાર કરું છું ॥ ૧૧ ॥

इतिवस्त्रमंत्रः ॥ ब्रह्मसूत्रमिदं दे-
वब्रह्मणाय च निर्मितम् ॥ उपवीतं म-
या दत्तं गृहाण भूमि नंदन ॥ १२ ॥

બ્રહ્માએ નિર્માણ કરેલું આ બ્રહ્મસૂત્ર (જ-
નોઈ) તેને હું આપું છું માટે હે ભુમિનાંદન
આપ ગ્રહણ કરો ॥ ૧૨ ॥

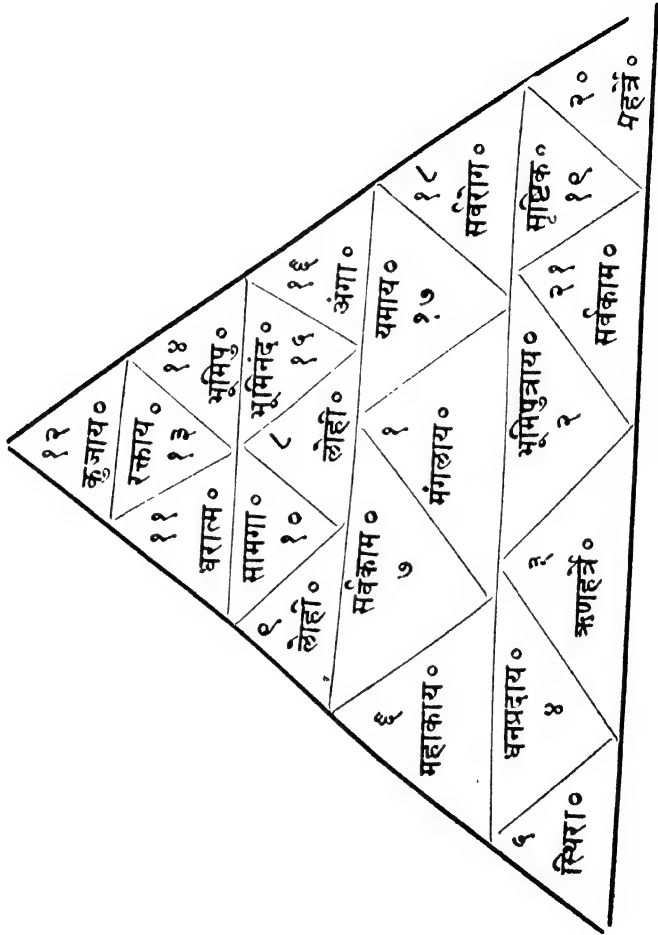
उपवीतमंत्रः ॥ इतिमंगलपाठपूज-
नंसमाप्तम्

॥ જૌમયંત્રમ્ ॥ ત્રિકોણ પૂર્વમુદ્ધ
ત્યપંચધાવિભજેતતઃ ॥ તૃતીયરેખા
ચિન્હાભ્યાંલાંચ્છયેત્સમન્નાગતઃ ॥ ૧ ॥

પ્રથમ ત્રિકોણ પાડી પછી તેના પાંચ ભાગ
કરવા પછી ત્રીજી લીટીના બે છેડાને મધ્યમાં
મેળવવા ॥ ૧ ॥

આદ્યરેખાગ્રયુગલંતૃતીયાચિ-
ન્હયોર્ન્યસેત્ ॥ દ્વિતીયાગ્રંસમાક્રમ્ય
તૃતીયાચિન્હયોર્ન્યસેત્ ॥ ૨ ॥

પેહેલા ભાગનો ત્રિકોણનો નિચનો મધ્ય
ખીંટુ ત્રીજા ભાગના બે ત્રિકોણની સપાટીના
મધ્ય ભાગને અડે અને બીજી રેખાઓ ત્રીજા
ત્રિકોણના મધ્ય ખીંટુને અડે ॥ ૨ ॥

પુનારેલાં તૃતીયાં તુ સમાં ભાજ્યસ-
માં શકૈઃ ॥ તુર્યાં ચિન્હદ્વયેનાથ ત્રિભિ-
શ્ચિન્હૈસ્તુ પંચભિઃ ॥ ૩ ॥

પવિત્ર એવી ત્રીજા ભાગની રેખાને ચાર
સમભાગ કરી ત્રણ ત્રિકોણ પાડી તેના મધ્યે
ખીંદુ ચોથી લીટીને અડીને પાંચ ત્રિકોણ ચો-
થા ખાનામાં પણ પાડવા ॥ ૩ ॥

તૃતીયાગ્રં સમાક્રમ્ય પંચમ્યાં મધ્ય
ચિન્હગે ॥ તુરીયાગ્રં સમાક્રમ્ય પંચ
મ્યાં ચિન્હયોર્દ્વયોઃ ॥ ૪ ॥

ત્રીજાનો અગ્ર ભાગ પાંચમીના મધ્ય ભાગ
અમાં મુકવો ચોથાનો અગ્ર ભાગ પાંચમાના
બે ચિન્હની વચ્ચે મુકવો ॥ ૪ ॥

॥ અથ માનદ્વયં દદ્યાત્ સૂર્યયુગ્મં વિ

ચક્ષણઃ ॥ એવમેકાધિકાસમ્યક્કો
 ણાનામેકવિશંતિઃ ॥ અથઞૌમવારવ્ર
 તમ્ ॥ ॥ તત્રયંત્રપ્રકારઃસંગ્રહે ॥
 ત્રિકોણંપૂર્વમુદ્ઘૃત્યચતુર્ધાવિભજેત્તતઃ
 ॥ તૃતીયરેખાચિન્હાખ્યાંલાંછયેત્સમ
 જાગતઃ ॥ ૧ ॥

ત્યારપછી વિચક્ષણ પુરૂષે સૂત્રના જોટાને
 બે માપ આપવાં એ પ્રકારે એકથી અધિક એ-
 કવીસ પાડવા ॥

ત્યાં યંત્ર પ્રકારના સંચાહમાં પ્રથમ ત્રીકોણ
 પાડવો પછી તેના ચાર લીટીથી ભાગ કરવા
 ત્રીજી રેખાના મધ્ય ભાગથી બે ચિન્હને મેળ-
 વી દેવાં ॥ ॥

આદ્યરેખાગ્રણ્ડગલંતૃતીયાચિન્હયો

ન્યસેત્ ॥ દ્વિતીયાગ્રેસમાકૃણ્યતૃતી
યાચિન્હયોન્યસેત્ ॥ ૨ ॥

પેહેલી રેખાના ત્રીકોણનો નિચેનો મધ્ય
ખીંદુ ત્રીજા ભાગના બે ત્રિકોણની સપાટીના
મધ્ય ભાગને અડે અને ખીંછ રેખાઓ ત્રીજા
થત્રીકોણના મધ્ય ખીંદુને અડે ॥ ૨ ॥

યુતારોષતૃતીયાતુસમાંભજ્યાત્સમાં
શતઃ ॥ તુર્યાચિન્હદ્વયેનાથત્રિજિશ્ચિ
ન્હેસ્તુપંચભિ ॥ ૩ ॥

ચોજના કરેલી ત્રીજી રેખાને સમ ભાગથી
ભાગ પાડવા તેમાં નીચેથી લીટીને બે ત્રિકો-
ણના મધ્ય ખીંદુ અડે અને પાંચમીને ત્રણ ત્રી-
કોણના મધ્ય ખીંદુને અડે ॥ ૩ ॥

તૃતીયાગ્રેપ્રકુર્વાતપંચમ્યામધ્યચિહ્ન
ગે ॥ તુર્યાગ્રેયોજયેત્સમ્યક્પંચમ્યાં

ચિહ્નયોર્દ્વયોઃ ॥ ૪ ॥

ત્રીજાનો આગણો ભાગ પાંચમીના વચલા
ભાગમાં ચુકવો અને ચોથાનો આગળનો ભાગ
પાંચમાના બે ચિન્હની વચે મકવો ॥ ૪ ॥

અથમાનદ્વયેદયાત્સૂત્રયુગ્મંવિચક્ષ
ણઃ ॥ એવમેકાધિકાસમ્યક્કોણાનાં
વિંશતિર્નવેત્ ॥ ૫ ॥

ત્યારપછી બે માપને સુત્રથી મેળવી લેવું
તેથી એકવીસ ખુણા થશે ॥ ૫ ॥

તૃતીયતુર્યયોર્મધ્યેસ્થિતિચિહ્નેઘટ્ટહેર્ચયે
ત્ ॥ દેવંતદ્રઘ્નતોમંત્રીકોણેદક્ષિણતઃ
ક્રમાત્ ॥ ૬ ॥

ત્રીજા અને ચોથા ચિન્હથી વચે રહેલા
ખાનામાં મંગળને સ્થાપન કરવા અને તેથી

નીચેના ખાનામાં મંત્રીને અનુક્રમે બેસારવા
॥ ૬ ॥

મંગલાદ્યોંકારપૂર્વાન્નમોંતાનેકવિંશ
તિઃ ॥ કોષ્ઠેષુનામમંત્રાલિંચેત્ ॥ તં
તઃપૂજાપ્રકર્તવ્યાપુત્રસંપત્તિહેતવે ॥
પૂજાપ્રકારમાહ ॥ એહિમેજગવન્જૌમ
અંગારકમહાપ્રજો ॥ ત્વયિસર્વસમા
યાતંત્રૈલોક્યંસચરાચરમ્ ॥ ૭ ॥

મંગળને આદિ લેઈને ઓંકાર જેમાં પ્ર-
થમ અને નમઃ જેમાં છેલ્લે છે એવી રીતે પ્ર-
ત્યેક ખાનામાં એકવીસ નામ લખવાં ત્યાર
પછી લક્ષ્મીને અર્થે પુજનો પ્રકાર કહે છે ॥

હે મારા પ્રભુ અંગારક મંગળ તમારે વિ-
શે આ સઘળું જગત માયા વડે કરી વ્યાપ્ત છે
॥ ૭ ॥

ભૌમમાવાહયિષ્યામિતેજોમૂર્તિદુરા
સદમ્ ॥ રુદ્રરૂપમનિર્દેશ્યંવક્રંચરુઘિ
રપ્રિયમ્ ॥ ૮ ॥

તેજની મુર્તિરૂપ અને ક્રોધરૂપી અને કોઈ
નાકળ્યામાં ન આવે એવા અને ખીયામણા શ-
રીરવાળા રૂઢિર જેને વાહાણું છે એવા મંગ-
ળનું આવાહન કરૂં છું ॥ ૮ ॥

અગ્નિર્મૂર્ધ્વેતિમંત્રેણગાયત્ર્યામંગલ
સ્યવા ॥ ગાયત્રીમંત્રઃ ॥ અંગારકાય
વિદ્મહેશક્તિહસ્તાયધીમહિ ॥ તન્નો
જૌમઃપ્રચોદયાત્ ॥

અગ્નિ મૂર્ધ્વા મંત્રવડે કરીને તથા ગાયત્રી
મંત્રવડે કરીને મંગળની ગાયત્રીનો મંત્ર હું
જાણું છું અને શક્તિ ધારણ કરનારનું ધ્યાન
કરૂં છું એવા મંગળને પ્રેરણા કરો ॥

॥ अथपूजाविधिः मंत्रमहोदधौ ॥

॥ मार्गशीर्षे वैशाखे वा शुक्लपक्षे नौ
मवासरे ॥ अरुणोदयकाले अपामार्ग
काष्ठेन दन्तान्धाव्यनद्यादौ स्नात्वा रक्त
वस्त्रं परिधाय रक्तोत्तरीयं च धृत्वा मास
पक्षाद्युल्लिख्य ऋणच्छेदाय पुत्रावाप्त्य
र्थं भौमव्रतं करिष्ये ॥

॥ इति संकल्प्य प्रार्थयेत् ॥

॥ अथ देवेश ते न त्तया करिष्ये व्रत
मुत्तमम् ॥ ऋणव्याधिविनाशाय धन
संतानहेतवे इति ॥ ९ ॥

ततः कर्ता स्वदेहेन्यासान् कुर्यात् ॥

॥ अथ ॥ अंग्रयोः मंगलामनमः ॥ जा

न्वोः भूमिपुत्रायनमः ॥ ऊर्वोः ऋणह
 त्रे० ॥ कटिदेशोधनप्रदायनमः ॥ गु
 ह्येस्थिरासनाय० ॥ उरसिमहाकाया०
 ॥ वामबाहौसर्वकामविरोधकाय० ॥
 दक्षिणबाहौलोहिताय० ॥ गलेलोहि
 ताक्षाय० ॥ मुखेसामगानकृपाकरा
 यनमः ॥ नासिकायांधरात्मजाय० ॥
 अक्ष्णोः कुजायनमः ॥ ललाटेनौमा
 नमयः ॥ भ्रुवोर्मध्येभूतिदायनमः ॥
 शिरसिभूमिनंदनायनमः ॥ शिखायां
 अंगारकाय० ॥ सर्वांगेयमाय० ॥
 यमायकवचायहुम् ॥ सर्वरोगापहार
 काय अस्त्रायफट् ॥ वृष्टिकर्त्रेमूर्धा

दिपादपर्यंतं ॥ सर्वकामफलप्रदाय
 नमः सर्वोगेवाहुद्वयेसर्वरोगापहार
 काय० ॥ मूर्धादिपादपर्यंतंवृष्टिकर्त्रे
 नमः ॥ चरणादिमस्तकावधिवृष्टिह
 र्त्रेनमः ॥ दिक्षुअंत्याय० ॥ नानौआ
 राय ॥ वक्षसिवक्रायनमः ॥ मूर्ध्निचू
 मिजायनमः ॥ इतिन्यासान्कृत्वाह
 दयादिन्यासंकुर्यात् ॥ ओंहंहदया
 यनमः ॥ ओंहींशिरसेस्वाहा ॥ ओं
 हूंशिखायैवषट् ॥ ओंहैंकवचायहु
 म् ॥ ओंहौनेत्रत्रयायवौषट् ॥ ओंहः
 अस्त्रायफट् ॥ करन्यासः ॥ ओंहां
 अंगु० ॥ ओंहींतर्जनीभ्यां० ॥ ओं

हूंमध्यमा० ॥ ओंहं अनामिका
 ५यां० ॥ ओंह्रौंकनिष्ठि० ॥ ओं-
 हःकरतलकरपृष्ठा५यां॥ इतिन्यासा
 न्कृत्वा आवाहयेत् ॥ रक्तमाल्यांब-
 रधरःशक्तिशूलगदाधरः ॥ चतुर्भु
 जोमेषगमोवरदःस्याद्धरासुतः ॥ ॥
 इतिध्यानम् ॥

॥ एह्येहिभगवन्ब्रह्मन्नंगारकमहा
 प्रजो ॥ त्वयिसर्वसमायातंत्रैलोक्यं
 सचराचरम् ॥ भौममावाहयिष्यामि
 तेजोमूर्तिंदुरासदम् ॥ रुद्ररूपमनि
 र्देश्यंवक्रंचरुधिरप्रियमिति ॥ ततोअ
 ग्निर्मूर्धेतिमंत्रेणपूर्वोक्तभौमगायत्र्या

धाआसनादिपुष्पांतंपूजांकृत्वा ॥ ऋ
 णरेखाप्रकर्तव्याअंगारेणतदग्रतः ॥
 तिस्रस्तुमार्जयेत्पश्चाद्दामपादतलेन
 तु ॥ अंगपूजनम् ॥ ॐ ह्रीं भौमाय
 हृदयाय नमः ॥ ओं ह्रीं भौमाय शिरसे
 स्वाहा ॥ ओं हूं नौमाय शिखायैव पट्ट
 ॥ ओं हंसः नौमाय कवचाय हुम् ॥ ओं
 खं भौमाय ० नेत्रत्रयाय वौषट् ॥ ओं
 हंसः नौमाय अस्त्राय फट् ॥ यंत्रस्थैक
 विंशतिनाम ज्ञिः यथा ॥ मंगलाय नमः
 पादौ पूजयामि ॥ भूमिपुत्राय नमः जा
 नुनीपू० ॥ ऋणहर्त्रे नमः ऊरुपू० ॥
 धनप्रदाय नमः कटिपू० ॥ स्थिरास

नाय० गुह्यंपज० ॥ महाकायाय०
 उरःपू० ॥ सर्वकामविरोधकायनमः
 वामबाहुंपू० ॥ लोहितायनमःदक्षिण
 बाहुंपू० ॥ लोहिताक्षाय० कंठंपू० ॥
 सामगानकृपाकराय० मुखंपू० ॥ ध
 रात्मजाय० नासिकांपू० ॥ सर्वरोगा
 पहारकायनमःनेत्रद्वयंपू० ॥ वृष्टिक०
 मूर्द्धादिपादपर्यंतंपू० ॥ वष्ट्यपहर्त्रे०
 चरणादिमस्तकपर्यंतंपू० ॥ सर्वकाम
 फलप्रदाय० दिशःपूज० ॥ बाह्यादि
 मातृकाःपूज० ॥ दिक्पालान्पू० ॥ आ
 युधान्पूज० ॥ अत्रमूलमंत्रमानंअ
 न्यत्रक्वचिदन्यथा ॥ शिखायांमंगलः

पातुन्मिषुत्रश्चमूर्धनि ॥ ललाटेऋ
 णहर्ताचक्षुषोश्चधनप्रदः ॥ स्थिरा
 सनः श्रोत्रयोश्चमहाकायश्चनासिके
 ॥ आस्यदंतोष्ठजिह्वासुसर्वकामवि
 रोधकः हनुमेलोहितःपातुलोहिताक्ष
 श्चकंठके ॥ स्कंधयोरुजयोरक्षैत्साम
 गानांकृपाकरः ॥ धरात्मजोभुजौपा
 तुकुजोरक्षेत्करद्वयम् ॥ नौमोमेहदयं
 पातुभूतिदस्तुतथोदरम् ॥ नृमेश्वरं
 दनोनाज्ञौगुह्येत्वंगपरकंन्यसेत् ॥ उरू
 ममयमोरक्षेज्जान्वोरोगापहारकः ॥
 जंघयोवृष्टिकर्ताचअपहर्ताचगुल्फ
 योः ॥ पादागुष्ठेचपादौचसर्वकाम

ફલપ્રદઃ ॥ શક્તિર્મેધ્વતોરક્ષેચ્છૂલં
 રક્ષેચ્ચદક્ષિણે ॥ પશ્ચિમેમાંધનુઃપાતુતુ
 ત્તરેચશરસ્તથા ॥ ઊર્ધ્વેષડાનનઃપાતુ
 અધસ્તાત્પૃથિવીમમ ॥ એવંન્યસ્તશ
 રીરેસૌચિંતયેદ્ભૂમિનંદનમ્ ॥

॥ इतिमंगलपूजासमाप्तम्ग ॥

હવે પુજા વિધિ ॥

મંત્ર મહા વધિત્રં ॥

માગશર માસમાં તથા વૈશાખ માસમાં
 મંગળવારને દીવશે અરુણોદય વખતે ઉઠી
 અંગેડીનું દાતણ કરી નદી તથા કુવાઆદિના
 જળમાં નહીને રાત્રી વચ્ચે પેહરી ઉત્તરીય વચ્ચે
 ધારણ કરી માસ પક્ષ રણ નાશ કરવા માટે
 લખીને પુત્ર પ્રાપ્તીને અર્થે મંગળનું વૃત કર
 છું ॥ આ પ્રકારે સંકલ્પ કરવો પછી પ્રાથનાક-
 રવી ॥ હે દેવ હું ભક્તિ વડે કરીને તમારું

વૃત કરં છું શા માટે જે માફ દેવું મુકાય અને
 પુત્ર તથા ધન મળે ॥ ત્યાર પછી પુજા કરના-
 ર પુરૂષે પોતાના શરીરે ન્યાસ કરવા ॥ અં
 ધ્રિથી બે પગની ઘુંટીનો સ્પર્શ કરી મંગળ
 ને નમસ્કાર કરં છું બે પગના ઢીંચણનો સ્પ-
 ર્શ કરી પૃથ્વીના પુત્રને નમસ્કાર કરં છું બે
 સાથળનો સ્પર્શ કરી રણ હણનારને નમસ્કાર
 કરં છું કેહેડે હાથના આંગળાં અટકાવી ધન આ-
 પનારને નમસ્કાર કરં છું ગુધિ ભાગને સ્પર્શ
 કરી સ્થીર આસનવાળા ને નમ ૦ છાતીએ
 હાથ અટકાવી મહાકાયને નમ ૦ ડાબા હાથ-
 ને સ્પર્શ કરી સર્વ કામના રોકનારને નમ ૦
 જમણા હાથનો સ્પર્શ કરી લોહિતને નમ ૦
 ગળે સ્પર્શ કરી રાતાં નેત્રવાળાને નમ ૦ મુખે
 હાથ અટકાવી સામગાન કૃપાકરને નમ ૦ ના-
 સિકાનો સ્પર્શ કરી ધરાના પુત્રને નમ ૦ બેને-
 ત્રને સ્પર્શ કરી કુજને નમ ૦ કપાળે સ્પર્શ ક-
 રી મંગળને નમ ૦ ભમરના મધ્યનો સ્પર્શ

કરી વિભૂતિના આપનારને નમ ૦ શિરસિમા-
 થે સ્પર્શ કરી પૃથ્વીને આનંદ આપનારને ન-
 મ ૦ શિખાનો સ્પર્શ કરી અંગારકને નમ ૦
 સર્વ અંગે યમને નમસ્કાર કર છું યમને કવ-
 ચાય હું ડાબા હાથના કાંડા ઉપર જમણા હા-
 થનું કાડું મુકવું સર્વ રોગને નાશ કર અસ્ત્રાય
 ૫૮ અંગુઠા પાસેની બે આંગળીઓ જમણા
 હાથની ડાબા હાથમાં તાળી પાડવી વૃષ્ટિ
 ના કરનાર મંગળ માથાથી પગ સુધી રહેવા-
 ને નમ ૦ સર્વ ફળને આપનારા અને સર્વ અં-
 ગે રહેલા અને સર્વ રોગને હણનારને નમ ૦
 પગથી મસ્તક સુધી વૃષ્ટિ નાશકરનારને નમ ૦
 દિશામાં અંત્યને નમ ૦ નાભિમાં આરાયને
 નમ ૦ છાતીમાં વક્રને નમ ૦ માથે સ્પર્શ
 કરી પૃથ્વીના પુત્રને નમ ૦ એ પ્રકારે ન્યાસ
 કરી -હૃદયાદિ ન્યાસ કરવા ઓં-હૃદ્રધ્યાય નમઃ
 આં-હૈં બે હાથના કાંડામાં ડાબા ઉપર જમણું
 કાંડું મુકવું ઓં-હૈં બે આંગળીઓ તથા કપાળના

મધ્યનો સ્પર્શ કરવો ઓં-હ જમણા હાથના
 અંગુઠાની જોડેની બે આંગળીઓવડે ડાબા
 હાથમાં તાળી પાડવી. ઓં-હાં બે અંગુઠાને
 સ્પર્શ કરી નમઃ ૦ ઓં-હીં અંગુઠાની જોડેની
 આંગળીનો સ્પર્શ કરી નમઃ ૦ ઓં-હૂં અંગુ-
 ઠાની જોડેની પેહેલી મુકી બીજી આંગળીનો
 સ્પર્શ કરી નમઃ ૦ ઓં-હૈં બે હાથના અંગુ-
 ઠાથી ત્રીજી આંગળીઓનો સ્પર્શ કરી નમઃ ૦
 ઓં-હૌં છેલી આંગળીઓનો સ્પર્શ કરી નમઃ ૦
 ઓં-હઃ બે હાથની હાથેળીઓનો અરસપ
 રસ સ્પર્શ કરી નમઃ ૦ આવાહન કરવું
 (બોલાવવા) સારાં ફુલ તથા રાતાં વસ્ત્ર ધારણ
 કરનાર ઘેટા ઉપર બેસનાર તથા વરદાન આ-
 પનાર પૃથ્વીના પુત્રનું ધ્યાન આવી રીતે ક-
 રવું ॥ હે ભગવાન અંગારક હે મહા પ્રભુ ત-
 મારે વિશે સચરાચર જગત રહેલું છે. એવા
 અને તેજની પ્રતીમા રૂપી સૂર્યનું આવાહન
 કરું છું માહા ભયાનક રૂપવાળા તથા રૂઢીર

જેને વાહાલું છે એવાને આવાહન કરું છું ॥
 અગ્ની મુર્ધા મંત્રવડે કરીને અથવા મંગળના
 ગાયત્રી મંત્રવડે કરીને આસન પુષ્પ ફળતાં યુગ
 વંડે સમય યુગ કરી રહ્યા પછી મંગળની પ્ર-
 તિમાના મોઢા આગળ જોટલું રણુ હોય તેટલી
 રેખા કરીને ત્રણ વાર લખી ત્રણ વાર ડાબે પગે
 ભુસી નાંખવી ॥ અંગનું પુજન ॥ -હૃદય સ્પર્શ
 કરી ભોમને નમસ્કાર ૦ માથે સ્પર્શ કરી
 મંગળને નમ ૦ ચોટલીએ સ્પર્શ કરી મંગ-
 લને નમ ૦ બે હાથનાં કાંડાંનો સ્પર્શ કરી મં-
 ગળને નમ ૦ બે આંખો તથા કપાળના મ-
 દ્યનો સ્પર્શ કરી મંગળ ને નમ ૦ માથે હાથ
 ફેરવી જમણા હાથની બે આંગળીઓ વડે
 ડાબા હાથમાં તાળી પાડી નમસ્કાર કરવો,
 ચંત્રના એકવી નામવડે કરીને મંગળના અં-
 ગની પુજ કરવી મંગલાયનમઃ પગને પુનું-
 છું ભુમિ પુત્રાયનમઃ જનુને પુનું છું રણુ હ-
 તાને નમ ૦ ઉરને પુનું છું ધનપ્રદને નમ ૦

કટીને પુન્નુછુ સ્થિર આસનવાળાને ૦ ગુહને
 પુન્નુ ૦ મોટા શરીરવાળાને ૦ છાતીને પુન્નુ ૦
 સર્વ કામમાં વિરોધ કરનારને ૦ ડાબા હાથને
 પુન્નુ ૦ લોહિતને નમ ૦ જમણા હાથને પુન્નુ ૦
 રાતા અંગવાળાને ૦ કંઠે પુન્નુ ૦ સામગાન કૃપા
 કરને ૦ મુખે પુન્નુ ૦ ધરાના પુત્રને ૦ નાસિકે
 પુન્નુ સર્વ રોગને નાશ કરનારને ૦ બે નેત્ર પુ-
 ન્નુ ૦ વૃષ્ટિ કરનારને ૦ માથાથી પગ સુધી
 પુન્નુ છુ ૦ વૃષ્ટિ નાશ કરનારને ૦ પગથી મા-
 થા સુધી પુન્નુછુ ૦ સર્વ કામ અને ક્ષણ આપ-
 નારને સર્વ દીશાઓમાં પુન્નુછું બહાર આ-
 દિને લેઈ માતૃકાઓને પુન્નુછુ દિક્ષાળને પુન્નુ ૦
 આયુધને પુન્નુ ૦ અંહીમૂળ અને માપ જે-
 નું છે એવા જે મંગળ તે શીખાએ રક્ષણ
 કરો અને, પૃથ્વી પુત્ર મસ્તકનું રક્ષણ કરો
 કપાળે રણનાશ કરનાર અને નેત્ર ધન આ-
 પનાર અને કાંને સ્થીર આસનવાળા અને
 નાકે મોટા શરીરવાળા મોઢે દાંતે અને હોઠે

સર્વ કામના વિરોધ કરનાર ॥ ઉપલા હોઠે ર-
 ક્ત વર્ણુવાળા કંઠે રાતાં નેત્રવાળા સામગાનાં
 કૃપાકર બે ખભે રક્ષણ કરો ॥ પૃથ્વીના પુત્ર
 બે હાથનું રક્ષણ કરો અને મંગળ મારા -હ-
 દયનું રક્ષણ કરો ભુતિને આપનાર પેટનું ર-
 ક્ષણ કરો પૃથ્વીને આનંદ આપનાર નાભિનું
 રક્ષણ કરો ગુહ્યસ્થમાં અંગાર કને મુકવા સા-
 થળનું ચમ રક્ષણ કરો અને જનુનું રોગ ના-
 શ કરનાર રક્ષણ કરો વૃષ્ટિ ના કરનાર જં-
 ઘાનું રક્ષણ કરો અને દુઃખકરનાર ધુટીનું
 રક્ષણ કરો, સર્વ કામ અને પ્રાણ આપનાર પગ
 અને પગમાં અંગુઠાનું રક્ષણ કરો મારી પૂર્વ
 દીશામાં શક્તિ રક્ષણ કરો અને દક્ષિણમાં
 શુભ રક્ષણ કરો પશ્ચિમમાં ધનુષ રક્ષણ કરો
 ઉત્તરમાં બાણ રક્ષણ કરો આકાશમાં છ મુ-
 ખવાળા રક્ષણ કરો અને નીચે પૃથ્વી સાડ
 રક્ષણ કરો એ પ્રકારે સર્વ શરીરના ન્યાસ કરી
 પૃથ્વીના પુત્રને સંભારવા ॥

॥ ઇતિ મંગળ પુજા ॥

॥ અથમંગલસ્તોત્રંલિખ્યતે ॥

॥ મંગલોભમિપુત્રશ્ચઋણહર્તાધન
પ્રદઃ ॥ સ્થિરાસનોમહાકાયઃસર્વકા
મવિરોધકઃ ॥ ૧ ॥

અથ મંગળ સ્તોત્ર ॥ મંગળ પૃથ્વીનો
પુત્ર ધન આપનાર રણથી મુકાવનાર સ્થીર
આસનવાળા મોટા શરીરવાળો સર્વ કામનો
વિરોધ કરનાર ॥ ૧ ॥

લોહિતોલોહિતાક્ષશ્ચસામગાનાંકૃ
પાકરઃ ॥ ધરાત્મજઃકુજોભૌમોભૂતિ
દોભૂતિનંદનઃ ॥ ૨ ॥

લોહિત રાતાંનેત્રવાળો સામગાનાં કૃપાકર ધ-
રાના પુત્ર કુજ ભૌમ ભુતિ આપનાર પૃથ્વી
ના પુત્ર ॥ ૨ ॥

અંગારકોયમશ્ચૈવસર્વરોગાપહારકઃ

॥ દૃષ્ટિકર્તાપહર્તાચસર્વકામફલપ્ર
દઃ ॥ ૩ ॥

અંગારકયમ સર્વ રોગને હણનાર વૃષ્ટિ
કરનાર વૃષ્ટિ નાશ કરનાર સર્વ કામ અને પ્ર-
ળ આપનાર ॥ ૩ ॥

एतानिकुजनामानिनित्यंयः श्रद्ध
यापठेत् ॥ ऋणंनजायतेतस्यधनंशी
घ्रमवाप्नुयात् ॥ ४ ॥

આટલાં મંગળનાં નામ જે મનુષ્ય નિત્ય-
શ્રદ્ધા રાખી ભણે છે તો તેને રણ રહેતું નથી
અને તત્કાળ દ્રવ્ય મળે છે ॥ ૪ ॥

धरणीगर्भसंभूतंविद्युत्कांतिसमप्र
भम् ॥ कुमारंशक्तिहस्तंचमंगलंप्रण
माम्यहम् ॥ ५ ॥

પૃથ્વીના ગર્ભથી ઉત્પન્ન થએલા વિજ-
ળીના સરખાં કાંતિમાનપાંચ વરસની અવ-
સ્થાવાળા હાથમાં શક્તિ ધારણ કરનાર મંગ-
ળને નમસ્કાર કરું છું ॥ ૫ ॥

સ્તોત્રમંગારકસ્યૈતત્પઠનીયંસદા
નૃભિઃ ॥ નતેષાંભૌમજાપીડાસ્વલ્પા
પિન્નવતિક્વચિત્ ॥ ૬ ॥

આ અંગારકનું સ્તોત્ર મનુષ્યેનીરંતર ભણ-
વું કેમકે તેથી મંગળની પીડા જરાપણ થતી
નથી ॥ ૬ ॥

અંગારકમહાજાગજગવાનૂજક્તવ
ત્સલ ॥ ત્વાંનમામિમમાશેષમૃણમા
શુવિમોચય ॥ ૭ ॥

હે અંગારક મોટા ભાગ્યશાળી ઐશ્વર્યવા-
ળા ભક્તનું હિત ઈચ્છનાર હું તમને નમસ્કાર
કરું છું અને મારું સઘળું દેવું મુકાવો ॥ ૭ ॥

ઋણરોગાદિદારિદ્યંચેચાન્યેચાપમૃ
ત્યવઃ ॥ જયક્લેશમનસ્તાપાનશ્યંતુ
મમસર્વદા ॥ ૮ ॥

એત્રું દારિદ્ર તથા ખીજ અપમૃત્યુ ભયકા-
વશએ અને પરીતાપ મારા સર્વ કાળે ના-
શ કરે ॥ ૮ ॥

અતિવ્રદુરારાધ્યજોગમુક્તજિતા
ત્મને ॥ તુષ્ટોદદાસિસામ્રાજ્યંરુષ્ટોહ
રસિતત્ક્ષણાત્ ॥ ૯ ॥

મોટા મોઢાવાળા અને કઠણુ ભૂજવાળા
ભોગે રહીત એવા જે તમે તે ઈંદ્રીઓ જીતી
તમારી ખુજ કરનારના ઉપર પ્રસન્ન થાઓ છો
તો ચક્રવર્તિ રાજ્ય આપો છો અને રૂઠો છો તો
ક્ષણવારમાં ચક્રવર્તિ રાજ્યને લેઈલ્યો છો ॥૯॥

વિરંચિશક્રવિષ્ણુનાંમનુષ્યાણાંતુ

કાકથા ॥ તેનત્વંસર્વસત્વેનગ્રહરાજો
મહાબલઃ ॥ ૧૦ ॥

બ્રહ્મા વિષ્ણુ ઈંદ્ર અને મનુષ્ય તેમની
તો શી વાત કહેવી સર્વ પ્રાણીનાઆધાર બુ-
ત માહા બલવાન એ વાત તમે તેતમારા સા-
મર્થ્ય વડે કરીને પ્રકાશમાન છો ॥ ૧૦ ॥

પુત્રાન્દેહિધનંદેહિત્વામસ્મિશરણ
ગતઃ ॥ ઋણદારિદ્ર્યદુઃખેનશત્રૂણાંચ
જયાત્તતઃ ॥ ૧૧ ॥

દેવાના તથા દરિદ્રતાના દુઃખેકહી તેમને
શરણે આંચો છું માટે પુત્ર અને ધન આપો
॥ ૧૧ ॥

અભિર્દ્વાદશાગ્નિઃશ્લોકૈર્યઃસ્તુવીતધ
રાસુતમ્ ॥ મહર્તીશ્રિયમાપ્નોતિહ્ય
પરોધનદોયુવા ॥ ૧૨ ॥

આ બાર શ્લોક વડે કરીને મનુષ્ય મંગળની
સ્તુતિ કરે છે તે ઘણી લક્ષ્મી પામે છે તથા
ક્ષેમ અને આયુષ્યને પામે છે ॥ ૧૨ ॥

॥ इति श्रीस्कंदपुराणेभार्गवप्रोक्त
मिदंमंगलस्तोत्रंसंपूर्णम् ॥ छ ॥

॥ अथबुधस्तोत्रंलिख्यते ॥

॥ बुधायनमः ॥ शशांकसुतदेवेश
बुधादिप्रजवेनमः ॥ यजमानहिता
र्थायबुधमावाहयाम्यमम् ॥ १ ॥

ચંદ્રના પુત્ર અને બુદ્ધિના ઉત્પન્ન કરનાર બુ-
દ્ધિને યજમાનના કલ્યાણને અર્થે આવાહન
કરું છું ॥ ૧ ॥

अहोचंद्रसुतःश्रीमान्मागंधारूय
समुद्रवः ॥ अत्रिगोत्रश्चतुर्बाहुःखड्ग

સ્વેટકધારકઃ ॥ ૨ ॥

હે પ્રતાપી ચંદ્રમાના પુત્ર અત્રિગોત્રમાં
અને માગધ જેનું નામ છે એવા અને ખડગ
અને ખેટકના ધારણ કરનાર ॥ ૨ ॥

ગદાધરઃ સિંહવાહુઃ સુવર્ણાન્નઃ સના
તનઃ ॥ કૃષ્ણપ્રદીપશ્ચાત્રેયોબ્રહ્મવિ
ષ્ણુસુપૂજિતઃ ॥ ૩ ॥

ગદા ધારણ કરનાર સિંહના સરખા હાથવાળા
સોના સરખા કાંતિમાન અધારામાં પ્રકાશ ક-
રનાર અત્રિ દ્રષ્ટિના પૌત્ર (દીકરાનો દીકરા)
અને બ્રહ્મા અને વિષ્ણુ એ રૂંડે પ્રકારે પુજેલા
॥ ૩ ॥

શુચૌદેશેસમાસીનઃ સર્વતઃસિદ્ધિ
માનુબુધઃ ॥ સિદૂરેણપ્રકર્તવ્યંસમંત્રૈ
શ્વમનોહરમ્ ॥ ૪ ॥

પવિત્ર જગ્યામાં મંડળ કાઢીને સર્વ સિ-
દ્ધિઓના આપનાર બુધના મંડળ મંત્રવડે કરી-
ને અને સિંહુરવડે કરીને પુરવું ॥ ૪ ॥

મધ્યેતુકલશંસ્થાપ્યપૂરયેત્તિર્થવારિ
ણા ॥ હેમગર્જતતઃકૃત્વાનવરત્નસમ
ન્વિતઃ ॥ ૫ ॥

તેની મધ્યે કળશ સ્થાપન કરી માંહી પવિત્ર જ-
ળ પુરવું તથા માંહી સોનું અને નવ રત્ન
નાંખવા ॥ ૫ ॥

પૂજયેન્મધુનાદેવંસર્વકાર્યાર્થસિદ્ધ
યે ॥ વસ્ત્રેણાન્નેનસંપત્યાપૂજયેત્પરમે
શ્વરમ્ ॥ ૬ ॥

સર્વ કાર્યની સિધિને અર્થે મધુવડે સ્નાન
કરાવવું તથા વસ્ત્ર અન્ન અને પોતાની નાના
પ્રકારના યથા યોગ્ય ઉપચાર વડે કરીને બુદ્ધ-
ને પુજવા ॥ ૬ ॥

પૂજાંસમાપયેત્કુંજેપંચપંચામૃતૈસ્ત
થા ॥ અભિષિચ્યતતઃશીઘ્રંદીક્ષાક
ર્ણસમુત્પઠેત્ ॥ ૭ ॥

સર્વ પુજા કુંભના ઉપર બુધની કરવી
અને પાંચ પ્રકારે પંચામૃત સ્નાન કરાવી દી-
ક્ષા કર્ણના મંત્ર બોલવા ॥ ૭ ॥

પૂજયેદ્ગંધપુષ્પૈશ્ચધૂપદીપયુતૈઃસદા
॥ એકવિંશતિકોણેષુત્રિકોણંરક્તમંડ
લમ્ ॥ ૮ ॥

પછી ગંધ ધૂપ દીપ યુક્ત પુજા કરવી
પછી રાતામંડળો કરીને કરેલા ત્રિકોણના એ-
કવીશ ખુણાને પુજવા ॥ ૮ ॥

રક્તૈઃસુગંધૈઃપુષ્પૈશ્ચકમલૈશ્ચાપરૈઃ
પ્રભું ॥ મંત્રયુક્તૈઃકૃતૈર્દેવંપુરશ્ચરણસિદ્ધ
યે ॥ ૯ ॥

સુગંધિમાંન રાતાં પુલવડે કરીને તથા ક-
મળવડે કરીને મંત્ર બોલીને બુધને પુજા ક-
રતાં પ્રસન્ન કરવા. ॥ ૯ ॥

ગુરવેવિધિનાશ્રેષ્ઠાંસાલંકારાંપય
સ્વિનીમ્ ॥ અરુણાંવસ્ત્રસહિતાંધેનું
દદ્યાદ્વિશેષતઃ ॥ ૧૦ ॥

પછી પોતાના ગુરૂને આપવા માટે ઘણું દુધ
દેનારી ગાય લાવી તેને રાત્રી બસ આરાઠી
શીંગડીઓ ખરીઓનું ધરેણું પહેરાવી અવ-
સ્ય એક ગાય આપવી ॥ ૧૦ ॥

અથાતઃસંપ્રવક્ષ્યામિરહસ્યંહ્યેતદુ-
ત્તતમ્ ॥ યેનલક્ષ્મીર્ધૃતિઃપુષ્ટિસ્તુષ્ટિઃ
કાંતિઃપ્રજાયતે ॥ ૧૧ ॥

હવે પછી એક વૃત કહું છું કે જે વૃતવડે
લક્ષ્મીની સ્તુષ્ટિ પુષ્ટિ અને કાંતિ મળેછે ॥૧૧॥

વિશાખાસુબુધંગૃહ્યજ્ઞાનેનતુસમર્ચ
યેત્ ॥ બુધંહેમમયંકૃત્વાસ્થાપયેત્કાં
સ્યન્નાજને ॥ ૧૨ ॥

વિશાખા નક્ષત્રને દીવશે બુધવાર આવે
તે દીવસે સોનાની બુધની પ્રતિમા કરી કાં
સાના વાસણમાં મુકી જ્ઞાની પુરૂષે પુજ કરવી
॥ ૧૨ ॥

શુક્લવસ્ત્રયુગચ્છન્નંશુક્લમાલ્યાનુલેપ
નમ્ ॥ ગુહોદનોપહારંચબ્રાહ્મણાયનિ
વેદયેત્ ॥ ૧૩ ॥

અને તેના ઉપર ઘોળુ વસ્ત્ર પાથરેલું અને ઢાં-
કલું ઘોળા પુલની માળા ચઢાવવી પછી ગોળ-
ચોખા અને ઉપસ્કરણ આદ્યેણે આપવાં
॥ ૧૩ ॥

બુધત્વંવિબુધાનન્યાન્બોધવાન્સર્વ

દાનૃણામ્ ॥ તત્વાવબોધંકુરુમેસોમ
પુત્રનમોનમઃ ॥ ૧૪ ॥

હે બુધ તમે મનુષ્યને બુદ્ધિઓ આપવામાં
બુદ્ધિમાન છો એટલા માટે હે સોમના પુત્ર તમે
મને તત્વજ્ઞાન આપો હું તમને નમસ્કાર કરું
॥ ૧૪ ॥

હોમંઘૃતતિલૈઃકુર્યાદ્બુધનામ્નાચમંત્ર
વિત્ ॥ સમિધાષ્ટોત્તરશતમષ્ટાવિંશતિ
રેવવા ॥ ૧૫ ॥

બુદ્ધિમાન પુરૂષે સમિધો તલધીએ યુક્ત બુધ-
નામના મંત્રવડે કરી એકસો આઠ અથવા અ-
ઠાવીસ આહુતીઓ આપવી ૧: ૧૫ ॥

હોતવ્યામધુસર્પિર્જ્યાદધ્રાચૈવઘૃતે
નચ ॥ વિશેષેણસમિદ્ધિશ્ચદુત્વૈવાષ્ટો
તરંશતમ્ ॥ ૧૬ ॥

વળી મધ સરસવ, દહીં, ધી અને સમીધ
વડે કરીને ૧૦૮ આહુતીઓ આપવી ॥ ૧૬ ॥

બુધશાંતિરિયંપ્રોક્તાહોમંકુર્યાત્તથા
ર્ચનમ્ ॥ બુધદોષવિનાશશ્ચશાંતિઃ
સર્વત્રકારણમ્ ॥ ૧૭ ॥

આ પ્રકારે બુધની શાંતિને માટે હોમ અ-
ને પુજા બતાવી ॥ ૧૭ ॥

બુધસ્તુષ્ટિપ્રકર્તાચતથાશાંતિકપૌ
ષ્ટિકે ॥ બુધઃસૌખ્યકરશ્ચૈવઆયુરાં
રોગ્યસંપદઃ ॥ ૧૮ ॥

બુધ શાંતી તુષ્ટિ યુષ્ટિ સુખકુશળતા અને
લક્ષ્મીનો આપનાર છે ॥ ૧૮ ॥

જાયંતેસ્તોત્રપાઠેનસર્વસૌખ્યફલં
નૃણામ્ ॥ ચંદ્રસ્યતનયંશાંતંમહાયો

गेनसंयुतम् ॥ १९ ॥

મહા શાંતીમાન ચંદ્રના પુત્રની મોટા યો-
ગથી જે પુજા કરે છે તથા સ્તુતી કરે છે તેને
સર્વ પ્રજા અને સુખ મળે છે ॥ ૧૯ ॥

सिद्धिदःसर्वदातस्ययःकुर्यात्पूजनं
नर ॥ तस्यशांतिकरोनित्यंजायतेस
र्वदाबुधः ॥ २० ॥

સિદ્ધિના આપનાર બુધની પુજા જે મનુ-
ષ્ય કરે છે તેને નિરંતર શાંતિ કરનાર બુધ
છે. ॥ ૨૦ ॥

नित्यंशांतिकरश्चैवबुधोबुद्धिसम
न्वितः ॥ प्रज्ञासौख्यकरश्चैवनितरा
मृद्धिदायकः ॥ २१ ॥

વળી બુધિની ૫૧ વૃદ્ધિ કરે છે અને સુ-
ખની વૃદ્ધિ કરે છે એવા એ બુધ બુધિએ યુક્ત
છે ॥ ૨૧ ॥

તનોવુધેવિશેષેણપૂજાકાર્યાપ્રયત્ન
તઃ ॥ દ્વાદશોપંચમેચૈવનવમેચવિશે
ષતઃ ॥ ૨૨ ॥

બારમે પાંચમે અને નવમે બુધ હોય
ત્યારે વિશેષે કરી બુધની પુજા કરવી ॥ ૨૨ ॥

તૃતીયશ્ચમુનિસ્થશ્ચહાનિકર્તાબુધઃ
સ્મૃતઃ ॥ તદાપાઠઃપ્રકર્ત્તવ્યઃશાંત્ય
ર્થૈચજનસ્યચં ॥ ૨૩ ॥

ત્રીજો અને સાતમે બુધ હોય કરનાર છે
માટે તે સમયે મનુષ્યે પોતાના શ્રેય માટે પાઠ
કરવા ॥ ૨૩ ॥

બુધવારેવિશેષેણમુદ્ધાન્નેનચસંયુતમ્
॥ નીલરંભંપ્રદાતવ્યંદક્ષિણારહિતંદ્વિ
જે ॥ ૨૪ ॥

બુધવારને દીવશે વિશેષે મગનું અન્નવા-
ળું અને દક્ષણા વગર લીલા રતનનું આહ્વાનને
દાન આપવું ॥ ૨૪ ॥

નીલવસ્ત્રયુગચ્છન્નવંશપાત્રવિશેષ
તઃ ॥ સર્વાન્કામાનવાપ્નોતિનાત્રકા
ર્યાવિચારણા ॥ ૨૫ ॥

તે રતનને લીલુ લુગડુ નીચેઉપર ઢાંકીને
આપવું ને વાંસનું વાસણ આપવું તો તે
મનુષ્યના સર્વે મનોરથ સિદ્ધ થાય છે એમાં
સંદેહ નહીં ॥ ૨૫ ॥

॥ इतिश्रीभविष्योत्तरपुराणेबुधपू
जाविधिः ॥

પ્રિયંગુકલિકાશ્યામંરૂપેણાપ્રતિમં
બુધમ્ ॥ સૌમ્યંસૌમ્યગુણોપેતંતંબુધંપ્ર
ણમામ્યહમ્ ॥ ૨૬ ॥

ચારોળીની કળીના સરખુ જેનું કાળુ વ-
ર્ણ છે અને પ્રતીમા વગરના ડાહ્યા અને સર્વ
ગુણે યુક્ત બુધને નમસ્કાર કરું છું ॥ ૨૬ ॥

ઉત્પાતરૂપીજગતાંચંદ્રપુત્રોમહાદ્યુ-
તિઃ ॥ સૂર્યપ્રિયકરોવિદ્વાન્પીઠાંહરતુ
મેબુધ ॥ ૨૭ ॥

જગતના ઉત્પાતરૂપ ચંદ્રના પુત્ર મહા તે-
જસ્વી સૂર્યને પ્રસન્ન કરનાર મારી પીઠા હરે
॥ ૨૭ ॥

શીરીષપુષ્પસંકાશઃકપિશીલોથ
વાપુનઃ ॥ સોમપુત્રોબુધશ્ચૈવસંદાશાં
તિપ્રયચ્છતુ ॥ ૨૮ ॥

સરસવતી પુત્ર સરખી કાંતિમાન, કૌપ-
સીલ, સોમના પુત્ર, બુધસદા શાંતિ કરે ॥ ૨૮ ॥

શ્યામઃશિરાલશ્ચકલાવિધિજ્ઞઃકૌ

તૂહલીકોમલવાગ્વિલાસી ॥ રજોધિ
કોમધ્યમરૂપદૃક્સ્યાદાતામ્નેત્રોદ્ધિ
જરાજપુત્રઃ ॥ ૨૯ ॥

જેના માથાના વાળ કાળા છે એવા અને
યુક્તિના પ્રકારને જાણનાર નમ્ર વાણી બોલ-
વાના વિલાસવાળા અને વિશેષ બોલે ગુણ-
વાળી અને લગાર જેનાં રાતાં નેત્ર છે એવા
ચંદ્રના પુત્ર બુધ છે ॥ ૨૯-॥

બુધંબુદ્ધિપ્રદાતારંસૂર્યરશ્મિસમન્વિ
તમ્ ॥ યજમાનહિતાર્થયબુધમાવાહ
યામ્યહમ્ ॥ ૩૦ ॥

બુધિ આપનાર સૂર્યના કીરણને અનુસ-
રતા બુધને યજમાનના હિતને અર્થે આવાહન
આપુછું ॥ ૩૦ ॥

અહોચંદ્રસુતઃશ્રીમાન્માગધારવ્ય

સમુદ્રવઃ ॥ અત્રિગોત્રશ્ચતુર્બાહુઃસ્વઙ
સ્વેટકધારકઃ ॥ ૩૧ ॥

હે ચંદ્રના પુત્ર અને પ્રતાપી માગધદે-
શમાં ઉત્પન્ન થયેલા અને અત્રિગોત્રમાં જન્મ-
વાળા અને ખડગ ખેટ અને ગદા ધારણ કર-
નાર ચાર હાથવાળા ॥ ૩૧ ॥

ગદાધરોહિસિંહસ્થઃસ્વર્ણનાભઃશ
માન્વિતઃ ॥ કૃષ્ણવૃક્ષસ્યપુત્રેષુદ્વંદ્રવિ
ષ્ણુપ્રપૂજિતઃ ॥ ૩૨ ॥

ગદા ધારણ કરનાર સિંહના ઉપર બેઠે-
લા સોના નાભિવાળા સમેયુક્ત અને કૃષ્ણ
વૃક્ષના પુત્રોમાં ઈંદ્ર અને વિષ્ણુએ પુજેલા
॥ ૩૨ ॥

જેયોબુધઃપંડિતશ્ચરૌહિણેયશ્ચસોમ
જઃ ॥ કુમારોરાજપુત્રશ્ચશૈશવઃશશિ

નંદનઃ ॥ ૩૩ ॥

બુધ રોહીણીના પુત્ર વિદ્વાન ચંદ્રના પુત્ર
પાંચ વરસની અવસ્થાવાળા કુમાર રાજ્ય
શિશુ અને ચંદ્રના સરખા મુખવાળા ॥ ૩૩ ॥

ગુરુપુત્રશ્ચતારેયોવિબુધોબોધનસ્તથા ॥
સૌમ્યઃસર્વગુણોપેતારત્નદાનફલપ્રદઃ

॥ ૩૪ ॥

ગુરુને તથા પુત્રને તારનાર, પંડિત જ્ઞાન
આપનાર સર્વ ગુણે યુક્ત રત્ન દાનનું ૫૭ આ-
પનાર ॥ ૩૪ ॥

एतानिबुधनामानिप्रातःकालेपठेन्न
रः ॥ बुद्धिर्विवृद्धितांयातिबुधपीडान
जायते ॥ ३५ ॥

આ બુધનાં નામને સવારના પોહોરમાં
જે ભણે છે તેની બુધિ વધે છે અને પીડા ઉ-

તપન થતી નથી ॥ ૩૫ ॥

॥ ઇતિબુધસ્તોત્રંસંપૂર્ણમ્ ॥

॥ અથગુરુસ્તોત્રંલિચ્યતે ॥

શક્રાદિદેવૈઃપરિપૂજિતોસિત્વંજીવ
ભૂતોજગતોહિતાય ॥ દદાતિયોનિ
ર્મલશાસ્ત્રબુદ્ધિંસવાક્પતિર્મેવિદધાતુ
લક્ષ્મીમ્ ॥ ૧ ॥

જેની ઇંદ્રાદિદેવતાઓએ જગતના કલ્યા-
ણને અર્થે પુજા કરેલી છે એવા તમે જગતના
જીવનરૂપ છો. નિર્મળ બુદ્ધિના આપનાર અને
વાણીના પતિ હોવા જે તમે તેમને લક્ષ્મી આ-
પો ॥ ૧ ॥

સકલસુરવિનેતાંબ્રહ્મતુલ્યપ્રભાવ
સ્ત્રિદશપતિકિરીટૈર્ધુષ્ટપાદારવિંદઃ ॥
વિમલમતિવિકાસીસર્વમાંગલ્યहेतु

ર્દદતુમમવિન્નૂતિવાક્પતિઃસુપ્રજાવઃ
॥ ૨ ॥

સઘળા દેવતાઓએ પુજેલા અને બ્રહ્માના
સરખા મહીમાવાળા અને સર્વગના અધિપતિ
દેવતાઓએ જેમનાં ચરણારવિંદ સેવેલાં છે-
એવા અને નિર્મળ બુદ્ધિના પ્રકાશ કરનાર સ-
ર્વ માંગળીકના હેતુ ભુત તથા વાણીના અધિ-
પતિ તથા રૂડામહિમાવાળા મને નાના પ્રકાર-
નો ઉપભોગ આપો ॥ ૨ ॥

દ્વિતીયઃપંચમઃસપ્તઽવમેકાદશોગુ
રુઃ ॥ અન્નાવિવિધજોગાંશ્ચરત્નાનિ
કુરુતેંજસા ॥ ૩ ॥

ખીજે પાંચમો સાતમો અગીઆરમો ગુરૂ
નાના પ્રકારનાં રત્નથી નાના પ્રકારના ઉપભોગ
તથા અન્તને આપે છે ॥ ૩ ॥

દ્વાદશદશમચતુર્થેજન્મનિષ્ઠાષ્ટમે

તૃતીયેચ ॥ વ્યાધિર્વિદેશગમનંમિત્ર
વિરોધંસુરગુરુઃકુરુતે ॥ ૪ ॥

બારમો દશમો ચોથો પેહેલો છઠો આઠમો
ત્રીજો ગુરુ હોયતો રોગને કરે તથા પરદેશમોક-
લે તથા મીત્રની સાથે વિરોધ કરાવે ॥ ૪ ॥

દેવાનાંચઋષીનાંચગુહ્માંચનસન્નિ
ભમ્ ॥ બુદ્ધિભૂતંત્રિલોકેશંતંનમામિ
બૃહસ્પતિમ્ ॥ ૫ ॥

દેવતાઓ અને ઋષિઓના ગુરુ અને સોના-
ના સરખા તેજસ્વી અને ત્રણ લોકના ઈશ અને
બુદ્ધિ રૂપ બ્રહ્મસ્પતિ ને નમસ્કાર કરું છું ॥ ૫ ॥

બૃહસ્પતિમહંનોમિગુહ્મદેવેંદ્રપૂજિત
મ્ ॥ સર્વશાસ્ત્રપ્રવક્તારંસર્વકામફલ
પ્રદમ્ ॥ ૬ ॥

મોટા દેવતાઓએ પુજેલા અને સર્વશાસ્ત્રના

કહેનાર સર્વ કામનાઓને પુરી કરનાર ગુરૂને
હું નમસ્કાર કરું છું ॥ ૬ ॥

સર્વસંશયછેત્તારંવેત્તારંસર્વકર્મણા
મ્ ॥ પરબ્રહ્મમયંનિત્યંપરમાનંદરૂપિ
ણમ્ ॥ ૭ ॥

સર્વ શંસયને ટાળનાર તથા સર્વ કર્મના
જાણનાર પરબ્રહ્મ મયરૂપવાળાં અને નિત્ય આં-
નંદરૂપીને નમસ્કાર કરું છું ॥ ૭ ॥

સર્વસિદ્ધિપ્રદંદેવંશરણ્યંભક્તવત્સલ
મ્ ॥ વરેણ્યંવરદંશાંતંત્રિદશાર્તિહરં
પરમ્ ॥ ૮ ॥

સર્વ સિદ્ધિને આપનાર શરણે રાખનાર
ભક્તનું હિત ઈચ્છનાર વરદાન આપનાર શાંત
સ્વભાવવાળા દેવતાઓની પીડાને નાશ કર-
નાર ॥ ૮ ॥

લંબકૂર્ચસુવર્ણાન્નસ્વર્ણયજ્ઞોપવીતિ
નમ્ ॥ પીતવસ્ત્રપરોધાનંસિદૂરતિલ
કાન્વિતમ્ ॥ ૯ ॥

લાંબાં કુર્ચ જેવા અને સોના સરખા કાં-
તિવાળા અને સોનાની જનોઢને ધારણ કરના-
ર પીળાં વસ્ત્ર પહેરનાર તથા સીંદુરનું તિલક
કરનારને ॥ ૯ ॥

ચંદનાગુલ્કપૂરૈઃસુગંધૈઃશતપત્રકૈઃ
॥સંપૂજ્યધ્યાયતેયૈસ્તુજત્તયાસુદૃઢયા
નરૈઃ ॥ ૧૦ ॥

અંદન અગ્ર ૩ કપુર સુગંધીવાળાં કમળવડે ક-
રી રૂંડે પ્રકારે પુજ કરી મનુષ્યોએ ધ્યાન ક-
રવું ॥ ૧૦ ॥

ધનંધાન્યંજયઃસૌખ્યંસૌભાગ્યંનૃપ
માન્યતા ॥ જવંતિસર્વદાતેષાંત્વત્પ્ર

સાદાત્સુરેશ્વર ॥ ૧૧ ॥

હે સુરેશ્વર તો તે મનુષ્યને તમારી કૃપા-
થી ધન ધાન્ય સુખ સૌ ભાગ્ય, જ્ય અને રાજ
નું જ્ઞાન મળે છે ॥ ૧૧ ॥

**રોગાગ્નિસર્પચૌરાદ્યાસ્તેષાં ન પ્રજવં
તિહિ ॥ સુસ્થાનસ્થો ધિદેવેશોધ્યાને
સર્વાર્થસાધકઃ ॥ ૧૨ ॥**

સર્વ દેવના અધિષ્ઠાતા ગુરુ સારા સ્થાનમાં ર-
હેલા હોયતો રોગ અગ્નિ અને સર્પનો ભય
તેમને પરાભવ ન કરતાં સર્વ અર્થ પ્રાપ્ત થાય
છે ॥ ૧૨ ॥

**પ્રભુઃ પાંડિતરાજેન્દ્ર એતત્કૃત્વાતુચેત
સિ ॥ મનુષ્યાણાં હિ તાર્થાય ગુરુનામા
નિસોવદત્ ॥ ૧૩ ॥**

સામર્થ્યવાળા તથા વિદ્વન અને રાજેન્દ્ર આ

વારતા ચિતમાં ધારણ કરી મનુષ્યના હિતને
અર્થે ગુરૂના નામને કહે છે ॥ ૧૩ ॥

વિષમસ્થસ્તથાતૃણાંસર્વકષ્ટપ્રત્નજ
નઃ ॥ પ્રત્યહંપઠતેયૌવૈતસ્યકામફલ
પ્રદઃ ॥ ૧૪ ॥

જો ગુરૂ વિસ્મ સ્થાનમાં હોય ને નિત્ય
પાઠ કરેતો સર્વ દુઃખને નાશ કરી નાના પ્ર-
કારનાં કામ પરીપુર્ણ કરે છે ॥ ૧૪ ॥

નમઃસુરેંદ્રવંદ્યાયદેવાચાર્યાયતેન
મઃ ॥ નમસ્તેઽનંતસામર્થ્યવેદસિદ્ધાં
તપારગ ॥ ૧૫ ॥

દેવતાઓએ જેને નમસ્કાર કર્યો છે, વેદ
અને વેદાંતના પારને પામનાર અગાધ પરા-
ક્રમી અને દેવના આચાર્યને નમસ્કાર કરું છું
॥ ૧૫ ॥

સદાનંદનમસ્તેસ્તુનમઃ પીડાકરાય
 ચ ॥ નમોવાચસ્પતેતુઙ્ગ્યનમસ્તેપી
 તવાસસે ॥ ૧૬ ॥

સદા આનંદ આપનાર, વાણીના પતિ પી-
 ડા કરનાર અને પીળાં વસ્ત્ર ધાણુ કરનારને
 નમસ્કાર કરું છું ॥ ૧૬ ॥

નમોદ્વિતીયરૂપાયલંબકૂર્ચાયતેન
 મઃ ॥ નમઃ પ્રહૃષ્ટનેત્રાય વિપ્રાણાં પતયે
 નમઃ ॥ ૧૭ ॥

બીજા સ્વરૂપને વિશાળ કપાળ વાળાને
 પ્રધુલિત નેત્રવાળાને તથા આહ્લણોના પતિને
 નમસ્કાર કરું છું ॥ ૧૭ ॥

નમોભાર્ગવશિષ્યાય વિપન્નહિતકા
 રક ॥ નમસ્તે સુરસૈન્યાય વિપન્નત્રાણ
 હેતવે ॥ ૧૮ ॥

વિપત્તિમાં પડેલાને હિતકારી માર્ગ શીર્ષનેન
મસ્કાર કરું છું શરણે આવેલાનું રક્ષણ કરનાર
દેવતાઓના સેનાપતિ ને નમસ્કાર કરું છું
॥ ૧૮ ॥

બ્રહ્મસ્પતિ: સુરાચાર્યોદયાવાનશુભ
લક્ષણ: ॥ લોકત્રયગુરુ: શ્રીમાન્સર્વ
જ્ઞ: સર્વતોવિભુ: ॥ ૧૯ ॥

બ્રહ્મસ્પતિ, દેવના આચાર્ય, દયાવાળા શુ-
ભ આચરણવાળા ત્રણ લોકના ગુરુ સર્વ જ્ઞા-
નાર સર્વ વ્યાપી, સમર્થ છે ॥ ૧૯ ॥

સર્વેશ: સર્વદાતુષ્ઠ: સર્વગ: સર્વપૂજિ-
ત: ॥ અક્રોધનો મુનિ શ્રેષ્ઠો નીતિકર્તા
જગત્પિતા ॥ ૨૦ ॥

સર્વ ઈશ્વર, સદા કાળ સંતુષ્ટ રહેનાર સર્વ
ઠેકાણે ગએલા અને સર્વે પુજેલા છે ॥ ૨૦ ॥

નિઓમાં મુખ્ય નીતિએ ચાલનાર જાતને પા-
ળનાર પિતા છે ॥ ૨૦ ॥

વિશ્વાત્માવિશ્વકર્તાચવિશ્વયોનિર
યોનિજઃ ॥ મૂર્મુવોધનદાતાચમર્તા
જીવોમહાબલઃ ॥ ૨૧ ॥

વિશ્વના આત્મા વિશ્વના કરતા વિશ્વના
ઉત્તત્તિ સ્થાનરૂપ અને ઉત્પત્તિ સ્થાન વગરના
ભુલોકને તથા ભુવલોકને ધન આપનાર તથા
જીવોના સ્વામી અને મહાબલવાન ॥ ૨૧ ॥

પંચવિંશતિનામાનિપુણ્યાનિશુભદા
નિચ ॥ પ્રાતરુત્થાયયોનિત્યંપઠેદ્વા
સુસમાહિતઃ ॥ ૨૨ ॥

આ પ્રકારના પવિત્ર અને શુભ આપનાર
પચિસ નામને જે મનુષ્ય સવારના પહોરમાં
ઉઠીને રૂઠે પ્રકારે ભણે છે ॥ ૨૨ ॥

विपरीतोपि जगवान्सुप्रीतः स्यात्
बृहस्पतिः ॥ नन्दगोपालपुत्रेण वि-
ष्णुना कीर्तितानि च ॥ २३ ॥

नन्दगोपाल पुत्र श्रीकृष्ण विष्णुश्च कहेलां
ब्रह्मस्पतिनां नामने जे मनुष्य जाणें तेने
ब्रह्मस्पति विसम स्थानमां होय तोपण पीडा
करतो नथी ॥ २३ ॥

बृहस्पतिः काश्यपेयो दयावान् शुभ-
लक्षणः ॥ अभीष्टफलदः श्रीमान् शु-
भग्रहनमोस्तुते ॥ २४ ॥

ब्रह्मस्पति काश्यपना पुत्र दयावाणा तथा
शुभ आचरणवाणा भनकाभना पणु करता
प्रतापी शुभ ग्रहने नमस्कार करे छुं ॥ २४ ॥

बृहस्पतिः सुराचार्यो देवश्च सुरपूजि-
तः ॥ आचार्यो दानवारिश्च सुरमन्त्री
पुरोहितः ॥ २५ ॥

દેવતાઓના આચાર્ય દેવતાઓએ પુજે-
લા દેવ આચાર્ય દાનવના શત્રુ દેવતાઓને સ-
લાહ આપનાર અને દેવતાઓના ગોર ॥૨૫॥

કાલઙ્ગઃકાલહ્રદેદોચિતગશ્ચપ્રજા
પતિઃ ॥ વિષ્ણુઃકૃષ્ણસ્તથાસૂક્ષ્મોપ્ર
તિદેવોજ્જ્વલદ્ગ્રહઃ ॥ ૨૬ ॥

કાલના જ્ઞાનવાળા કાલને હરણ કરનાર
વેદસ્વરૂપ, ચિત્તમાં ગતિ કરનાર પ્રજાપતિ વિ-
ષ્ણુ કૃષ્ણ સુક્ષ્મ પ્રતિદેવ તથા પ્રકાશમાન ગ્રહ
॥ ૨૬ ॥

ઉદયાસ્તૈચમધ્યાન્હેપઠેન્નિત્યંસમા
હિતઃ ॥ પંચવિંશતિનામાનિયઃપઠે
ત્ફલદાનિતુ ॥ ૨૭ ॥

સવારમાં બપોરે અને સાંજે એ ત્રણે કા-
ળમાં રૂઠે પ્રકારે જે મનુષ્ય સર્વ ગુરૂનામને ભ
ણે છે ॥ ૨૭ ॥

નવાધકાગ્રહાસ્તસ્યસ્વયંદેવોપિર
ક્ષિતા ॥ કરોતિવિપુલાંશાંતિંસર્વપા
પપ્રમોચિનીમ્ ॥ ૨૮ ॥

તો તેને ગ્રહ બાધ કરતા નથી અને પોતે
દેવનો રક્ષણ કરેલો અને સર્વ પાપને નાશ કર-
નારી શાંતિ યુક્ત રહે છે ॥ ૨૮ ॥

પ્રત્નુઃપંડિતરાજેન્દ્રસ્તત્વજ્ઞશ્ચસદા
હિતઃ ॥ મનુષ્યાણાંહિતાર્થાયગુરુ
સ્તોત્રંચકારસઃ ॥ ૨૯ ॥

સામર્થ્યવાન વિદ્વાન તત્ત્વ જ્ઞાણનાર ગુરુ મ-
નુષ્યના હિતને અર્થે પોતાના સ્તોત્રને કરતા
હતા ॥ ૨૯ ॥

નમઃસુરેન્દ્રવંદ્યાયદેવાચાર્યાયતેન
મઃ ॥ પૂજ્યાયસર્વદેવાનાંત્રિદશાધિ
પતેનમઃ ॥ ૩૦ ॥

દેવતાઓએ નમસ્કાર કરેલા દેવના આચાર્ય
સર્વ દેવતાઓએ પુજેલા સ્વર્ગના અધિપતિને
નમસ્કાર કરું છું ॥ ૩૦ ॥

જીવોબૃહસ્પતિઃસૂરિરાચાર્યોગુરુરં
ગિરાઃ ॥ વાચસ્પતિર્દેવમંત્રીશુજંકુ
ર્યાત્સદામમ ॥ ૩૧ ॥

જીવ, બ્રહ્મસ્પતિ, સૂરી, આચાર્ય ગુરુ અં
ગીરા વાણીનાપતિ, દેવના પ્રદાન, મારું સદા
સારું કરે ॥ ૩૧ ॥

યસ્યત્વંકુપિતોદેવગ્રહરાજમહાબ
લ ॥ રાજ્યંસમૃદ્ધંસૌખ્યંચતસ્યનશ્ય
તિતત્ક્ષણાત્ ॥ ૩૨ ॥

હું બ્રહ્મા રાજા તમે જેના ઉપરકોપાયમા-
નથી ઓછો તેનું રાજ્ય, લક્ષ્મી અને સુખક્ષ-
ણ વારમાં લેઈ લ્યો છો ॥ ૩૨ ॥

યઃપઠેત્પ્રયતઃસ્તોત્રંતસ્મૈત્વંદાતુમિ
 ચ્છસિ ॥ પશ્યતાંદેવદૈત્યાનાંવિરુદ્ધ
 સ્થશુભંફલમ્ ॥ ૩૩ ॥

માટે જે આતમારા સ્તોત્રનો પાઠ કરવાથી તેના
 વિરુદ્ધ સ્થિતિ માંહે તો પણ દેવ અને દૈત્યોના
 દેખતાં શુભ ફળ આપવા ને યોગ્ય તમે છો
 ॥ ૩૩ ॥

સશૈલસાગરાયાંતુષ્ઠિવ્યાંપરમે
 શ્વરઃ ॥ દેવાસુરમનુષ્યાણાંવિરુદ્ધોસિ
 ક્ષયંકરઃ ॥ ૩૪ ॥

પર્વત, સમુદ્ર, દેવ, દૈત્ય, પૃથ્વી તેને વિ-
 શ રહેનાર મનુષ્યોને પણ જે તમે વિરુદ્ધ
 સ્થિતિ માંહે તો નાશ કરો છો ॥ ૩૪ ॥

ત્વયિંક્રુદ્ધેબલિર્વીરોરાજાવેનોનિપા
 તિતઃ ॥ હતોઝીષ્મસ્ત્વયિક્રુદ્ધેરાજા

દુર્યોધનોહતઃ ॥ ૩૫ ॥

તમે જ્યારે કોપ્યા ત્યાં બળવાન વે'ન રા-
જ પણ રાજ્યાસનથી મુકયો તથા ભીષ્મ પિ-
તામહ અને દુર્યોધન મરાયા ॥ ૩૫ ॥

સુરાસુરૈઃસુરેંદ્રેણપૂજિતોસિસદાન
રૈઃ ॥ કમલેઃશતપત્રૈશ્ચપાદપદ્મંપ્રય
ત્નતઃ ॥ ૩૬ ॥

એટલા માટે દેવ તથા દૈત્યો એ અને મ-
નુષ્યો એ સુગંધી માન કમળવડે કરી યત્ન
થી તમારાં ચરણાર વિંદ પુજ્યાં છે ॥ ૩૬ ॥

તેષાંનાનાવિધંસૌખ્યંયેષાંતુષ્ટોસિ
તત્તક્ષણાત્ ॥ જગન્નરાચરંપૂજાંવિદ
ધાતિસદૈવતુ ॥ ૩૭ ॥

તો તેમને નાના પ્રકારનાં સુખ'ક્ષણ વા-
રમાં પ્રસન્ન થઈ આપો છો તેથી સચરાચર જ-
ગત તમારી પુજને ગ્રહણ કરે છે ॥ ૩૭ ॥

યદ્દંશ્રુણુયાન્નિત્યંપઠેદ્વાપિસમાહિ
તઃ ॥ બૃહસ્પતિકૃતાપીઢાતસ્યનસ્યા
ત્કદાચન ॥ ૩૮ ॥

જે મનુષ્ય રૂઠે પ્રકારે આ પાઠ ભણે છે તથા
સાંભળે છે તે બ્રહ્મસ્પતિની પીડા કદી થતી
નથી ॥ ૩૮ ॥

યઃપુનઃશ્રદ્ધાયાજત્તયાશુચિઃસંશ્ર્વ
ગુરોર્દિને ॥ મંડલેષ્ટદલેપૂજાંતન્મધ્યે
પ્રતિમાંગુરોઃ ॥ ૩૯ ॥

ને પવિત્ર થઈ ગુરુવારને દીવસે અષ્ટદળના મં
ડળમાં ગુરુની પ્રતિમા સ્થાપન કરવી ॥ ૩૯ ॥

કારયિત્વાતુસંસ્થાપ્યશુભૈઃપંચામૃ
તૈર્મુદ્ધુઃ ॥ પીતયજ્ઞોપવીતંચપીતવસ્ત્રે
પ્રયત્નતઃ ॥ ૪૦ ॥

પંચામૃત વડે સ્નાન કરાવી પીળું વસ્ત્ર
ઉપવીત ચઢાવવું ॥ ૪૦ ॥

કુંકુમાદ્યૈઃસમાલિચ્યપીતપુષ્પૈઃપ્ર
પૂજયેત્ ॥ સમર્પ્યધૂપંસુશુભંદીપંદ
દ્યાદ્વિધાનતઃ ॥ ૪૧ ॥

કંકુવડે કરી તથા પીળા ચંદનવડે કરીને
પુજ કરી પીળાં પુષ્પ ચઢાવવાં સુગંધીમાન
ધુપ તથા દીપ વિધી વડે કરી આપવાં ॥ ૪૧ ॥

નાનાપક્વાન્નનૈવેદ્યંકલ્પયિત્વાવિચ
ક્ષણઃ ॥ આરાતિકંવિધાનેનકારયિ
ત્વાનમેત્સુધીઃ ॥ ૪૨ ॥

ત્યાર પછી નાના પ્રકારનાં પકવાનોનું નૈવેદ્ય ધ-
રાવવું પછી ડાહ્યા પુરૂષે વિધીવડે આરતી ઉ-
તારી નમસ્કાર કરવા ॥ ૪૨ ॥

ત્રિધાપ્રદક્ષિણીકૃત્યદદ્યાદર્ઘ્યંશુ

નૈઃફલૈઃ ॥ કૃતાંજલિપુટોભૂત્વાસ્તો
ત્રમેતદુદીરયેત્ ॥ ૪૩ ॥

ત્રણ પ્રદક્ષિણાઓ કરી સારા પ્રળનો અ-
ધ્યે આપવો પછી બે હાથ બેડી ઉપરના સ્તોત્ર
નો પાઠ કરવો ॥ ૪૩ ॥

નવેચ્છતસ્યસુખદોમાનદોધનદોગુ
રુઃ ॥ જન્માંતરગતાપીઢાતસ્યનશ્ય
તિતત્ક્ષણાત્ ॥ ૪૪ ॥

આથી ગુરૂ તેને સુખધન અને માન આ-
પે છે અને જન્માંતર સુધી ભોગવવાની પીડા
ક્ષણવારમાં નાશ થાય છે ॥ ૪૪ ॥

દ્વિતિયઃપંચમસ્થોપિસપ્તમૈકાદશ
સ્થિતઃ. ॥ સર્વેષાંપ્રાણિનામીશઃસૌ
સ્વ્યદોદશમોનવેત્ ॥ ૪૫ ॥

બીજો પાંચમો સાતમો અગીઆરમો અને

દશમો ગુરુ પ્રાણીને સુખકારી છે ॥ ૪૫ ॥

નવમસ્થાનગેચૈવમધ્યસ્થાનગતેગુ
રૌ ॥ ગુરોઃસ્થાનેષ્વશેષેષુવિરુદ્ધસ્થઃ
શુભફલમ્ ॥ ૪૬ ॥

નવમો છઠો અને બીજા વિરુદ્ધ સ્થાનમાં
ગચ્છેલો હોય તોપણ પાડ કરવાથી શુભ ફળને
આપે છે ॥ ૪૬ ॥

પ્રભુઃપાંડિતરાજેનગ્રહરાજપ્રિયંકર
મ્ ॥ કૃતંસ્તોત્રંપવિત્રંચલોકાનાંહિત
કારમ્ ॥ ૪૭ ॥

સામર્થ્યવાળા પાંડીત રાજે ગ્રહના રાજને
પ્રસન્ન કરનાર તથા લોકને હિત કરનાર તથા
પવિત્ર તોત્ર કર્યું છે ॥ ૪૭ ॥

લિખિતંકારયેદ્યસ્તુપુસ્તકંચાપિપૂ
જયેત્ ॥ યદ્દંપઠતેનિત્યંતસ્યતુષ્ટોઽ

હસ્પતિઃ ॥ ૪૮ ॥

માટે આ પુસ્તકને લખાવીને પોતાના ધ-
રમાં પુજનાર તથા પાઠ કરનારના ઉપર બ્રહ્-
સ્પતિ સદા પ્રસન્ન રહે છે ॥ ૪૮ ॥

॥ ઇતિશ્રીપ્રભુપંડિતવિરચિતાયાંશ્રી
ગુરુપૂજાયાંપૂજાવિધાનંસમાપ્તમ્ ॥

॥ અથપૂજાપ્રકારઃ ॥

॥ સુમુખશ્ચૈકદં ॥ મમાભિલષિ
તમનોરથસિદ્ધ્યર્થેબ્રહ્મસ્પતિપૂજનમહં
કરિષ્યે ॥ તથાચન્યાસપૂર્વકંષોડશો
પચારઃપૂજનમ્ ॥

સન્મુખ એકદંત એ ભણી ગયા પછી મા-
રા સધળા મનોરથની સિધિને અર્થે બ્રહ્મસ્પતિ
નું પુજન હું કરીશ અને તે પ્રકારે પ્રથમ ન્યા-
સ કરી શોદ્ધિ ઉપચારવાળું પુજનકરીશ

॥ અથનામપૂજા ॥

બૃહસ્પતયેનમઃ ॥ આવાહનં ॥ અ
 હોવાચસ્પતેપ્રીતઃસંજાતઃસિંધુમંડલે
 ॥ એહ્યાંગિરસગોત્રોત્થહયારૂઢચતુ
 ભુજ ॥ ૧ ॥

બ્રહ્મસ્પતીને નમસ્કાર કરું છું એ મંત્રે આ
 વાહન કરવું ॥ હેવાણીના પતિ સમુદ્ર મંડળમાં
 ઉત્પન્ન થયેલા અંગીરસ ગોત્રમાં જન્મેલા ઘોડા
 ઉપર બેઠેલા ચાર હાથવાળા ॥ ૧ ॥

દંડાક્ષસૂત્રવરદઃકમંડલુધરઃપ્રજ્ઞુઃ॥
 ગુરુમંત્રેણસંપૂજ્યોવિધિવચ્ચોતરેદલે॥
 ॥ ૨ ॥

દંડમાળા, કટિસુત્ર તથા ઉપવીતને ધારણ
 કરનાર તથા કમંડળ આલનાર તથા વરદાન
 આપનારને વિધિવડે કરીને ઉત્તર દળમાં પુ-
 જવા ॥ ૨ ॥

बृहस्पतयेनमः॥सुराचार्यायनमः॥
 दयाव्रतेनमः॥ शुभलक्षणायनमः॥
 लोकत्रयगुरवे० ॥ श्रीमते० ॥ सर्व
 ज्ञाय० ॥ सर्वविभूतिपतयेनमः॥ स
 र्वेशायनमः॥ सर्वदातुष्टायनमः॥
 सर्वगायनमः॥ सर्वपूजितायनमः॥
 अक्रोधनाय० ॥ मुनिश्रेष्ठायनमः॥
 नीतिकर्त्रे० ॥ जगत्पित्रे० ॥ विश्वा
 त्मनेनमः॥ विश्वकर्त्रे० ॥ विश्वयो
 नये० ॥ अयोनिजाय० ॥ भूर्भुवाय
 नमः॥ धनप्रदायनमः॥ भर्त्रे०
 ॥ जीवायनमः॥ इतिचंदनंअक्षाताः
 पुष्पंधूपंदीपनैवेद्यंतांबूलंफलंदक्षिणां

ફલાઘ્યં આરાતિકં પ્રદક્ષિણા નમસ્કારઃ સ્તુતિપાઠઃ બ્રાહ્મણપૂજાદિત્યાદિ ॥

બ્રહ્મસ્પનિને નમસ્કાર કરું છું દેવતાઓના
આચાર્યને નમ ૦ દયાવાળાને નમ ૦ શુભલ-
ક્ષણ વાળાને નમ ૯ ત્રણ લોકના ગુરૂને નમ ૦
લક્ષ્મી વાળાને નમ ૦ સર્વ જાણનારને ૦ સ-
ર્વ વિભુતિના પતિને ૦ સર્વના ઇશ્વરને ૦ સ-
દા પ્રસન્ન રહેનારને ૦ સર્વ સ્થાનમાં રહેનાર
૦ સર્વે પુજેલાને ૦ ક્રોધ વગરનાને ૦ મુનિ
ઓમાં મુખ્યને ૦ નીતિ કરનારને ૦ જગતના
પિતાને ૦ જગતના આત્માને ૦ જગત કરના-
રને ૦ જગતના ઉત્પત્તિ સ્થાનને ૦ ઉત્તપતિ સ્થા-
ન વગરનાને ૦ ભુલોંક તથા ભુવલોંકના સ્થાન
વાળાને ૦ ધન આપનારને ૦ જીવોના અધિષ્ઠા-
તાને ૦ મહા બલવાનને ૦ આટલા નામ ધા-
રણ કરનારને ચંદન અક્ષતધુપ દીપ નૈવેદ્યતાં
બુલ ફળ દક્ષણા અર્ધ્ય આરતિ પ્રદક્ષિણા નમ
સ્કાર સ્તુતિનો પાઠ બ્રાહ્મણની પુજા આટ-
લા વડે કરી પુજન કરવું ॥

શક્રાદિદેવૈઃ પરિપજિતોસિત્વંજીવ
 ચૂતોજગતોહિતાય ॥ દદાતિયોનિ
 મલશાસ્ત્રબુદ્ધિંસવાક્પતિર્મેવિતનોતુ
 લક્ષ્મીમ્ ॥ ૧ ॥

સર્વ પ્રાણીઓના આધાર ભુત હવે રૂપ
 તમને ઇંદ્રાદિ દેવતાઓએ જગતના કલ્યાણ-
 ને અર્થે તમે પુજાયલા છો માટે નિર્મળ બુદ્ધિ
 આપનાર વાણીના પતિ મને અત્યંત લક્ષ્મી
 આપો ॥ ૧ ॥

॥ ઇતિપૂજા ॥

॥ અથાતઃસંપ્રવક્ષ્યામિરહસ્યંહ્યેત
 દુત્તમમ્ ॥ યેનલક્ષ્મીર્ધૃતિઃપુષ્ટિઃસ્તુ
 ણિઃકાંતિશ્ચજાયતે ॥ ૧ ॥

હવે પછી ગુહ્ય વાત કહું કે જેથી
 લક્ષ્મી ધૃતિ (ધીરજ) પ્રસન્નતા પુષ્ટતા શ-

રીરની શાભા ઉત્પન્ન થાય છે ॥ ૧ ॥

મૂરુ ચૈવાનુરાધાસુપૂજયેદ્ભક્તિનોન
રઃ ॥ પૂર્વોક્તવિધિનાયોગેસપ્તમાસા
ન્સમાચરેત્ ॥ ૨ ॥

અનુ રાધાન ક્ષત્રને દીવશ્ચ ગુદ્ધુની પુજ કરવી
તે પુજ સાત માસ સુધી ઉપર બતાવેલા વિધિ
વડે કરીને ભક્તિયે યુક્ત કરવી ॥ ૨ ॥

હૈમંહેમમયેપાત્રેસ્થાપયિત્વાદ્વહસ્પ
તિમ્ ॥ પીતાંબરયુચ્છન્નંપીતયજ્ઞોપવી
તિનમ્ ॥ ૩ ॥

સોનાના વાસણમાં દ્વહસ્પતિની સોનાની મુ-
ર્તિ સ્થાપન કરી તેને પીળું વસ્ત્ર ઓઢાઢી યજ્ઞો-
પવિતા જનોઈ પેહેરાવવું ॥ ૩ ॥

પાદુકોપાદહચ્છત્રકમંડલુંવિભૂષિ
તમ્ ॥ પૂજ્યસ્તુપીતકુસુમૈઃકુંકુમેનસુ

ગંધિના ॥ ૪ ॥

પછી સુગંધી માન ચંદને કરીને તથા પી-
ળા પુષ્પવડે ઝુજ કરી પાવડીઓ છત્રી કમળ
વડે કરીને શોભાયમાન ॥ ૪ ॥

ધૂપદીપાદિભિર્દિવ્યૈઃ ફલૈશ્ચંદનતં
હુલૈઃ ॥ સ્વંડસ્વાદ્યોપહારૈશ્ચગુરોરગ્રે
નિવેદયેત્ ॥ ૫ ॥

ગુરુને ધુપ દીપ પ્રજા ચંદન ખાંડ ખારેક
અક્ષત મેવા આદિ પદાર્થ ગુરુને નીવેદન કર-
વા ॥ ૫ ॥

ધર્મશાસ્ત્રાર્થતત્ત્વજ્ઞજ્ઞાનવિજ્ઞાનપા-
રગ ॥ વિબુધાર્તિહરાર્ચિત્યદેવાચાર્ય
નમોસ્તુતે ॥ ૬ ॥

ધર્મ શાસ્ત્રના અર્થને તત્ત્વ જ્ઞાનને જ્ઞાનના
પારને પામેલાને દેવતાઓની પીડા નાશ કર-

વાનો વિચાર કરનારને અને દેવના આચાર્યને
નમસ્કાર કરું ॥ ૬ ॥

હોમંઘૃતતિલૈઃ કુર્યાત્તૂ રુનાન્નાચ
મંત્રવિત્ ॥ સમિધોષ્ટાત્તરશતમષ્ટીંવ
શતિરેવવા ॥ ૭ ॥

ધી, તણ, સમિધ વડેકરીને તથા ગુરૂ નામના
મંત્રવડે કરીને એકસોઆઠ અથવા અઠાવીસ
આ હુતિઓ આપવી ॥ ૭ ॥

હોતવ્યામધુસર્પિર્ભ્યાંદધ્રાચૈવઘૃતે
નચ ॥ પિપ્પલાઃ સમિધોજ્ઞેયાઃ સર્વ
શાસ્ત્રપ્રમાણતઃ ॥ ૮ ॥

મધ, શરસવ, દહીં, ઘી તથા પીપળાનાં
લાકડાં સર્વ શાસ્ત્રના પ્રમાણથી હોમ કરવો
॥ ૮ ॥

इमस्तवंमहापुण्यंसर्वपापहरंशिव
म् ॥ तुष्टिपुष्टिकरंनृणांगुरुविकृतिना
शनम् ॥ ९ ॥

આ સ્તોત્ર પાપને નાશ કરનાર તથા પુણ્ય
ને આપનાર તથા પવિત્ર, તુષ્ટિ તથા ખુષ્ટિ કર-
નાર અને ગુરુની વિકૃતિ પીડાને મટાડનાર
છે ॥ ૯ ॥

विषमस्थेगुरौकार्यामहाशांतिरियं
नृनि ॥ १० ॥

જ્યારે વિષમદશામાં ગુરુ હોય ત્યારે મ-
નુષ્યોએ આ શાંતી કરવી ॥ ૧૦ ॥

पीतंदुकूलमथकंबलकंचपीतंधान्यं
सुपीतहरितालहरिद्रकाच ॥ सत्पुस्त
कंचणकपीतफलानिहेमपात्रस्थितंन

નુબ્ધહસ્પતિદાનમેતત્ ॥ ૧૧ ॥

પીળું વસ્ત્ર તથા કાંબળ પીળું ધાન્ય
હરતાળ તથા તથા હળદર તથા ચણા તથા
તથા પીળું ડાળ તથા બ્રહ્મસ્પતિ નાસ્ત્રોત્રનું
પુસ્તક આટલાંવાનાં સોનાના વાસણમાં મુકી
દાન કરવું ॥ ૧૧ ॥

॥ ઇતિશ્રીભવિષ્યોત્તરપુરાણેબ્રહ્મસ્પ
તિપાઠઃસમાપ્તઃ ॥ ॥છ॥ ॥છ॥

॥ શ્રીશુક્રાયનમઃ ॥

ગોચરાષ્ટકવર્ગેષુમધ્યેષ્વેતિભૃગુર્ય
દા ॥ તદાપૂજાપ્રકર્ત્તવ્યાશુક્રારિષ્ટ
વિનાશિની ॥ ૧ ॥

ઋદ્ધિના મધ્યની આડમા ભાગમાં જ્યારે
શુક્ર આવે ત્યારે શુક્રની પીડા નાશ કરનારી
પુખ્ત કરવી ॥ ૧ ॥

स्थाप्यैनंतंडुलैः श्वेतैः श्वेतवस्त्रैर्भृगुं
तथा ॥ पंचकोणं लिखेत्पद्मंतस्मिन्का
व्यंसमर्हयेत् ॥ २ ॥

योभा वडे करी पांच भुजानुं घोलुं कम
णना सरभुं भंडण काढी वच्चे शुक्ती प्र
तिभा स्थापन करवी ॥ २ ॥

सोमतुल्याकृतिंप्राज्ञंदानवानांपुरो
हितम् ॥ त्रातारंसर्वदैत्यानां शुक्रमा
वाहयाम्यहम् ॥ ३ ॥

यंद्र नास रभी आकृतिं वाणा बुद्धिमान
तथा दैत्यना गुड सर्व लोकनुं रक्षण करनार
शुक्नुं आवाहन करं धुं ॥ ३ ॥

भोभोंभोजकटेजातः शुक्रश्वेताश्व
वाहन ॥ समागच्छ चतुर्बाहोभृगुगो

ત્રવિભષણ ॥ ૪ ॥

હૃ ભૌજક દેશમાં ઉત્પન્ન થએલા અને
ઘોળા ઘોણ ઉપર તથા બેસનાર ચાર હાથવાળા
ભૃગુ ગોત્રને શોભાવનાર, ॥ ૪ ॥

પરિઘાક્ષાવલીહસ્તકમંડલુધરપ્ર
જો ॥ શુક્રવત્પૂર્વપત્રેષુશુક્રજ્યોતિઃપ્ર
પૂજયેત્ ॥ ૫ ॥

પરીધમાળા તથા કમંડળને ધારણ કરના-
શુરકૃત્ની પેઠેજ કમળના હળમાં શુક્રનું ધ્યાન
કરી પુજા કરવી

તંડુલૈશ્ચંદનૈઃપુ પૈઃશ્વેતૈર્વાકમલૈસ્ત
થા ॥ સુપ્રજૈરાજઃ પૈશ્ચકાલોત્યૈઃશ
તપત્રકૈઃ ॥ ૬ ॥

અક્ષતચંદન ફુલ, ઘોળા તથા જેવાં મળી
આવે તેવાં પ્રફુલિત કમળવડે કરી પુજા કર-
વી ॥ ૬ ॥

પૂજયેદ્ધાર્ગવંચૈવમેકવિંશતિનામ
ભિઃ ॥ પ્રણવાદ્યૈશ્ચતુર્થ્યૈતૈઃપંચકોણે
પ્રપૂજયેત્ ॥ ૭ ॥

એકવીશ નામવડે કરીને તથા ઓંકારવડે
કરી પંચકોણમાં શુકને પુજવા ॥ ૭ ॥

ભૃગુપુત્રાયકાવ્યાયનમશ્વોશનસે
ક્રમાત્ ॥ દૈત્યાચાર્યાયશુક્રાયનાર્ગ
વાયદ્વિજન્મને ॥ ૮ ॥

ભૃગુના પુત્રને બુદ્ધિવાનને નમસ્કાર ક-
રશું ઉસનસાને દૈત્યના આચાર્યને બે જન્મ ધન-
રનારને ભાર્ગવને શુકને નમસ્કાર કરશું ॥ ૮ ॥

ક્રતવક્રતુરૂપાયામૃતસંજીવનીભૃતે
॥ પૂર્વગીર્વાણવંદ્યાયકવયેસુરમંત્રિણે
॥ ૯ ॥

યજ્ઞ સ્વરૂપને વ્રત સજીવનનેધારણ કરનાર
પ્રથમ દેવતાઓએ નમસ્કાર કરેલા દૈત્યને વિ-
ચાર આપનાર એને ડાહ્યાપણવાળાને ॥ ૯ ॥

હિતકર્ત્રેચજગતોનેત્રરૂપાયતેનમઃ
॥ દેવયોન્યાશ્ચગુરવકચોવદ્યોપ્રદા
યિને ॥ ૧૦ ॥

દેવયોનીના ગુરુ ક્યને વિધાના આપનાર
જગતનું હિત કરનાર જગતના નેત્ર રૂપ ॥ ૧૦ ॥

કચજીવિતદાત્રેચયયાતિશ્વશુરા
યચ ॥ યયાતિશાપદાત્રેચપંચકોણા
યતેનમઃ ॥ ૧૧ ॥

ક્યને જીવિત આપનાર યયાતિના સસરા
એને યયાતિને શાપ દેનાર પંચખુણુમાં રહેના-
રને નમસ્કાર કરું છું ॥ ૧૧ ॥

एभिश्चनामभिःपूज्यःपंचकोणस्थ

ભાર્ગવઃ ॥ ચંદનાગુરુકસ્તૂરીવિલ્વપુ
ષ્પોપહારકૈ ॥ ૧૨ ॥

એ નામવડે કીરને પંચદળમાં રહેલા શુ-
ક્રને ચંદન અગર કસ્તૂરી ખીલી પુષ્પ ત-
થા મેવાદિ ॥ ૧૨ ॥

આરાતિકૈશ્વનૈવેદ્યૈર્નાનાપક્વાન્નસં
ન્નવૈઃ ॥ તાંબૂલૈર્દીપદાનૈશ્વપૂજિતસ્તુ
ષ્ટિતઃસદા ॥ ૧૩ ॥

તથા જુદા જુદા પ્રકારનાં પકવાન વડે ક-
રીને નૈ વેદ આપવું તથા આરતી દીપવાન વ-
ડે કરીને નીરંતર પ્રસન્ન રહે છે ॥૧૩॥

ષષ્ઠેનોશનસાદૈત્યોહિરણ્યકશિપુર્મ
તઃ ॥ સંતમેનગતોરણ્યંરાજ્યભ્રષ્ટોયુ
ધિષ્ઠિરઃ ॥ ૧૪ ॥

છડા સ્થાનના શુક્ર દેવાર્થી હિરણ્ય કશિ-
પુમરાયો અને સાતમા સ્થાનમાં શુક્ર દેવાર્થી
યુધિષ્ઠિર રાજા રાજ્ય મુકી અરણ્યમાં ગયા
॥ ૧૪ ॥

દશમેનરઘુશ્રેષ્ઠોરામઃપ્રવ્રજિતોવ
નમ્ ॥ દ્વાદશેનૈવશુક્રેણરાવણોનિધ
નંગત ॥ ૧૫ ॥

દશમા સ્થાનના શુક્રની રામચંદ્ર જીવત
માં ગયા અને બારમા શુક્રથીરાવણ મરાયો
॥ ૧૫ ॥

ગોચરેજન્મકાલેવાયદાનિષ્ઠોભૃગુ
ર્ભવેત્ ॥ તદાપૂજાપ્રકર્તવ્યાદાનાનિ
વિવિધાનિચ ॥ ૧૬ ॥

વાસ્તે ગ્રહોની ગતિમાં અથવા જન્મ કા-
ળમાં જ્યારે શુક્ર વિરૂદ્ધ હોય ત્યારે દાન આપી
નાના પ્રદારની પુજા કરવી ॥ ૧૬ ॥

જપોહોમસ્તથાશાંતિઃસ્તુતિપાઠઃપ્ર
યત્નતઃ ॥ કર્તવ્યોવરયેદ્દિપ્રંશાસ્ત્રહંમં
ત્રકોવિદમ્ ॥ ૧૭ ॥

તથા જપ હોમ અને સ્તુતિ પાઠ કરવા મા-
ટે શાસ્ત્ર અને મંત્ર જાણનાર બ્રાહ્મણનાં વરણ
કરવું ॥ ૧૭ ॥

વિપ્રેપ્રસન્નેશુક્રોપિપ્રસન્નઃસ્યાન્નસં
શયઃ ॥ તસ્માદ્દસ્યૈશ્વરત્તૈશ્વસુવર્ણેર્યાનસં
ચયૈઃ ॥ ૧૮ ॥

બ્રાહ્મણની પ્રસન્નતાથી શુક્ર પ્રસન્ન થાય છે
સોનું રત્ત અને વાહનનું દાન બ્રાહ્મણને આ-
પવું ॥ ૧૮ ॥

ઘૃતૈશ્વશર્કરાન્નિશ્વફલૈઃશાકૈઃસમાહિ
તઃ ॥ પશ્ચચ્છુક્રસ્યપ્રીત્યર્થંદદ્યાદાનંદિ

જન્મને ॥ ૧૯ ॥

ધી સાકર પ્રણ શાકનું દાન શુકની પ્રસન્ના
તા માટે પછીથી બ્રાહ્મણને આપવું ॥ ૧૯ ॥

પૂજાકર્ત્રે પ્રદાતવ્યંગણકાયપ્રયત્ન
તઃ ॥ તદ્દાનાનિ પ્રવક્ષ્યામિ ભાર્ગવસ્ય
મહાત્મનઃ ॥ ૨૦ ॥

પુજા કરનાર બેશીને શુકનું જે દાન આ-
પવાઈ છે તે કહું છું ॥ ૨૦ ॥

તંડુલાન્શ્વેતવસ્ત્રાણિવ્રજંનીલતુરં
ગમં ॥ ધેનુંચશર્કરાકાંસ્યપાત્રંચાથ
સુવર્ણકમ્ ॥ ૨૧ ॥

ચોખ્ખા ઘોણુ વસ્ત્ર લીલું રત્ન ઘોડો ગાય
સાકર કાંસાનું વાસણ અને સોનું ॥ ૨૧ ॥

રાજતંકમલંદદ્યાદ્ગંધદ્રવ્યાણિયાનિ

ચ ॥ એતચ્છાંતિકરંપ્રોક્તંદાનંચાર્ગવ
તુષ્ટિદમ્ ॥ ૨૨ ॥

જેટલા સુગંધિવાળા પદાર્થ હોય તે તથા
પ્રકાશીત કમળ આટલા પદાર્થનું દાન શુદ્ધ
શાંતિ આપનાર છે ॥ ૨૨ ॥

સ્તુતિપાઠંપ્રકુર્યાન્નપ્રાંજલિઃશ્યતો
દ્વિજઃ ॥ યજમાનઃશ્યત્નેનશ્રુણુયાદ્ધ
ક્તિસંયુતઃ ॥ ૨૩ ॥

પછી બ્રાહ્મણ હાથ જોડીને સ્તુતિ પાઠ કરે
તે યજમાને હાથ જોડી ભક્તિ રાખી સાંભળ-
વું ॥ ૨૩ ॥

નમસ્તેભાર્ગવંશ્રેષ્ઠદૈત્યદાનવપૂજિ
ત ॥ વૃષ્ટિરોધપ્રકર્ત્રેચવૃષ્ટિકર્ત્રેનમો
નમઃ ॥ ૨૪ ॥

હે દૈત્ય અને દાનવોએ પુજેલા શુક્ર થતા
વૃષ્ટિનો રોધ કરનાર તથા વૃષ્ટિ કરનાર તમને
નમસ્કાર કરું છું ॥ ૨૪ ॥

**દેવયોનીપિતસ્તુભ્યંવેદવેદાંગપાર
ગ ॥ પરેણતપસાશુદ્ધઃશંકરાલ્લોકશં
કરાત્ ॥ ૨૫ ॥**

હેદેવ યોયાનીના બાપ એવા અને વેદ તથા
વેદના અંગને જાણનાર તથા પરમતવડે કરીને
સુદ્ધિ તથા લોકને શાંતિ આપનાર શંકર પા-
સેથી ॥ ૨૫ ॥

**શાસ્ત્રોવિદ્યાંજીવનાસ્ત્વ્યાંતસ્મૈશુક્રા
ત્મનેનમઃ ॥ ૨૬ ॥ .**

મૃતસંજીવન નઈમિત્તી વિધાને પામેલા સુ-
કને નમસ્કાર કરું છું ॥ ૨૬ ॥

નમસ્તસ્મૈનગવતેભૃગુપુત્રાયવેદધસે

॥ તારામંડલમધ્યસ્થસ્વનાસાનાસિ
તાંબર ॥ ૨૭ ॥

મહા પ્રતાપી ઐશ્વર્યવાળા ભૃગુના પુત્રને,
નમસ્કાર કરું છું તારા મંડળની વચમાં હો-
વાથી પોતાના પ્રકાશવડે કરી ઓકાશને પ્રકા-
શ કરનારને નમસ્કાર કરું છું ॥ ૨૭ ॥

यस्योदयेजगत्सर्वमंगलार्हमवेदि
ह ॥ अस्तंयातेह्यरिष्टंस्यात्तस्मैमंग
लरूपिणे ॥ २८ ॥

જેના ઉદયથી આ લોકમાં સર્વ માંગળીક
કાર્ય થાય છે અને અસ્ત પામે ખોટાં કાર્ય થા-
ય છે એવા મંગળ રૂપને નમસ્કાર કરું છું
॥ ૨૮ ॥

त्रिपुरावासिनोदैत्यान्शिवबाणप्र
पीडितान् ॥ विद्ययाजीवयेच्छुक्रोन

મસ્તેભૃગુનંદન ॥ ૨૯ ॥

ત્રિપુરાસુરનો વિમાનમાં રહેલા અને મા-
હાદેવના બાણથી પીડાયેલા દૈત્યોને જીવાડ-
નાર શુક્રને નમસ્કાર કરું છું ॥ ૨૯ ॥

**યયાતિગુરવેતુભ્યંનમસ્તેભૃગુનંદન
બલિરાજ્યપ્રદોજીવતસ્મૈજીવાત્મનેન
મઃ ॥ ૩૦ ॥**

ભૃગુના પુત્ર યયાતિના ગુરુ જે તમે તે ત-
મને તથા બળી રાજને રાજ્ય આપનાર તથા
જીવના આપનારને નમસ્કાર કરું છું ॥ ૩૦ ॥

**ભાર્ગવાયનમસ્તુભ્યંપૂર્વગીર્વાણવંદિ
ત ॥ જીવપુત્રાયયોવિદ્યાંપ્રાદાત્તસ્મૈ
નમોનમઃ ॥ ૩૧ ॥**

શુક્રને તથા પુર્વ દેવતાઓએ સ્તુતિ કરે-
લા ભૃગુના પુત્રને અને વિદ્યાના આપનારને ન
મ ૦ ॥ ૩૧ ॥

નમઃશુક્રાયકાવ્યાયભૃગુપુત્રાયધી
મહિ ॥ નમઃકરણરૂપાયનમસ્તેકાર
ણાત્મને ॥ ૩૨ ॥

બુદ્ધિમાન ભૃગુના પુત્ર શુકનું ધ્યાન કરું
છું, કાર્ય કારણના આત્માને નમસ્કાર કરું છું
॥ ૩૨ ॥

સ્તવરાજમિમંપુણ્યંનાર્ગવસ્યમહા
ત્મનઃ ॥ યઃપઠેચ્છૃણુયાદ્વાપિલભતે
વાંછિતંફલમ્ ॥ ૩૩ ॥

જે મનુષ્ય સ્તુતિઓમાં રાજના સરખું
આ સ્તોત્રને ભણે છે તથા સાંભળે છે તે મ-
નમા ધારેલી ઈચ્છા પ્રાપ્ત થાય છે ॥ ૩૩ ॥

પુત્રકામોલભેત્પુત્રાન્શ્રીકામોલન
તેશ્ચિયમ્ ॥ રાજ્યકામોલભેદ્રાજ્યંસ્ત્રી
કામઃસ્ત્રિયમુત્તમામ્ ॥ ૩૪ ॥

પુત્ર કામનાને અર્થે તો પુત્ર મળેરાજ્યની
કામનાને અર્થે ભણે તો રાજ્ય મળે સ્ત્રીની કા-
મનાને અર્થે ભણેતો શ્રેષ્ઠ સ્ત્રી મળે ॥ ૩૪ ॥

મૃગુવારે પ્રયત્ને ન પઠિત વ્યંસ માહિતૈઃ
॥ અન્ય વારે તુ હોરાયાં પૂજયે દ્વગુનંદનમ્
॥ ૩૫ ॥

શુકરવારને દીવસે પ્રયત્ન વડે નીચમ લેઈ
૩૬ પ્રકારે પાઠ કરવો અને બીજા વારે તો નક્ષ-
ત્ર મંડળમાં રહેલા શુક્રને પુજવા ॥ ૩૫ ॥

રોગાર્તો મુચ્યતે રોગાદ્ધ્યાત્તો મુચ્યતે
મયાત્ ॥ યદ્યત્પ્રાર્થયતે જંતુસ્તત્તપ્રા-
પ્નોતિ સર્વદા ॥ ૩૬ ॥

રોગી હોયતો રોગથી મુકાય છે ભયવા-
ળો ભયથી મુકાય છે મનુષ્ય જેની ઇચ્છાથી
ભણે તે વસ્તુ પ્રાપ્ત થાય છે ॥ ૩૬ ॥

પ્રાતઃકાલેપ્રકર્તવ્યાભૃગુપૂજાપ્રય
ત્નનઃ ॥ સર્વપાપવિનિર્મુક્તઃપ્રાપ્નુયા
ચ્છિવસન્નિધિમ્ ॥ ૩૭ ॥

સવારંના પોહોરમાં સ્નાન કરી પ્રયત્નથી
શુકની પુજા કરેતો સર્વ પાપથી મુક્ત થઈ શી
વના સાનિધ્ય પાળાને પામે છે ॥ ૩૭ ॥

॥ इतिश्रीस्कंदपुराणेशुक्रपूजावि
धिस्तोत्रंसंपूर्णम् ॥

॥ अथशुक्रैकविंशतिनामानि ॥

भृगुपुत्रायनमः ॥ १ ॥

ભૃગુના પુત્રને નમસ્કાર કરૂં છું ॥ ૧ ॥

काव्यायनमः ॥ २ ॥

કાવ્યપણવાળાને નમઃ ૦ ૨ ॥

उशनसेनमः ॥ ३ ॥

ઉસનસાને નમ ૦ ॥ ૩ ॥

ક્રતવેનમઃ ॥ ૪ ॥

યજ્ઞને નમ ૦ ॥ ૪ ॥

દૈત્યાચાર્યયનમઃ ॥ ૫ ॥

દૈત્યના આચાર્યને નમ ૦ ॥ ૫ ॥

શુક્રાયનમઃ ॥ ૬ ॥

શુક્રને નમ ૦ ॥ ૬ ॥

નાર્ગવાયનમઃ ॥ ૭ ॥

ભાર્ગવને નમ ૦ ॥ ૭ ॥

મૃતસંજીવિનેનમઃ ॥ ૮ ॥

મૃત સંજીવિને નમ ૦ ॥ ૮ ॥

દ્વિજાત્મનેનમઃ ॥ ૯ ॥

બ્રાહ્મણેના આત્માને નમ ૦ ॥ ૯ ॥

ક્રતુરૂપાયનમઃ ॥ ૧૦ ॥

યજ્ઞરૂપને નમ ૦ ॥ ૧૦ ॥

पूर्वगीर्वाणवंद्यायनमः ॥ ११ ॥

प्रथम देवताओंके नमस्कार करेला नमः ०

॥ ११ ॥

कवयेनमः ॥ १२ ॥

बुद्धिमानने नमः ० ॥ १२ ॥

असुरमंत्रिणेनमः ॥ १३ ॥

द्वैत्यना प्रधानने नमः ० ॥ १३ ॥

हिमनेत्रायनमः ॥ १४ ॥

४३। नेत्रवाणाने नमः ० ॥ १४ ॥

जगतांनेत्ररूपायनमः ॥ १५ ॥

जगतना नेत्र रूपने नमः ० ॥ १५ ॥

कचविद्याप्रदाप्तिनेनमः ॥ १६ ॥

कचने विद्या आपनारनेनमः ० ॥ १६ ॥

देवयानीश्वरेनमः ॥ १७ ॥

देवयानीना गुशने नमः ० ॥ १७ ॥

कचजीवितदात्रे० ॥ १८ ॥

कचने ७४ आपनारने नम ० ॥ १८ ॥

ययातिश्वशुरायनमः ॥ १९ ॥

ययातिना ससराने नम ० ॥ १९ ॥

ययातिशापदात्रेनमः ॥ २० ॥

ययातिने शाप देनार नम ० ॥ २० ॥

पंचकोणायनमः ॥ २१ ॥

पंचकुण वाणाने नम ० ॥ २१ ॥

॥ इत्येकविंशतिनामानि ॥

॥ अथशनिपाठः ॥

॥ ईश्वरउवाच ॥ रघुवंशेतिवि

ख्यातोराजादशरथः प्रभुः ॥ बभूवच

क्रवर्त्ताचसप्तद्वीपाधिपोबली ॥ १ ॥

रघुवंशमां णणवान अने सातधिपने।

સ્વામી પ્રસિદ્ધ ચક્રવૃત્તિ રાજ દશરથ હતા
॥ ૧ ॥

કૃત્તિકાંતેશનિર્યાતોદૈવજૈર્જાપિતો
હિસઃ ॥ રોહિણીંન્નેદયિત્વાતુશનિર્યા
સ્યતિસાંપ્રતમ્ ॥ ૨ ॥

તેમને જોશીઓએ કહ્યું જે હવણાં શની
કૃતિ કાના અંતમાં છે તે રોહીણીને ભેદીને ઉ-
તાવળો અહીં આવે છે ॥ ૨ ॥

શકટંભેદયિત્વાતુસુરાસુરનયંકરઃ
॥ દ્વાદશાબ્દંતુદુર્ભિક્ષંભવિષ્યતિસુદા
રુણમ્ ॥ ૩ ॥

ગાહ્યાને ભેદીને દેવ અને દૈત્યને ભય ઉ-
પજવતો છૂતો આવશે ત્યારે બાર વરસ સુધિ
દુકાળ પડશે ॥ ૩ ॥

इतिश्रुत्वाततोवाक्यंमंत्रिभिःसह

પાર્થિવઃ ॥ મંત્રયામાસકિમિદંનયંક
રમુપસ્થિતમ્ ॥ ૪ ॥

એ વાત સાંભળીને રાજા પોતાના પ્રધા-
નો સાથે વિચાર કરવા લાગ્યો જે આ ભયંકર
અશુભ ઉત્પન્ન થયું ॥ ૪ ॥

દેશાશ્ચનગરગ્રામાભયન્નીતાસ્તદા
નવન્ ॥ બ્રુવંતિસર્વલોકાશ્ચક્ષયણ
સમાગતઃ ॥ ૫ ॥

દેશ નગર અને ગામો ભયવડે કરીને ત્રા-
સ પામતા જણાવવા લાગ્યા અને સર્વ લોક
કહેવા લાગ્યા કે આતો આપણો નાશ થવા
આવ્યો ॥ ૫ ॥

આકુલંચજગદૃષ્ટાપૌરજાનપદાદિ
ષુ ॥ પપ્રચ્છપ્રયતોરાજાવસિષ્ઠંમુનિ
પુંગવમ્ ॥ ૬ ॥

સર્વ પુરના લોકો તથા દેશના લોકોને આ
કુળ વ્યાકુળ જોઈ દશરથ રાજ વસીષ્ઠ મુનિને
પ્રુછવા લાગ્યા ॥ ૬ ॥

સંવિધાનાંકિમસ્યાસ્તિવદમાંદ્વિજ
સત્તમ ॥ ॥ વસિષ્ઠુવાચ ॥ ॥ પ્ર
જાનાંપરિરક્ષાર્થંતસ્મિન્નિન્નેકુતઃ પ્ર
જાઃ ॥ ૭ ॥

હું બ્રાહ્મણોમાં ઉત્તમ વસિષ્ઠ મુનિ આને
વિધિશે। હશે તે તમે મને કહો। વસિષ્ઠ કહે છે
પ્રસન્ન રક્ષણને અર્થે કહે છે જે પ્રજા ન હોય ને।
રાજ રાજ્ય ક્યાં કરે ॥ ૭ ॥

પ્રાજાપત્યંસનક્ષત્રંશનિર્યાસ્યતિસાં
પ્રતમ્ ॥ इमंयोगमसाध्यंतुब्रह्मशक्रा
दिनिःसुरैः ॥ ८ ॥

પ્રજાપતિ નક્ષત્રે સહવર્તમાન શનિ આવે છે

માંડ આ યોગ તો બ્રહ્મા ઈંદ્ર અને દેવતાઓ-
થી જીતી શકાય તેમ નથી ॥ ૮ ॥

॥ स्कंदउवाच ॥ ॥ ततः संचिं
त्यमनसासाहसंपरमं नृपः ॥ समादा
यधनुर्दिव्यं दिव्यायुधसमन्वितम् ॥
॥ ९ ॥

સ્કંદ કહે છે આ વાત તો મનમાં નિશ્ચય કરી
તેજ વખતે દશરથ રાજ પોતાનું તેજસ્વી ધનુ-
ષ્ય અને ખીજાં શસ્ત્રો લઈ ॥ ૯ ॥

रथमारुह्यवेगेनगतोनक्षत्रमंडले ॥
शकटं योजनं लक्षं सूर्यस्योपरिसंस्थित
म् ॥ १० ॥

રથમાં બેસીને નક્ષત્ર માંડળમાં ગયા સો
યોજન વિસ્તારવાળી ગાદી સુર્યના ઉપર હ-
તી ॥ ૧૦ ॥

રોહિણીપટ્ટતઃકૃત્વારાજાદશરથ
સ્તદારથેચકાંચનેદિવ્યમણિરત્નવિ
ભૂષિતે ॥ ૧૧ ॥

રોહિણીને પછવાડે કરીને દસ રથ રા-
જ મણી સોનાથે જડીત્ર પ્રકાશમાન રથમાં
॥ ૧૧ ॥

હંસવર્ણેર્હયૈર્યુક્તેમહાકેતુસમન્વિતે
॥ દીપ્યમાનોમહારત્નૈઃકેયૂરમુકુટો
જ્જ્વલઃ ॥ ૧૨ ॥

હંસના સરખા શોભતા ઘોડાથે યુક્ત અને
મોટી ધ્વજાથે યુક્ત રથમાં બેઠેલા દશ રથ રા-
જ મોઢા રત્નના જડેલા મુગટવડે શોભતા હતા
॥ ૧૨ ॥

વિરાજિતસ્તદાકાશોદ્વિતીયદ્વજા
સ્કરઃ ॥ આકર્ણપૂરિતંચાપિસંહારાસ્ત્વં
નિયોજયત્ ॥ ૧૩ ॥

તે વખતે આકાશમાં ખીજે સૂર્ય ઉગ્યો હો-
ય એવા શાભતા હતા અને કાન સુધી ધનુષ્ય
ની પણછ ખેંચી ને બાણ નાંખતા હતા.

॥ ૧૩ ॥

કૃત્તિકાંતેશનિઃસ્થિત્વાપ્રવિશન્કિ
લરોહિણીમ્ ॥ દૃષ્ટાદશરથશ્ચાગ્રેસૌ
રીશંભ્રુકુટીમુખમ્ ॥ ૧૪ ॥

કૃતિકાના અંતમાં આવીને રોહિણીમાં પ્ર-
વેશ કરતા શની ભયંકર ભમર તથા મોઢું વા-
ળો દસ રથ રાખને જોઈને ॥ ૧૪ ॥

સંહારાસ્ત્રંશનિર્દૃશસુરાસુરભયંકર
મ્ ॥ હસિત્વાતદ્વયાત્સૌરિરિદંવચન
મબ્ર વીત્ ॥ ૧૫ ॥

અને નાશ કરનાર બાણને જોઈ દશરથના
ભયથી શની હસીને આ પ્રકારે કેહે છે ॥ ૧૫ ॥

પૌરુષંતવરાજેંદ્રપરંરિપુન્નયંકરમ્ ॥
 ॥ દેવાસુરમનુષ્યાશ્ચસિદ્ધવિદ્યાધરો
 રગાઃ ॥ ૧૬ ॥

હે રાજાઓના ઈંદ્ર શત્રુ તે ભય ઉપજવ-
 નારું પરાક્રમ તમારામાં છે કેમકે મેં હેવા દૈવ
 મનુષ્ય સિદ્ધ ચારણ વિદ્યાધર અને ઉરગ લો-
 ક દીડા ॥ ૧૬ ॥

મયાવિલોકિતારાજન્નસ્મસાન્નમ
 વંતિતે ॥ તુષ્ટોહંતવરાજેંદ્રતપસાપૌરુ
 ષેણચ ॥ ૧૭ ॥

તે લોક મારા જોવાથી બળીને ભસ્મ થઈ-
 જાય છે અને હું તમારા તપ અને પરાક્રમવડે
 કરી પ્રસન્ન થતો છું ॥ ૧૭ ॥

વરંબ્રૂહિપ્રદાસ્યામિયથેષ્ટરંઘુનંદ
 ન ॥ ॥ દશરથઽવાચ ॥ ॥ રો

હિર્ણીન્નેદયિત્વાતુનગંતવ્યંત્વયાશને

॥ ૧૮ ॥

મોટે તમારે જે માગતું હોય તે માગો, દસ
રથ કહે છે શનિ તમારે રોહીનીને ઉ-
લંઘન કરી જવું નહીં ॥ ૧૮ ॥

सरितःसागराश्चैवयावच्चंद्रार्कमेदि
नी ॥ याचितंतुमयासौरेनान्यमिच्छा
म्यंहवरम् ॥ १९ ॥

જ્યાં સુધી નદીઓ પર્વત ચંદ્ર સુર્ય પૃ-
થ્વી હોય ત્યાં સુધી જવું નહીં એ વરદાન
માગું છું મારે પીળું વરદાન જોડતું નથી
॥ ૧૯ ॥

एवमस्तुशनिःप्राहवरंदत्वातुशाश्व
तम् ॥ प्राप्यैवतुवरंराजाकृतकृत्योऽन
वत्तदा ॥ २० ॥

એ પ્રકારે શની વરદાન આપી કહે તો હ.
વો રાજ વરદાન પામી પોતાના ઉદ્યોગને સફળ
માનતા હયા ॥ ૨૦ ॥

દ્વાદશાબ્દનંદુર્ભિક્ષંભવિષ્યતિકદા
ચન ॥ કીર્તિરેષામદીયાચત્રૈલોક્યે
નુજવિષ્યતિ ॥ ૨૧ ॥

હવે બાર વરશ સુધી દુકાળ પ્રકર નહીં
અને મારી કીર્તિ ત્રણ લોકમાં પ્રસિદ્ધ થશે
॥ ૨૧ ॥

તતોવરંચસંપ્રાપ્યહૃષ્ટોમાસપાર્થિ
વઃ ॥ ઉપતસ્થેધનુસ્ત્યક્તાભૂત્વાચૈવ
કૃતાંજલિઃ ॥ ૨૨ ॥

તે વરંદાન પામી પ્રસન્ન શેમાંચિતવાળા
દશરથ રાજ ધનુષ્ય મુકીને હાથજોડતા હવા.
॥ ૨૨ ॥

ધ્યાત્વાસરસ્વતીંદેવીંગણનાથંવિ
 નાયકમ્ ॥ ગુરુપાદાંબુજંસ્મૃત્વાસ્તો
 ત્રંકર્તુંપ્રચક્રમે ॥ રાજાદશરથઃસ્તો
 ત્રંસૌરેરિદમથાકરોત્ ॥ ૨૩ ॥

સરસ્વતી ધ્યાન કરી ગણના સ્વામી ગ-
 ણપતિનું સ્મરણ કરીને તથા ગુરુના ચરણાર-
 વિંદનું ધ્યાન કરી સ્તુતિ કરવાનો ઉપક્રમ ક-
 રતા હવા દસરથ રાજા રાનીનું આસ્તોત્ર કર-
 તા હવા ॥ ૨૩ ॥

ૐ નમઃકૃષ્ણાયનીલાયશિતિકંઠ
 નિન્નાયચ ॥ નમઃપુરૂષગાત્રાયસ્થૂલ
 રોમશ્રિતાયચ ॥ ૨૪ ॥

ઓં શ્યામ વર્ણવાળા તથા માહાદેવના
 સરખા શ્યામ કંઠવાળા, પુરૂષના ગાત્ર રૂપ તથા
 સ્થૂળવાળો આશ્રય કરનાર ॥ ૨૪ ॥

નમોનીલમણિગ્રીવનીલોત્પલનિભા
યચ ॥ નમોનિત્યંક્ષુધાર્તાયહ્યતૃપ્તા
યનમોનમઃ ॥ ૨૫ ॥

જેની કોટમાં શ્યામ મણી છે તથા સ્યામ
કમળના શરણા કાંતિમાન તથાનીત્ય ભુખથી
પીડાતા અને તપ્તિ વગરનાને નમસ્કાર
કરું છું ॥ ૨૫ ॥

નમઃકાલાગ્નિરૂપાયકૃતાંતાયનમો
નમઃ ॥ નમોઘોરાયરૌદ્રાયભીષણાય
કરાલિને ॥ ૨૬ ॥

પ્રલય કાળના અગ્નિરૂપ તથા પ્રલય કર-
નાર, ભયાનક, તથા વિકટ સ્વરૂપવાળા, ભય-
પમાડનાર, પ્રીવરાવનારને નમસ્કાર કરું છું
॥ ૨૬ ॥

નમસ્તેસર્વભક્ષાયવલીમુખનમોસ્તુ

તે ॥ સૂર્યપુત્રનમસ્તેસ્તુકશ્યપાયનમો
નમઃ ॥ ૨૭ ॥

સર્વનો ભક્ષ કરનારને વળી મુખને સૂર્યના
પુત્રને કશ્યપના પુત્રને નમસ્કાર કરુંછું ॥ ૨૭ ॥

નમોમંદગતેતુભ્યંકૃષ્ણવર્ણનમોસ્તુ
તે ॥ તપસાદગ્ધદેહાયનૈત્યંયોગર
તાયચ ॥ ૨૮ ॥

ધીમી ગતિવાળા, કાળા વર્ણવાળા અને
તપવડે દેહને બાળનારને તથા નિરંતર યોગ-
માં રહેલાને નમસ્કાર કરુંછું ॥ ૨૮ ॥

જ્ઞાનચક્ષોનમસ્તેસ્તુકશ્યપાત્મજ
સૂનવે ॥ તુષ્ટોદ્દાતિરાજ્યંચરુષ્ટોહર
તિતત્ક્ષણાત્ ॥ ૨૯ ॥

હે જ્ઞાનના નેક્ષરૂપ કશ્યપના પુત્ર તમારા
લક્ષ્મીના ઉપર પ્રસન્ન થાઓ તો રાજ્ય આ-

પો છે અને કોપો છે તો ક્ષણવારમાં લઈ લો
છો ॥ ૨૯ ॥

દેવાસુરમનુષ્યાશ્ચપશુપક્ષિમહોર
ગાઃ ॥ ત્વયાવિલોકિતાઃસર્વેદૈન્યમા-
શુભ્રજંતિતે ॥ ૩૦ ॥

દેવ, દૈત્ય, મનુષ્ય, પશુ પક્ષી, સર્પ લોક
એ બધા તમારી દૃષ્ટિથી તતકાબ્ધ દીનતાને
પામે છે ॥ ૩૦ ॥

શક્રાદયઃસુરાશ્ચૈવમુનયઃસપ્તતાર
કાઃ ॥ સ્થાનઞ્ચષ્ટાભવંત્યેતેત્વયાદૃષ્ટિ-
વિલોકિતાઃ ॥ ૩૧ ॥

ઈંદ્રાદિ સર્વ દેવતા તથા મુનિઓ તથા સા-
ત તારાઓ તેપણ તમારી દ્રષ્ટિથી સ્થાનક ઞ્ચ
થાય છે ॥ ૩૧ ॥

દેશાશ્ચનગરગ્રામાદ્વીપાશ્ચૈવદ્રુમા

સ્તથા ॥ ત્વયાવિલોકિતાસ્તેચવિના
શંયાંતિમૂલતઃ ॥ ૩૨ ॥

દેશ, નગર, ગાન, દીપ બેટ ઝાડ તે સ-
વળાં તમારી દ્રષ્ટિથી મુળમાંથી નાશ પામે છે
॥ ૩૨ ॥

પ્રસાદંકુરુમેસૌરેવરાર્થંત્વામુપાગતઃ
॥ એવમુક્તસ્તદાસૌરિર્ગિહરાજોમહાબ
લઃ ॥ ૩૩ ॥

માટે હેશનિ તમે મારા ઉપર પ્રસન્ન થા-
ઓ હું તમારી પાસે વરદાન માગવા આવ્યો
છું એવી રીતે દસરથ રાજાએ કહ્યું ત્યારે મહા-
બળવાન અને ગ્રહનો સ્વામિ ॥ ૩૩

અબ્રવીચ્છશનિર્વાક્યંહૃષ્ટરોમાસમા
સ્કરિઃ ॥ તુષ્ટોહંતવરાજેંદ્રસ્તવેનાને
નસુવ્રત ॥ ૩૪ ॥

અને સુર્યનો પુત્ર શનિ પ્રસન્ન થઈને ક-
હે છે કે હે દસરથ રાજ તમારી આ સ્તુતિ વડે
કરી હું પ્રસન્ન થયો છું ॥ ૩૪ ॥

વરંબ્રૂહિપ્રદાસ્યામિયથેષ્ટંરઘુનંદન॥
॥ રાજોવાચ ॥ ॥ અદ્યપ્રભૃતિનોઃ
સૌરેપીડાકાર્યાનકસ્યચિત્ ॥ ૩૫ ॥

માટે તમને વહાલુ જે માગવું હોય તે હે
દસરથ માગો ॥ ૩૫ ॥

દેવાસુરમનુષ્યાણાંપશુપક્ષિસરીસૃ
પામ્ ॥ ॥ શનિરુવાચ ॥ ॥ ગૃણ્ઠં
તીતિગ્રહાજ્ઞેયાસ્તેચપીડાકરાસ્તથા
॥ ૩૬ ॥

દસરથ કહે છે ॥ આજથી માંડી દેવ દૈ-
ત્ય, પશુ, પક્ષી, નદીઓ, તથા ઉતાવળી ગ-
તીવાળાં જનાવરને કોઈને શનીની પીડાથાય

નહીં શનિ કહે છે ॥ ગ્રહણ કરે તો ગ્રહ કહે
વાય માટે તે ગ્રહ તેવી પીડા કરે ॥ ૩૬ ॥

અદ્યત્વત્પ્રાર્થિતં રાજન્યુક્તં ચૈવ દ
દામિતે ॥ ॥ રાજોવાચ ॥ ॥ આ
દિશત્વં વરં મહ્યં યુક્તમસ્મિન્મહામતે
॥ ૩૭ ॥

પણ હે રાજન આજ તમે પ્રાર્થના કરી
માગો છો તો હું કેઈને પીડા નહીં કરું દસરથ
રાજ કહે છે ॥ હે મહા બુદ્ધિમાન તેવો વરદાન
તમે મને આપો ॥ ૩૭ ॥

॥ શનિરુવાચ ॥ ॥ ત્વયા પ્રોક્ત
મિદં સ્તોત્રં યઃ પઠિષ્યતિ માનવઃ ॥ એ
કકાલં દ્વિકાલં વા પીડાં મુંચામિ તસ્ય વૈ
॥ ૩૮ ॥

શનિ કહે છે ॥ આ તમારું કરેલું સ્તોત્ર જે
મનુષ્ય એક કાલ અથવા બે કાળ ભણશે તે-
ની પીડા નાશ કરીશ ॥ ૩૮ ॥

શ્રાવણેમાસિયોદાનંકુર્યાચ્છનિદિ
નેતથા ॥ માષાસ્તિલાઃકંબલંચનતં
વૈપીડયામ્યહં ॥ ૩૯ ॥

વળી શ્રાવણ માસમાં શનિવારને દિવસે
અડદ, તલ કાંબળનું જે દાન કરે છે તેને હું
પીડા કરતો નથી ॥ ૩૯ ॥

પુરુષાશ્ચસ્ત્રિયોવાપિમદ્રયેનોપપીડિ
તાઃ ॥ સ્તોત્રમેતત્પઠિષ્યંતિસ્નાત્વા
ચવિજિતેન્દ્રિયાઃ ॥ ૪૦ ॥

સ્ત્રીઓ અથવા પુરુષો મારા ભયથી પીડા-
યેલા ઈન્દ્રીઓને જીતી સવારમાં સ્નાન કરી
આ સ્તોત્ર ભણશેતો મારાથી ઉત્પન્ન થયેલી
પીડા નાશ પામશે. ॥ ૪૦ ॥

પીઠાંતિષાંનચૈવાહંકરિષ્યામિકદા
 ચન ॥ દેવાસુરમનુષ્યાશ્ચસિદ્ધવિદ્યા
 ધરોરગાઃ ॥ ૪૧ ॥

દેવ દૈત્ય મનુષ્ય સિદ્ધિ, ચારણ વિદ્યાધર
 જે આ સ્તોત્રનો પાઠ કરશે તેને હું કદાપી પી
 ડા કરીશ નહિ ॥ ૪૧ ॥

યેપાઠિષ્યાંતિમસ્તોત્રંનાહંતેષાંપ્રપી
 ઢકઃ ॥ યઃપુનઃશ્રદ્ધયાયુક્તઃશુચિઃ
 સ્નાતઃસમાહિતઃ ॥ ૪૨ ॥

જે મારું સ્તોત્ર ભણે છે તેને હું પીડાક-
 રતો નથી તો જે શ્રદ્ધાવડે કરીને દીને પવિત્ર
 થઈ ભણે તેને વિશેષ ૫૭ આપું એમાં શું
 શ્રઅર્થ છે ॥ ૪૨ ॥

શનિયંત્રંસમખ્યચર્યપ્રતિમાંલોહજાં
 મમ ॥ મદિનેગંધપુષ્પૈશ્ચદીપૈર્નૈવેદ્ય

ધૂપકૈઃ ॥ ૪૩ ॥

શનીના યંત્રની રૂડે પ્રકારે પુજ કરવી ત-
થા ભારી લોઢાની મુર્તિને શનીવારને દીવસે
ચંદન પુનૈને વેદે, અને ધુપ વડે કરી પુજ ક-
રવી ॥ ૪૩ ॥

તિલમાષપ્રદાનૈશ્ચકૃષ્ણાસુરભિદા
નતઃ ॥ માષદાનંતિલૈર્મિશ્રંદદ્યાન્નૈવે
દ્યમુત્તમં ॥ ૪૪ ॥

તલ ભરીને પાત્ર યુક્ત દાન કરવું કાળી
ગાય આપવી, તથા તલ અને અડદના અન્ન-
નું નૈ વેદ આપવું ॥ ૪૪ ॥

લોહંચદક્ષિણાંદ્રદ્યાદ્વષનંચધુરંધર
મ્ ॥ તિલદાનેનસંતોષ્યસ્તોત્રેણાને
નસંસ્તુતઃ ॥ ૪૫ ॥

લોઢાનું દાન દક્ષિણા યુક્ત આપવું તથા

ભારને તાંણે એવો વાછડો દાનમાં આપવો આ
સ્તોત્રવડે કરીને તથા તલદાનવડે કરીને ॥ ૪૫ ॥

ગોચરેજન્મલગ્નેચદશાસ્વંતર્દશા
સુચ ॥ રક્ષામિસતતંતંચપીડાખ્યો
ન્યગ્રહાદપિ ॥ ૪૬ ॥

જન્મ કાળના ગ્રહોમાં તથા દશામાં તથા
અંતર દશામાં અને બીજા ગ્રહથી પણ હું ર-
ક્ષણ કરું છું ॥ ૪૬

પૂજયિત્વાજપેત્સ્તોત્રંભૂત્વાચૈવકૃતાં
જલિઃ ॥ તસ્યપીડાંનચૈવાહંકરિષ્યા
મિકદાચન ॥ ૪૭ ॥

પ્રથમ સારી રીતે પુજા કરવી પછી હા-
થ જોડીને આસ્તોત્ર ભણે તો તેને હું કદાપિ
પીડા કરનાર નથી ॥ ૪૭ ॥

મૃત્યુસ્થાનગતોયદ્વાદશાજન્મગતો

પિંવા ॥ તસ્યપીડામત્પ્રભાવાન્નચૈવા
ન્યગ્રહાદપિ ॥ ૪૮ ॥

મૃત્યુસ્થાનમાં અથવા જન્મસ્થાનમાં અ-
થવા બારમા સ્થાનમાં ગએળા બીજા ગ્રહની
પીડા પણ મારા સામર્થ્યથી થતી નથી ॥ ૪૮ ॥

ચતુર્થસ્થાનગોવાપિતદ્વત્સૌમ્યગ
તોપિવા ॥ અનેનચવિધાનેનપીડામુ
ક્તંજગદ્ભવેત્ ॥ વરદ્વયંતુસંપ્રાપ્યરા
જાદશરથસ્તદા ॥ ૪૯ ॥

હું બુધિમાન, તેવી રીતે જો ચોથા સ્થા-
નમાં ગયો હોય તો પણ આ વિધિથી સઘળું
જગત પીડા રહીત થાય છે ॥ ૪૯ ॥

મેનેકૃતાર્થમાત્માનંનમસ્કૃત્યશનૈ
શ્વરમ્ ॥ શનિનાસમનુજ્ઞાતઃસ્વસ્થા

નમગમત્તતઃ ॥ ૫૦ ॥

દશરથ રાજા શનીને નમસ્કાર કરીને પોતાના આત્માને ધન્ય માનતાહતા પછી શનીની આજ્ઞા લઈ પોતાને સ્થાન ગયા ॥ ૫૦ ॥

સ્વસ્થાનંચનૃપોગત્વાપ્રાપ્તૈશ્વર્યોન્ન
વત્તદા ॥ યદ્દંપ્રાતરુત્થાયસૌરેર્વારે
યદાપઠેત્ ॥ ૫૧ ॥

દશરથ રાજા પોતાના રાજ્યમાં જઈ પરાક્રમથી ઐશ્વર્યવાળા થયા જે મનુષ્ય શનીવારને દીવસે સવારમાં ઉઠી આસ્તોત્ર ભણે છે ॥ ૫૧ ॥

પૂજયિત્વાશાનિંચૈવંતસ્યતુષ્યતિભા
સ્કરિઃ ॥ સર્વાંત્રીષ્ટપ્રદોનિત્યંનવિ
ષ્યતિનસંશયઃ ॥ ૫૨ ॥

પ્રથમ શનીની પુજા કરીને આસ્તોત્ર ભ-
ણે તો સૂર્યનો પુત્ર શની સર્વે મનની કામનાઓ
પુરી કરે છે. એમાં સંશય નથી ॥ ૫૨ ॥

॥ ईश्वरउ० ॥ कोणश्चापिंगलोब
भ्रुकृष्णोरौद्रोतकोयमः ॥ सौरिःशनै
श्चरोमंदःपिप्पलादेनसंस्तुतः ॥ ५३ ॥

મહાદેવજી કહે છે ॥ કોણ ૧ પીંગળ ૨ બ-
ભ્રુ ૩ કૃષ્ણ ૪ રૌદ્ર ૫ અંતક ૬ યમ ૭ શનૈશ્વર
૮ મંદ ૯ પીપળાદિ રૂપીઓએ સ્તુતિ કરેલા
૧૦ ॥ ૫૩ ॥

एतानिदशनामानिप्रातरुत्थाययः
पठेत् ॥ तस्यशानिकृतापीडाननवे
तुकदाचन ॥ ५४ ॥

આ દશ નામને જે મનુષ્ય સવારમાં ભ-

છે છે તેની શનીની પીડા કદો બાધ કરતી
નથી ॥ ૫૪ ॥

एतत्तेकथितंदेविमाहात्म्यंशनिदै
वतम् ॥ सर्वदुःखप्रशमनंसर्वाङ्गीष्ट
फलप्रम् ॥ ५५ ॥

એ પ્રકારે હું પાર્વતિ સર્વ દુખને નાશ કર-
નાર તથા સર્વ ક્ષણને આપનાર શનીના પરા-
ક્રમે સહવતમાન શનીનું માહાત્મ તમને કહ્યુંઆ

इतिश्रीस्कंदपुराणेप्रजासक्षेत्रमाहा
त्म्येदशरथकृतंशनिस्तोत्रंसंपूर्णम् ॥

॥ अथराहुपाठः ॥

॥ गर्गउवाच ॥ ॥ गुरुंनत्वागिरं
नत्वाहरिंनत्वापुनःपुनः ॥ राहुपूजांप्र
वक्ष्यामिग्रहत्वंयःसमागतः ॥ १ ॥

ગર્ગ કહે છે ગુરુને નમસ્કાર કરીને તથા
સરસ્વતિને નમસ્કાર કરીને તથા ભગવાનને
નમસ્કાર કરીને ગ્રહ પણાને પામેલા રાહુની
પુજા યથા વિધિ કરું છું ॥ ૧ ॥

આદિત્યાદ્યાગ્રહાઃસર્વેસૈંહિકેયવશં
ગતાઃ ॥ તસ્માન્નપૂજનંવક્ષ્યેસર્વપીડા
વિનાશનમ્ ॥ ૨ ॥

આદિત્ય જેમાં આદી છે એવા સર્વ ગ્રહો
સિંહિકાના પુત્રને વશ છે માટે સર્વ પીડાને વ-
શ કરનાર રાહુનું પુજન કરવું ॥ ૨ ॥

અમૃતોન્મથનેદેવાહર્ષનિર્જરમાન
સાઃ ॥ ક્ષીરાશ્વ્યમુદાધિસર્વેદાનવાશ્ચ
મુદાન્વિતાઃ ॥ ૩ ॥

ક્ષીર સમુદ્ર વસોવી માહીથી અમૃત કા
ઢવા દેવને દૈત્ય બંને હર્ષ વડે પ્રધુક્તિત મન-

વાળા થઈને જતા હવા ॥ ૩ ॥

ઉદધેરમૃતંજાતમસુરૈશ્વહતંતદા ॥
યોષિદ્રુપંસમાસાદ્યદદૌદેવગણેહરિઃ
॥ ૪ ॥

સમુદ્રમાંથી અમૃત નીકળ્યું તે દૈત્યોએ
લેઈ લીધું પછી ભગવાને સ્ત્રીનો વેશ લઈ રા-
ક્ષસોને ખેતરીને દેવતાઓને તે અમૃત પાચુ ॥ ૪ ॥

મોહયિત્વાસુરાન્સર્વાન્પાયયિત્વાસુ
રાનૂયદા ॥ તદારાહુઃસમાજ્ઞાયચંદ્ર
સૂર્યાંતરંગતઃ ॥ ૫ ॥

જ્યારે ભગવાને દેવતાઓને મોહ પમાડી
દેવતાઓને અમૃત પાચુ ત્યારે રાહુ તે વાત
જાણી ચંદ્ર અને સુર્યની વચ્ચેમાં પેઠો ॥ ૫ ॥

વિભજ્યામૃતમાજ્ઞારયાહુંપીતામૃતં

હરિઃ ॥ સૂચિતશ્ચંદ્રસૂર્યાભ્યાજહાર
મસ્તકંતદા ॥ ૬ ॥

પછી ભાગ પડતુ અમૃત રાહુએ પીધું તે
વાત ચંદ્ર ને સૂર્ય ભગવાનને કહી. પછી ભ-
ગવાને તેનું મસ્તક છેલ્લું ॥ ૬ ॥

દ્વિધાભૂતોગ્રહત્વંચપ્રાપિતોવિષ્ણુના
હતઃપ્રાણિનાંદુઃખદોરાહુઃપૂજનાત્સુખ
દોનવેત્ ॥ ૭ ॥

પછી વિષ્ણુના પદારથી બે ભાગ થયેલો
રાહુ ગ્રહદ પણાને પામ્યો તે પ્રાણીઓને દુખ
દેનાર થયો અને પુણ કરવાથી સુખ આપે
છે ॥ ૭ ॥

તસ્માત્પૂજાંપ્રવક્ષ્યામિરાહોઃસંક્ષેપ
તોધુના ॥ કૃષ્ણકંબલકૃષ્ણાન્નંલોહં

લવણમેવચ ॥ ૮ ॥

એટલા માટે સંક્ષેપથી રાહુની પુજા કહું
છું કાળું અન્ન તથા લોહું, તથા મીઠું એનું
દાન આપવું ॥ ૮ ॥

॥ ગર્ગઽવાચ ॥ ॥ રાહુર્ગ્રહોમ
હાક્રૂરઃપ્રાણિનાંદુઃસ્વદાયકઃ ॥ શાં
ત્યર્થહિસદાપૂજ્યઃસદારિઃસોમસૂર્યયોઃ
॥ ૯ ॥

ગર્ગ કહે છે નિરંતર ચંદ્ર અને સૂર્યનો શ
ત્રુ અને દયા વગરનો અને પ્રાણીઓને દુખ
દેનાર રાહુ ઓને શાંતિને અર્થે સદા પુજવો ॥૯॥

પૂર્વોક્તવિધિનાકાર્યંપીઠંલોહમયંત
થા ॥ કુંકુમમેનસદાકાર્યોરાહુઃકાય
વિવર્જિતઃ ॥ ૧૦ ॥

પ્રથમ બતાવેલી વીધિવડે લોઢાનું સ્થાપન કરી તેના ઉપર અરધા શરીરવાળા રાહુને અંદનવડે કરી કાઢવા ॥ ૧૦ ॥

આયંગૌરિત્યૃચાપૂજ્યોદિશંનૈર્ઋત્યગોચરે ॥ વિબુધાન્નાશનઃકાલઃકરાલવદનોજનઃ ॥ ૧૧ ॥

આયંગૈએ ઋત્યવડે કરીને નૈરૂત્ય દીશામાં રાહુમાં રાહુને પુજવો તે રાહૂ દેવતાઓને નાશ કરનાર તથા વિકટ મોઢાવાળો છે ॥ ૧૧ ॥

રાહુશ્ચેવસદાપૂજ્યોદિશંનૈર્ઋત્યગોચરો ॥ ષટ્કોણમંડલેપૂજ્યોગંધપુષ્પાક્ષતૈસ્તથા ॥ ૧૨ ॥

રાહુને ષટકોણમાં સ્થાપન કરી નિરૂત્ય કોણમાં ગંધાપુલ અને અસ્તવડે કરી પુજવો ॥ ૧૨ ॥

ફલંતુનારિકેલંચધૂપંદીપમતઃપરમ્
 ॥ નૈવેદ્યંમાષમાંસંચઘૃતંવાથપ્રકલ્પ
 યેત્ ॥ ૧૩ ॥

ત્યાર પછી તાલિયેર ધુપ દીપવડે પુજન
 કરી પછી માસ અથવા અડદનું અન્ન અથા ધી
 નુ નૈવેદ તેને બદલે આપવું ॥ ૧૩ ॥

દક્ષિણાંચતથાછાગંમાષાંશ્વાપિપ્ર
 કલ્પયેત્ ॥ બ્રાહ્મણાન્નોજયેત્તત્રમા
 ષાનૈઃપાયસૈસ્તથા ॥ ૧૪ ॥

પછી દક્ષિણા આપવી વિસર્જન પણ અ-
 ડદના દાણાથી કરવું પછી અડદનાં વડાં તથા
 દુધપાકવડે કરી બ્રાહ્મણ જમાડવા ॥ ૧૪ ॥

વિધુંતુદપ્રસીદત્વંસદોરેશશિસૂર્ય
 યોઃ ॥ શાંત્યર્થંતુમયાદત્તંગૃહાણાધ્યૈ
 નમોસ્તુતે ॥ ૧૫ ॥

હે ચંદ્રમાને પીડા કરનાર ચંદ્રને સૂર્યનાં
નીરંતર શત્રુ મારી શાંતિને અર્થે મેં આપેલા
અધને ગ્રહણ કરો હું તમને નમસ્કાર કરું છું ૧૫.

કરાલવદનઃશ્રેષ્ઠઃસર્વવ્યાધિવિનાશ-
કઃ ॥ સુખાર્થંતુમયાપૂજ્યઃપ્રસીદપરપી-
ડન ॥ ૧૬ ॥

વિકાર મોઢાવાળા તથા સર્વ દુખના ના-
શકરનાર અને દેવને પીડા કરનાર મેં તમારી
સુખને અર્થે પુજા કરી છે મોટે મારા ઉપર પ્ર-
સન્ન થાઓ ॥ ૧૬ ॥

પ્રૌઢાસુરેકુલેજામઃસિંહારૂઢોવરઃ
પ્રભુઃ ॥ વિધિવત્પૂજિતોદેવોમમશાં
તિપ્રપ્રચ્છતુ ॥ ૧૭ ॥

મોટા દૈત્યના કુળમાં ઉત્પન્ન થયેલા અ-
ને સિંહના ઉપર બેઠેલા અને પ્રતાપી અને
પુબેલા રાહુ મારા ઉપર શાંતિ રાખો ॥ ૧૭ ॥

તમોમયમહાકુરુદ્રસર્પાનુગામિ
ત ॥ સર્વવેધહરંદેવંસ્વર્નાનુંપ્રણમા
મ્યહમ્ ॥ ૧૮ ॥

અંધકારરૂપ તથા માંહાનીદેય, ભયંકર સા-
પના જેવી ધતિવાળા શર્વ દુષ્ણને નાશ કરનાર
સર્ગમાં પ્રકાસીત દેવ રાહુને નમસ્કાર કરું છું
॥ ૧૮ ॥

સ્નાનંતત્રપ્રકર્તવ્યંદૂર્વાકૃત્વાશિરો
પરિ ॥ કયાનશ્ચેતિમંત્રેણઋચંવાચંતુ
સૂક્તકમ્ ॥ ૧૯ ॥

ઘોને માથે મુકી અનેક યાનશ્ચિત્રેતિ મંત્ર
બોલી ત્યાં સ્નાન કરાવવું ॥ ૧૯ ॥

રક્તકુંભેસમાલિખ્યસાહિરગ્યૈઃસપ
હ્લવૈઃ ॥ પ્રતિષ્ઠાપ્યતતઃપૂજામંત્રૈશ્ચપૂ
ર્વજોદિતૈઃ ॥ ૨૦ ॥

રાતાચંદનવડે કરીને સોનાવડે કરીને અ
ને નવા અંકુરવડે કરીને તથા વેદ મંત્રવડે
કરીને સ્થાપન કરવું ॥ ૨૦ ॥

અન્યૈશ્વર્યપૂર્વમંત્રૈશ્ચહ્યભિષેકંઘટોદ્ધૃ-
તૈઃ ॥ કાંડાકાંડાન્નમંત્રેણઆજ્યહોમં
તતઃપરમ્ ॥ ૨૧ ॥

અને બીજા વેદ મંત્રવડે કરીને તથા
ઘડામાં ભરી રાખેલા જળવડે કરીને અભિ-
શેક કરવો અને કાંડા કાંડાત મંત્રવડે કરી ધી-
નો હોમ કરવો ॥ ૨૧ ॥

આધારાવાજ્યનાગૌચઆદિષ્ટાજ્યા
હુતીર્દશ ॥ ચરુહોમઃપ્રકર્ત્તવ્યોમંત્રે
ણાનેનધીમતા ॥ ૨૨ ॥

આ ધારા વાજ્ય ભાગો એ મંત્ર વડે કરી
ધીની દશ આતીહુ આપવી એ મંત્રવડે કરી-
ને ભાતનો હોમ યુધિમાને કરવો ॥ ૨૨ ॥

તતઃસ્વિષ્ટકૃતંશાંતિર્હોમસ્યપૃષ્ઠત
સ્તતઃ ॥ સર્વશાંતિમવાપ્નોતિગ્રહાઃ
સર્વેશુજનપ્રદાઃ ॥ ૨૩ ॥

હોમ કરી રહ્યા પછી એય કરનાર શાંતી
કરવી એ શાંતિવડે કરી સર્વ ગ્રહ શાંતિપામો
શુભ પ્રજા આપે છે ॥ ૨૩ ॥

इत्यमृतपंचरात्रेराहुपूजा ॥ कलश
॥ लोह ॥ दर्भपत्र ॥ मुद्ग ॥ गजमद ॥
कस्तुरी ॥ वाळा ॥ भृंगराज ॥ दूर्वा
॥ उपलोष्ठ ॥ रक्तवस्त्र ॥ नारिकेर ॥
नखला ॥ अगर ॥ दुर्वाकुरक ॥ अ
थराहुमंत्रस्नानद्रव्याणि ॥ लोह ॥
दर्भ ॥ तिलपात्र ॥ कृष्णातिल ॥ मुद्ग
॥ हस्तिमद ॥ कस्तूरिका ॥ एतान्ये

વ ॥ કુશમૂલનીતિવિશેષઃ ॥ રાહવે
 નમઃ ॥ બ્રહ્માઋષિઃ ॥ પંક્તિચ્છંદઃ ॥
 રાહુર્દેવતા ॥ રાંબીજં ॥ વેંશક્તિઃ ॥
 રાંરીંરૂંરૈંરૌંરઃ ॥ ઇતિષડંગઃ ॥ ધ્યાન
 મ્ ॥ વંદેરાહુંધૂમ્રવર્ણમર્ધકાયંકૃતાં
 જલિમ્ ॥ વિકૃતાસ્યંરક્તનેત્રંધૂમ્રા
 લંકારમન્વહમ્ ॥ ૧ ॥

કલસ, લોહુ, ડાલનાં પાંડદાં, મગ, હાથી
 નો મદ, કસ્તુરી, વાળા, ભાંગરો, ઘ્રો, ઉપ-
 લોટ, રાતુ લુગડું, નાલિયર, નખસા, ઘ્રાના
 અંકુર, લોહુ, ડાલ, તલે ભરેલુ વાસણુ, કાળા
 તણ, મગ, હાથીનોમદ કસ્તુરી, એટલાંજ ડા-
 ભનુંમુલ વિશેષ છે રાહુને નમસ્કાર કરું છું ॥
 બ્રહ્માઋષિએ, પંક્તિ છંદ છે, રાહુ દેવ છે ॥
 રાં બીજ છે ॥ વેં શક્તી છે રાં રૌંસ રૈંરૌંરઃ

શ્વે અંગ છે ॥ ધુમાડાના સરખા કાંતીમાન
અરધા શરીરવાળા વિકટ મોઢાવાળા રાતાં
નેત્રવાળા અને ધુમાડાના જેવાં આભુપણુવા-
ળા ને હાથ જેડી નમસ્કાર કર્યું ॥ ૧ ॥

અંગગ્રહાદિદિક્પાલૈસ્ત્રીણિહ્યાવર
ણાનિચ ॥ અક્ષરસહસ્રજપપુરશ્ચર
ણમ્ ॥ દશાંશેનઆજ્યહોમઃઙિતિરા
હમંત્રઃ ॥ અષ્ટૌદૂર્વાસમિધોદધિમધુ
ઘૃતાક્તાઃઅષ્ટૌતિલાહુતયોઘૃતાક્તાઃ
અન્નાજ્યાહુતિસહિતાહુતાઃ ॥ તાસાં
હોમેનઅસ્યયજમાનસ્યરાહુઃશાંતિદઃ
પુષ્ટિદોધનદઃપુત્રદોવરદોભવતુ ॥ સૈં
હિકેયસ્તમોરાહુઃકજ્જલાચલસન્નિભઃ
॥ યઃપર્વણિમહાકાયોગ્રસતેચંદ્રમાસ્ક

રૌ ॥ વિષ્ણુનાયસ્યમૂર્ધાવૈચ્છિન્નોનક્ષ
યતોમૃતમ્ ॥ યોજિતોગ્રહજાવેચત્વા
મહંશરણંગતઃ ॥ ૨ ॥

અંગ ગ્રહવાળા દિક્ષાળ તથા ત્રણ આવ-
રણે યુક્ત એવા રાહુની શાંતિને માટે જપ ક-
રવા અને જપ નો દશાંસ હોમ કરવો ॥ આઠ
આકૃતીઓ સમીધ, અને ઘ્રોને મધ તથા દહીં
ને ધીમાં બોળી આપવી આઠ આકૃતીઓ
તલમાં નાંખી આપવી પછી અન્ન અને
ધીની આહુતિઓ આપવી આહુતિઓનાં હો-
મથી રાહુ શાંતિ પુષ્ટિ અને ધન તથા પુત્ર
આપનાર થાય છે ॥ સિંહકાનો પુત્ર તથા શ્યા-
મ પર્વતના જેવો શાભાયમાન અને કોઈક
અમાવાસ્થ્યા તથા ન્યુર્ણિમાનાયોગે ચંદ્ર તથા
સૂર્યને ગળે છે તેને ॥ જેનું માથું અમૃત પાન
કરતાં વિષ્ણુએ કાપેલું છે અને ગ્રહપણાને જે
ને પમાડ્યો છે એવા રાહુને હું શરણે આવ્યો
છું ॥ ૨ ॥

एतां राहुस्तुतिंचैव यः पठेच्च द्विजो
 त्तमः ॥ न न वेत्तद्भवा पीडा तस्यायुश्च
 प्रवर्धते ॥ ३ ॥

આ રાહુની સ્તુતિને જે મનુષ્ય ભાગે છે
 તેનું આયુષ્ય વધે છે અને તેને રાહુની પીડા
 નડતી નથી ॥ ૩ ॥

इति नारदपंचरात्रोक्तराहुपूजनदा
 न होमस्तुतिपाठः समाप्तः ॥ ॥ छ ॥

सूर्यखड्गसुवर्णनागसहितंधान्यैः फ
 लैः सप्तभिः कूष्माण्डंतिलतण्डुलांश्च
 लवणंकस्तुरिकांसर्षपान् ॥ नारीके
 लमुपानहौ शुभमणिंगोमेदकं शय्यकां
 दद्यात्सीसककृष्णधान्यसहितं राहुग्रह
 प्रीतये ॥ १ ॥

ખડગ અને સોના નાગે સહવર્ત્તમાન સૂ-
ર્યનું દાન કરવું સાત ધાન્ય તથા સાત૫ળ
કોહોળું, તલ, ચોખા, મીઠું કસ્તુરી સર્પવ, ના-
ળિયર, જેડા શોભાયમાન મણિ, ગાય, પૃ-
થ્વી, શય્યા; સીસુ કાળુ ધાન્ય, એટલાનું
દાન રાહુનિ પ્રસન્નતા તે અર્થે કરવું ॥ ૧ ॥

॥ इतिराहुदानश्लोकः ॥

॥ अथकेतुस्तोत्रम् ॥

શ્રીકેતવેનમઃ ॥ નંદ્યુવાચ ॥ દેવ
દેવજગન્નાથશૂલપાણેવૃષધ્વજ ॥ કથ
યસ્વપ્રસાદેનકેતુપૂજાંવિધાનતઃ ॥ ૧ ॥

શ્રી કેતુને નમસ્કાર કરું છું ॥ હે દેવના દે
વ જગતના સ્વામિ શુભ ધારણ કરનાર જેની
ધ્વજમાં નદી છે એવા હે મહાદેવ તમે મને
હેતુની પુજનો વિધિ બતાવો ॥ ૧ ॥

સ્નાનમંત્રાઃકૃતિપ્રોક્તાઃકથંમંત્રંજ
પેદ્વિજ્ઞો ॥ કિંપ્રમાણંતુકર્ત્તવ્યંજાતકં
સુમુખંશુભમ્ ॥ ૨ ॥

એની પુજામાં સ્નાનના મંત્ર કેટલા છે ત-
થા ક્રીયા મંત્રનો જાપ કરવો તથા શુભ મોઢા-
વાળી ને વાસ્તે શું ક્રીયા કરવી ॥ ૨ ॥

॥ ईश्वरउवाच ॥ ॥ शुभेचंद्रेमुह
र्त्तैवाकेतुपूजांसमारजेत् ॥ चत्वार
श्चाव्रणाःकुंभाश्चतुर्दिक्षुव्यवस्थिताः
॥ ३ ॥

મહાદેવજી કહે છે સારો ચંદ્ર હોય તથા
સાફ ચોગડીઉ હોય ત્યારે કેતુની પુજા કરવી
ચાર ઘડા ડાઘ તથા છિદ્રવગરના લાવવા અ
ને તેમને ચાર દીશાઓમાં સ્થાપન કરવા૥૥૥

પીતચંદનલિપ્તંગાગંધતોયેનપૂરિ
તાઃ ॥ પંચપલ્લવસંયુક્તાઃપીતવસ્ત્રેણ
વેષ્ટિતાઃ ॥ ૪ ॥

પછી પીળા ચંદન વડે પુખ્ત કરી ચોખું બ
ળમાંહિ પુરવું પછી પંચપલ્લવ મુકી પીળું વસ્ત્ર
ઓરાઢવું ॥ ૪ ॥

પૂર્વકુંજેતુવિન્યસ્યવચામારીહરિદ્ર
કાઃ ॥ દક્ષિણેસહદેવીચમુરામાંસી
જટાસ્તથા ॥ ૫ ॥

પૂર્વના ઘડાં ઉપર વચામારી તથા હરિદ્ર-
કાને મુકવી અને, દક્ષીણમાં સહદેવી, અને
મુરા માંસી ॥ ૫ ॥

પશ્ચિમેહરિતાલીંચઝશીરંતગરંત
થા ॥ ફલમૂલસુસંયુક્તમક્ષતાંશ્વંદનં

તથા ॥ ૬ ॥

અને પશ્ચિમમાં હરતાળ, ઉસીર અને ત
ગરને ફળમુળ ચંદન અને અક્ષતે યુક્ત મુક-
વાં ॥ ૬ ॥

उत्तरेतुघटेदेयाःसर्वौषध्यश्चसर्वशः
॥ अग्निमीलेइषेत्वाचअग्नआयाहिए
वच ॥ ७ ॥

ઉત્તરના ઘડા ઉપર સવ ઔશધીઓ મુ-
કવી અને તે વખત અગ્નિ મીળે ઈષ્ટેત્વ અ-
ને મુગ્ન આયાદીએ મંત્ર બોલવા ॥ ૭ ॥

शन्नोदेवीतिचंप्रोक्ताःपूर्वादिकक्रम
योगतः ॥ पूर्वकुंचेश्रियायुक्तोदक्षि
णेभ्रामणस्तथा ॥ ८ ॥

શન્નો દેવિ એ મંત્રવડે કરીને પૂર્વ દીશા-
ને માંડી અનુક્રમે પૂર્વ કુંભમાં શ્રિયાએ સહી-

ત અને દક્ષિણમાં બ્રાહ્મણ સહિત ॥ ૮ ॥

પશ્ચિમેમધુવાતાસ્ત્રિરાનોભદ્રાસ્તથૈ
વચ ॥ વ્યાઘ્રચર્મસમાસ્તીર્યાપ્યથવા
વસ્ત્રચર્મચ ॥ ૯ ॥

અને પશ્ચિમમાં મધુવાતા સ્ત્રીયે યુક્ત અ-
ને ઉત્તરમાં આનો ભદ્રાએ સહીત વાઘચર્મ
તથા મૃગચર્મનું આસન આપી ॥ ૯ ॥

રુદ્રાસનસમાયુક્તઃકુશાનાસ્તીર્યત
ત્રચ ॥ સફલાંવારુણીંશાખાંમૂર્ધ્નિધૃ
ત્વાભિષિંચયેત્ ॥ ૧૦ ॥

ત્યાં દર્ભ પાથરીને કેતુને આસન આપવું
અને સારી વાણી શાખાનો માથા ઉપર અ-
ભિષેક કરવો ॥ ૧૦ ॥

एतत्सर्वप्रयत्नेनवेशयामुत्तरेणतु॥
ऋचंवाचंचाध्यायमुत्तरेनारायणंत

થા ॥ ૧૧ ॥

એ પ્રકારે સર્વ પ્રયત્નથી વેદની કાંડીઓના
મંત્રવડે કરીને ઉત્તર દીશામાં નારાયણનું
સ્થાપન કરવું ॥ ૧૧ ॥

પુરુષસૂક્તંપઠન્નેવકલશૌરજિષિંચ
યૈત્ ॥ રાહુવત્પૂજયેત્કેતુંરાહુવદાન
માચરેત્ ॥ ૧૨ ॥

પછી પુરુષ સુક્ત ભણતા જવું અને ક-
લશના જળવડે કરીને રાહુની પેઠે કેતુને અ-
ભિષેક કરવો તથા દાન આપવું ॥ ૧૨ ॥

एतत्सर्वमयाप्रोक्तंकेतुपूजनमुत्त
मम् ॥ राहुदेहात्समुद्भूतंतंकेतुंप्रण
माम्यहम् ॥ १३ ॥

એ પ્રકારે કેતુનું પુજન મેં કહ્યું રાહુના
શરીરથી ઉત્પન્ન થયેલા કેતુને નમસ્કાર ॥ ૧૩ ॥

પૂજનાદ્વરતેદુઃખંસુખસૌભાગ્યવર્ધ
નમ્ ॥ રુદ્રાત્મકંતથાઘોરંધૂમ્રવર્ણ
મહોત્કટમ્ ॥ ૧૪ ॥

ભયાનક સ્વભાવવાળા અને ધુમાડાના
સરખા વર્ણવાળા અને વિકરાળ સ્વરૂપવાળા
કેતુના પુજનથી દુઃખનું હરણ કરી સૌભાગ્ય
આપે છે ॥ ૧૪ ॥

નમામિગ્રહરાજંચપ્રતિષ્ઠાપૂજનેષુચ
॥ કૃતંયંદધુનાસ્વામિનૃગૃહાણાર્ઘ્યંચ
પૂજનમ્ ॥ ૧૫ ॥

મોટે પ્રતિષ્ઠામાં અને પુજનમાં ગ્રહના રા-
જને નમસ્કાર કરું છું અને હમણા હે સ્વામિ
મારા અર્ઘ્ય તથા પુજનનો સ્વીકાર કરો ॥ ૧૫ ॥

॥ ઇતિમૈત્રાયણીયશાસ્ત્રોક્તંકેતુપૂ
જનંસમાપ્તમ્ ॥ ॥ ॥

॥ અથપાઠઃ ॥

॥ સ્કંદુવાચ ॥ ॥ મૃત્યુપુત્રઃશિ
 સ્વીકેતુશ્ચાનલોત્પાતરૂપધૃક ॥ બહુ
 રૂપશ્ચધૂમ્રાન્નઃશ્વેતઃકૃષ્ણશ્ચપીતભૃત્
 ॥ ૧ ॥

મૃત્યુનો પુત્ર શિખી કેતુ, અગ્નિના વરસા-
 દ જેવું રૂપધરનાર, બહુરૂપવાળા, ધુમાડાના
 સરખા કાંતિમાન, ઘોળ કાળ અને પીળ રૂપ-
 ધારણ કરનાર, ॥ ૧ ॥

છાયારૂપોધ્વજઃપુચ્છોજગત્પ્રલયકૃ
 ત્સદા ॥ અદૃષ્ટરૂપોદૃષ્ટશ્ચેજ્જંતૂનાંભ
 યકારકઃ ॥ ૨ ॥

છાયારૂપ, ધ્વજ, પુચ્છ, જગતનો પ્રલય
 કરનાર અદ્રષ્ટ તથા દ્રષ્ટ રૂપવાળા, જીવોને

ભય કરનાર ॥ ૨ ॥

નામાન્યેતાનિકેતોશ્ચનિત્યંયઃપ્રય
તઃપઠેત્ ॥ કેતુપીડાનતસ્યાસ્તિસર્પ
ચૌરાગ્નિતોજનયમ્ ॥ ૩ ॥

જે મનુષ્ય આ નામને નિત્ય ભણે છે તે-
ને સર્પ અને ચોરના ભયની ખીડા તથા કેતુ-
ની ખીડાનો ભય હોતો નથી ॥ ૩ ॥

દાનંદદ્યાદ્રહજાયવૈડૂર્યકેતવેતદા॥
યઃપઠેત્પ્રયતોનિત્યંપક્ષંપક્ષાર્ધમેવવા
। ૪ ॥

કેતુને દાન આપવામાં રત્ન આપવું જે મ-
નુષ્ય બે અઠવાડીક ભણે છે ॥ ૪ ॥

મુક્તઃસર્વજનયેષ્યોપિસર્વાન્કામાન
વાપ્યુયાન ॥ ૫ ॥

તે મનુષ્ય સર્વ પાપથી મુકાઈને સર્વ કામ-
નાઓ પરિપુર્ણ થાય છે ॥ ૫ ॥

॥ इति श्रीस्कंदपुराणेकेतुस्तोत्रं
संपूर्णम् ॥

॥ श्रीः ॥ ग्रहणामादिरादित्योलो
करक्षणकारकः ॥ विषमस्थानसंज्ञ
तांपीडांहरतुमेरवि ॥ १ ॥

ગ્રહમાં આહી લોકના લક્ષણ કરનાર સૂર્ય
મારી વિસમ સ્થાનની પીડા હરણ કરે ॥૧॥

रोहिणीशः सुधामूर्तिः सुधागात्रः सु
धाशनः ॥ विषमस्थानसंभूतांपीडां
हरतुमेशशी ॥ २ ॥

રોહીણીના સ્વામિ અમૃતની મૂર્તિરૂપ અ
મૃતના અવવયવરૂપ, અમૃત જન્મનાર મારી વિ
સમ સ્થાનની પીડાને છે ચંદ્ર હરણ કરે ॥ ૨ ॥

ભૂમિપુત્રોમહાતેજાજગતાંભયકૃત્સ
 દા ॥ વૃષ્ટિકૃદ્વૃષ્ટિહર્તાંચપીડાંહરતુમે
 કુજઃ ॥ ૩ ॥

મહા તેજસ્વી, અને જગતને ભયકરનાર
 વૃષ્ટિ કરનાર વૃષ્ટિ નાશ કરનાર મંગળ મારી
 પીડાને હરણ કરે ॥ ૩ ॥

ઉત્પાતરૂપોજગતાંચંદ્રપુત્રોમહાદ્યુ
 તિઃ ॥ સૂર્યપ્રિયકરોવિદ્વાન્પીડાંહરતુ
 મેબુધઃ ॥ ૪ ॥

જગતના ઉત્પાતરૂપ મહાકાંતિમાન અને
 ચંદ્રના પુત્ર સૂર્યના મિત્ર અને વિદ્વાન બુધ
 મારી પીડાને હરણ કરે ॥ ૪ ॥

દેવમંત્રિવિશાલાક્ષઃસદાલોકહિતે

રતઃ॥ અનેકશિષ્યસંપૂર્ણઃપીઢાંહરતુ
મેગુરુઃ ॥ ૫ ॥

દેવતાતા ગુરૂ મોટાં નેત્રવાળા નીરંતર
લોકને હિત કરનાર ઘણા સિશ્યે યુક્ત ગુરૂ
મારી પીડાને હરણ કરો ॥ ૫ ॥

દૈત્યમંત્રીભૃગુરુસ્તેષાંપ્રાણદશ્ચમ
હામતિઃ॥ પ્રચુસ્તારાગ્રહાણાંચપીઢાં
હરતુમેભૃગુઃ ॥ ૬ ॥

દૈત્યોનો વિચાર આપનાર તથા તેમને
પ્રાણ આપનાર અને મહા બુદ્ધિમાન તારાઓ-
માં અને ગ્રહોમાં તેજસ્વી શુક્ર મારી પીડાને
નાશ કરો ॥ ૬ ॥

સૂર્યપુત્રોદીર્ઘદેહોવિશાલાક્ષઃશિવ

પ્રિયઃ ॥ મંદચારઃપ્રસન્નાત્માપીડાંહ
રંતુમેશનિ ॥ ૭ ॥

સૂર્યના પુત્ર મોટા સરીરવાળા તથા મોટા-
નેત્રવાળા તથા ખીયામણું શરીર જેને વાહાણું
છે ધીમી ગતિથી ચાલનાર અને પ્રસન્ન આ-
ત્માવાળા શની મારો પીડાને હરણુ કરો ॥૭॥

મહાશિરામહાવક્રોદીર્ઘદંષ્ટ્રોમહાવ
લઃ ॥ અતનુશ્ચોર્ધ્વકેશશ્ચપીડાંહરતુ
મેતમઃ ॥ ૮ ॥

મોટા માથાવાળા તથા મોટા મોઢાવાળા
તથા મોટી દાઢયોવાળા અને મહાખળવાન
અને શરીર વગરના અને ઉંચા વાળવાળા
રાહુ મારો પીડા હરણુ કરો ॥ ૮ ॥

અનેકરૂપવર્ણેશ્વશતશોથસહસ્ર
શઃ ॥ ઉત્પાતરૂપોજગતાંપીડાંહરતુ
મેશિલી ॥ ૯ ॥

અનેકરૂપ અને વર્ણ તેણે યુક્ત અને સો
હજાર વર્ણ અને રૂપવાળા અને જગતના ઉ-
ત્પાતરૂપ કેતુ ભારી પીડા હરણ કરે ॥ ૯ ॥

॥ ઇતિનવગ્રહસ્તોત્રસંપૂર્ણમ્ ॥

